



Arbetsförmedlingens
årsredovisning **2022**

Arbetsförmedlingen
Författare: Arbetsförmedlingen
Diarienummer: Af-2022/0111 2738

Innehåll

Generaldirektören har ordet.....	4
Arbetsförmedlingens uppgifter.....	6
Om resultatredovisningen.....	7
1 Arbetsförmedlingen under 2022.....	9
2 Sammanfattande resultatbedömning.....	13
3 Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden.....	18
4 Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd och etableringsersättning.....	58
5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar.....	66
6 Internationell verksamhet och tjänsteexport.....	74
7 Arbetsförmedlingens kompetensförsörjning.....	78
8 Övriga åiterrapporter i enlighet med regleringsbrev.....	84
9 Ekonomi.....	86
10 Sammanställning väsentliga uppgifter.....	95
11 Styrelse och organisation.....	96
12 Appendix.....	98
13 Finansiell redovisning.....	103
14 Resultaträkning.....	107
15 Balansräkning.....	108
16 Finansieringsanalys.....	110
17 Anslagsredovisning.....	112
18 Noter och tilläggsupplysningar.....	115
19 Intern styrning och kontroll.....	129
Styrelsens underskrift.....	133

Generaldirektören har ordet

Verksamhetsåret 2022 var ett år när arbetsmarknaden gick på högvarv. Trots oro i en värld som präglades av krig i Ukraina, inflation och skyhöga elpriser var utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden sammantaget väldigt stark.

I takt med att pandemirestriktionerna släppte var det som att samhället började andas igen. Vi kunde mötas på arbetsplatser, i kundmöten, i sociala sammanhang och efterfrågan på arbetskraft var skyhögt. Antalet lediga jobb i Arbetsförmedlingens Platsbanken var fler än någonsin. I snitt publicerades 168 000 nya lediga jobb varje månad under 2022. Det är 56 000 fler per månad än året före.

Efterfrågan på arbetskraft var så stor att många företag och branscher runt om i Sverige hade svårt att rekrytera personer med önskad kompetens. Nya företagsetableringar i norr satte särskilt fokus på rekryteringssvårigheterna och den lokala tillgången på arbetskraft. Hur gör vi för att få fler människor att flytta dit rekryteringsbehoven finns? I dagsläget är det mest aktuellt i norra delarna av Sverige. Som en åtgärd invigde Arbetsförmedlingen ett nytt kansli i Skellefteå i september. Syftet är att underlätta rekrytering av arbetskraft till Norrbotten och Västerbotten och att utveckla arbetssätt som främjar geografisk rörlighet av arbetskraft.

Men naturligtvis är utmaningarna mycket större än så. Många branscher och företag kämpar med att hitta nya medarbetare på många håll i landet. Och även om efterfrågan på arbetskraft generellt sätt medfört minskad arbetslöshet så hämmar den fortsatta kompetensbristen företagsutvecklingen. Här har naturligtvis Arbetsförmedlingen en viktig uppgift att fylla även om problematiken är större än vad vi som enskild myndighet klarar att lösa. Utbildning och kompetens är en samhällsfråga, som kräver insatser från många delar av samhället.

Samtidigt som företagen upplever arbetskraftsbrist finns en stor grupp arbetssökande som saknar den kompetens som företagen efterfrågar. Trots en generellt sett minskande arbetslöshet och stora och ofta personalintensiva insatser från Arbetsförmedlingen så är antalet långtidsarbetslösa kvar på en alltför hög nivå. Därför kommer prioriteringen att bekämpa långtidsarbetslösheten, liksom kompetensbristen, att stå högt på Arbetsförmedlingens agenda också framöver.

Under 2022 gick reformeringen av Arbetsförmedlingen, som inleddes genom det s.k. januariavtalet, i mål. De sista pusselbitarna kom på plats under 2022 i form av nya förordningar, ändrad lagstiftning och en ny instruktion för myndigheten. Det här ger oss en god grund att stå på i det fortsatta arbetet med att utveckla bland annat upphandlade tjänster och samverka med kommuner och andra aktörer. 2023 är Arbetsförmedlingens första år som reformerad myndighet. Då är samarbete nyckeln för framgång.

Den 1 september slogs de två tidigare verksamhetsområdena för arbetsgivare och arbetssökande ihop till ett nytt – verksamhetsområde Lokal arbetsmarknad.

Förändringen hade efterfrågats av chefer och medarbetare sedan länge. Så här efteråt kan jag konstatera att det hela genomfördes både smidigt och uppnådde sitt syfte. Nu har vi bättre förutsättningar för att klara våra uppdrag och kan möta arbetssökande och arbetsgivare på ett bättre sätt.

Arbetsförmedlingen har de senaste åren befunnit sig i en ansträngande situation, vilket bland annat inneburit vissa brister i processen för intern styrning och kontroll men sammantaget står nu myndigheten på flera sätt bra rustad inför framtidens utmaningar. Vår verksamhet har bevisligen klarat den krisartade situation som pandemin förde med sig och ställt om till mer normala förhållanden igen, samtidigt som vi arbetat med myndighetens reformering och utvecklat tjänster hos leverantörer. Vi har nått bra resultat genom att vara flexibla och genom att nyttja våra resurser på ett ändamålsenligt sätt.

För det vill jag tacka alla medarbetare och chefer, styrelsen, arbetstagarorganisationerna och skyddsombuden. Alla har vi bidragit till ett väl genomfört verksamhetsår 2022.

Maria Mindhammar

Generaldirektör, Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingens uppgifter

Den 1 december 2022 trädde Arbetsförmedlingens nya instruktion i kraft. Av Arbetsförmedlingens instruktion (2022:811) framgår bland annat att Arbetsförmedlingen är förvaltningsmyndighet för arbetsmarknadspolitiska frågor. Myndigheten ansvarar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, utom i de delar där annat är särskilt föreskrivet.

Av instruktionen framgår bland annat att myndigheten ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att

- inhämta och tillgängliggöra information om lediga arbeten,
- effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft,
- verka för att förkorta arbetslöshetstider hos arbetssökande och vakanstider hos arbetsgivare,
- när så är motiverat ge stöd och insatser för att stärka en arbetssökandes möjligheter att få ett arbete, och
- med hjälp av anställningsfrämjande åtgärder stimulera arbetsgivare att anställa arbetssökande som inte kan få arbete utan stöd.

Vidare ska Arbetsförmedlingen bland annat stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden och verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningsystemen. Myndigheten ska också verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för personer som har en funktionsnedsättning och upprätthålla egen kompetens och verksamhet för att stödja personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få eller behålla ett arbete. Myndigheten har inom arbetsmarknadspolitiken ett samlat ansvar, sektorsansvar, för frågor som rör möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och behålla ett arbete. Myndigheten ska också jämställdhetsintegrera och inom sitt verksamhetsområde främja mångfald och jämställdhet. Från och med den 1 oktober 2022 har Arbetsförmedlingen också ett utpekat ansvar som beredskapsmyndighet.

De mål som finns uttryckta i regleringsbrevet för 2022 avseende Arbetsförmedlingen redovisas i kapitlet *Om resultatredovisningen*, avsnittet *Läsanvisningar*.

Om resultatredovisningen

Resultatredovisningens principer 2022

Arbetsförmedlingens resultatredovisning ska ge regeringen underlag för uppföljning av myndigheten genom att ge en rättvisande bild av resultatet.¹ Uppgifter i tabeller redovisas normalt i treårsserier. Individbaserad statistik i resultatredovisningen delas upp efter kön i den utsträckning det är praktiskt möjligt, då så inte är fallet finns en förklaring i not.

Resultatredovisningen ska utformas så att den kan utgöra ett underlag för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten. Utgångspunkt för bedömningarna är regeringens uppgift och mål för Arbetsförmedlingen i instruktion och regleringsbrev. Av regleringsbrevet framgår att myndighetens huvudsakliga uppgifter framgår av instruktionen. Arbetsförmedlingens bedömer och analyserar verksamhetens huvudresultat utifrån en sammanvägning av nivå och utveckling hos valda indikatorer.² Resultatbedömningen görs utifrån en tregradig skala.

Över myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen över myndighetens förväntan om resultatet ligger väsentligt över den nivå som jämförelser görs med.

I enlighet med myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen i enlighet med myndighetens förväntan om resultatet inte avviker väsentligt från den nivå som jämförelser görs med.

Under myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen under myndighetens förväntan om resultatet avviker väsentligt negativt från den nivå som jämförelser görs med.

Läsanvisning

I det inledande kapitlet *Arbetsförmedlingen under 2022* redovisas myndighetens förutsättningar, prioriteringar och strategisk inriktning. I kapitel 2 *Sammanfattande resultatbedömning* redovisas Arbetsförmedlingens övergripande resultat.

I kapitel 3 *Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden* har myndigheten valt att redovisa myndighetens arbete för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt³. Jämfört med tidigare årsredovisningar är kapitlet en sammanslagning av två kapitel (*kapitel 3: Matchning* och *kapitel 4:*

¹ Eftersom de tjänster som Arbetsförmedlingen erbjuder till arbetsgivare och arbetssökande är beroende av varandra redovisas resultatet under en gemensam verksamhetsgren och myndigheten har valt att redovisa verksamhetens kostnader fördelade på olika ärenden och ärendeslag. Arbetsförmedlingen bedömer att ärenden avseende program med aktivitetsstöd samt subventionerade anställningar är ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Denna redovisning sker i kapitel 9 Ekonomi. En beskrivning av metod för tidredovisningen framgår av appendix 12.2.3.

² Jämförelse görs med föregående år och myndighetens interna målnivåer i myndighetens verksamhetsplan för 2022, Af-2021/0011 6302. Se appendix 12.1.1 för mer information.

³ Begreppen Matchning samt prioritering av de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden bedöms motsvara de uppgifter som framgår av 2 § i förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

Prioritering av dem som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden). Förändringen kopplar an till den nya instruktionen för myndigheten. Myndigheten bedömer också att det blir mer ändamålsenligt att redovisa dessa områden samlat.

Arbetsförmedlingens verksamhet för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt redovisas även i kapitel 4 *Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen. Myndighetens arbete mot felaktiga utbetalningar* redovisas i kapitel 5. Vidare redovisas myndighetens internationella verksamhet och tjänsteexport i kapitel 6. Arbetsförmedlingens *kompetensförsörjning* redovisas i kapitel 7. I kapitel 8 redovisas *Övriga åiterrapporter i enlighet med regleringsbrev*. I kapitel 9 *Ekonomi* redovisas Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader. Intern styrning och kontroll redovisas i kapitel 19 *Intern styrning och kontroll*. Kapitlet är placerat efter den finansiella redovisningen, i direkt anslutning till styrelsens underskrift.

Åiterrapportering av målen i regleringsbrevet för 2022 redovisas enligt nedan.

Mål	Hänvisning till åiterrapportering
Andelen som övergår till arbete ska öka, särskilt bland dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden	3.1.2 Övergångar till arbete
Andelen som övergår till reguljär utbildning ska öka	3.1.3 Övergångar till reguljära studier
Långtidsarbetslösheten ska minska	3.1.1 Långtidsarbetslöshetens utveckling
Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar ska öka, särskilt bland kvinnor	3.2.2 Program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande
Antalet deltagare i utvecklade matchningstjänster ska öka samtidigt som det fortsatt ska finnas en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska insatser som arbetssökande kan anvisas till, t.ex. genom anskaffning, samverkan, överenskommelser eller genom att de utförs i egen regi	3.2.2 Program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande
Samverkan med kommuner och andra aktörer ska vidareutvecklas i syfte att bidra till en effektiv arbetsmarknadspolitik	3.6 Samverkan
Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen hanterar ska därför minska	5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar
Arbetsförmedlingen ska stärka sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning	3.4 Arbetsförmedlingens arbete med att stärka en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

1 Arbetsförmedlingen under 2022

Kapitlet beskriver inledningsvis Arbetsförmedlingens förutsättningar och övergripande prioriteringar under året samt strategisk inriktning. Därefter ges en övergripande bild av de arbetssökande som varit inskrivna under året.

1.1 Arbetsförmedlingens förutsättningar och prioriteringar under 2022

Arbetsförmedlingens regleringsbrev innebar ökade resultatförväntningar från uppdragsgivaren.

Läget på den svenska arbetsmarknaden förbättrades i snabb takt under 2021 och i slutet av 2021 var antalet inskrivna åter tillbaka på nivåerna före pandemin. De arbetslösa som hade gått till arbete var framför allt personer med kortare inskrivningstider. Så trots att arbetslösheten hade minskat var långtidsarbetslösheten kvar på en hög nivå inför 2022. Under 2022 har arbetsmarknaden präglats av en mycket stark och bred återhämtning efter pandemin, men den positiva trenden med en tydligt minskad arbetslöshet bromsades under andra halvåret.⁴ Det har varit stor osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen, inte minst utifrån Rysslands krig i Ukraina.

Under 2022 har det varit viktigt för myndigheten att prioritera insatser och stöd för att bryta långtidsarbetslösheten bland både kvinnor och män. En utgångspunkt var att insatserna skulle riktas till arbetssökande inom ramprogrammen⁵.

Vidare har Arbetsförmedlingen arbetat med så kallade fokusområden för att säkerställa en aktiv och flexibel styrning i syfte att omhänderta både slutsatser från uppföljningar och förändringar i förutsättningar under året. Områdena har varit sådana där det funnits ett särskilt behov av tidig, samordnad och aktiv styrning samt en tät uppföljning. Under 2022 har dessa områden varit:

- aktiviteter för att öka antalet som tar del av anställningsstöd
- lokal närvaro och samverkan
- stärka kvaliteten i ärendehandläggningen
- utveckla styrningen av verksamhetsutveckling med IT-innehåll
- öka antalet tillgängliga platser inom arbetsmarknadsutbildningen
- säkra rekrytering och introduktion av nya medarbetare.

Det fortsatta arbetet med reformeringen av myndigheten har varit ett annat prioriterat område. För att arbetsmarknadspolitiken i det reformerade systemet ska fungera effektivt har det varit viktigt att arbeta för att säkerställa en bredd av insatser som svarar mot varierande behov hos arbetssökande och arbetsgivare. Vidare bedömde myndigheten att arbetet med kontroll av arbetssökande, arbetsgivare och leverantörer behövde stärkas och att en infrastruktur behövde utvecklas som

⁴ Arbetsförmedlingen (2022), *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2022, Utvecklingen på arbetsmarknaden 2022-2024*.

⁵ Med ramprogram avses jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgaranti för ungdomar och etableringsprogrammet.

möjliggör ett välfungerande samspel och informationsutbyte mellan aktörerna inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Som ett led i reformeringen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten fattade regeringen beslut om ett flertal lag- och förordningsförändringar för Arbetsförmedlingen som trädde i kraft den 1 december 2022. Flera av förändringarna innebär att uppdrag som Arbetsförmedlingen de senaste åren återkommande haft i regleringsbrev, numera återfinns bland annat i Förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen och Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Detta innebär att Arbetsförmedlingen ges bättre förutsättningar för en mer långsiktig utveckling av myndighetens verksamhet.

Arbetsförmedlingen har återrapporerat genomförandet av reformeringen i oktober 2022⁶ och återrappporter kommer även att ske i maj 2023⁷ samt oktober 2023.

Utifrån det försämrade säkerhetsläget i Europa ska Sveriges militära och civila försvar återuppbyggas i snabb takt. Regeringen har beslutat om en ny struktur för att stärka Sverige i kris och krig. Arbetsförmedlingen har från och med den 1 oktober 2022 ett utpekat ansvar som beredskapsmyndighet och ska ingå i en grupp av myndigheter som ska säkerställa ekonomisk säkerhet.

För Arbetsförmedlingen betyder det nya uppdraget att säkerställa ekonomisk trygghet med fokus på ersättningar till enskilda vid arbetslöshet. Myndigheten har även uppgiften att kunna anvisa arbetskraft inför och under höjd beredskap enligt lagen och förordningen om totalförsvarsplikt.

1.2 Strategisk inriktning

Arbetsförmedlingen har formulerat en sammanhållen och långsiktig strategisk inriktning för verksamhetens genomförande och utveckling.⁸ Syftet är att åstadkomma samhällsnytta och leva upp till det samlade uppdraget på längre sikt. Arbetsförmedlingen behöver utvecklas för att möta de förändringar i omvärlden som kan påverka vår förmåga att fullgöra uppdraget och uppnå målen med verksamheten.

En gemensam utmaning med anledning av omvärldsförändringarna är den ökade förändringstakten. För att möta de snabba förändringarna behöver myndigheten bland annat samverka med andra organisationer, kommuner, myndigheter, företag och individer för att tillsammans skapa rätt förutsättningar utifrån behoven. För detta krävs bland annat fortsatt utvecklad IT-infrastruktur, digitalisering och nya arbetssätt⁹. Arbetsförmedlingen har arbetat med att effektivisera verksamheten och

⁶ Arbetsförmedlingen (2022), *Uppdrag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet – Lägbeskrivning den 3 oktober 2022*, Af-2022/0052 9355.

⁷ Enligt regeringsbeslut *Ändring av uppdraget med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet*, A2023/00137.

⁸ Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndigheten i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748.

⁹ För vidare läsning se återrapport som lämnas senast 28 februari 2023 där Arbetsförmedlingen ska redovisa vilka effektiviseringar som uppnåtts, inklusive nyttorealiseringar, utifrån de effektiviseringsinsatser som genomförts de senaste tre åren.

skapa bättre förutsättningar för att under kommande år nå mål, resultat och ökad rättssäkerhet i enlighet med myndighetens uppdrag.

1.3 Arbets sökande

Under 2022 var 863 000 personer inskrivna som arbets sökande på Arbetsförmedlingen, vilket var 124 000 färre än 2021, se tabell 1.1. Antalet har minskat brett inom flera grupper av arbets sökande. Det gäller för både män och kvinnor.

Tabell 1.1

Personer som Arbetsförmedlingen arbetat med under året, 2020-2022

Antal inskrivna personer

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Inrikes födda	276 458	252 343	217 926	300 175	280 833	240 400	576 633	533 176	458 326
Utrikes födda	229 362	228 109	215 913	235 722	228 761	203 202	465 084	456 870	419 115
Utomeuropeiskt födda	178 295	179 576	169 647	189 825	185 368	165 194	368 120	364 944	334 841
Ungdomar (18–24 år)	81 832	68 406	53 885	109 741	97 114	76 600	191 573	165 520	130 485
Äldre (55–64 år)	78 057	79 314	74 571	88 623	89 822	82 889	166 680	169 136	157 460
Förgymnasial utbildning	132 504	130 833	123 859	162 446	157 787	145 248	294 950	288 620	269 107
Personer med funktionsnedsättning	81 224	75 843	73 280	97 637	92 469	88 774	178 861	168 312	162 054
Deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin	90 160	100 662	99 745	96 707	106 530	100 909	186 867	207 192	200 654
Långtidsarbetslösa	135 653	150 757	137 164	139 955	162 170	136 757	275 608	312 927	273 921
Totalt	504 161	478 918	425 593	533 870	508 085	437 398	1 038 031	987 003	862 991

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Anm. Grupperna är inte uteslutande, personer kan ingå i flera delgrupper varpå delmängderna ej summerar till det totalt antal personer i sista raden.

Under 2022 uppgick antalet arbetslösa till 342 000 personer per månad i genomsnitt, se tabell 1.2. Det är en minskning med 67 000 personer jämfört med 2021. Antalet inskrivna arbetslösa som tillhör minst en av grupperna som bedöms ha en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden¹⁰ uppgick i genomsnitt till 255 000 per månad, vilket är cirka 39 000 färre i jämförelse med 2021. Trots minskningen utgör dessa personer nästan 75 procent av alla inskrivna arbetslösa, en ökning med 3 procentenheter jämfört med 2021. Andelen med svag konkurrensförmåga är nu nästan lika stor som innan pandemin 2019.

Det genomsnittliga antalet inskrivna arbetslösa per månad minskar för personer som varit utan arbete i upp till 24 månader. För personer som varit arbetslösa i 24 månader och längre är det genomsnittliga antalet arbetslösa i princip oförändrat

¹⁰ Arbetsförmedlingen har identifierat grupper av arbetslösa som i genomsnitt har större svårigheter att komma i arbete och som därmed löper större risk att hamna i längre tider av arbetslöshet. Till dessa grupper räknas personer som saknar gymnasial utbildning, personer födda utanför Europa, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och arbetslösa i åldern 55–64 år. Det är dock viktigt att framhålla att det finns variationer mellan individer och att personer som ingår i en eller flera av dessa grupper kan ha liknande möjligheter som en person som inte ingår i någon av grupperna att få en fast förankring på arbetsmarknaden.

jämfört med 2021. Det medför att personer med längst arbetslöshetstider utgör en större andel av de inskrivna 2022 jämfört med året innan, se tabell 1.2. Kvinnor utgjorde 52 procent av de personer som varit utan arbete i mer än 24 månader. Den förändrade sökandesammansättningen, med en ökad andel arbetslösa med svag konkurrensförmåga och en ökad andel arbetslösa utan arbete mer än 24 månader, innebär att en allt större andel av de arbetslösa står längre ifrån arbetsmarknaden än tidigare år. Även om pandemin förstärkte utvecklingen fanns det redan före krisen många inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i flera år trots en stark efterfrågan på arbetsmarknaden. Det är en indikator på att arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft och de arbetslösas kompetenser skiljer sig åt. Det är ett allvarligt förhållande som råder särskilt med tanke på en kommande avmattning i ekonomin.

Tabell 1.2

Arbetslösa fördelat på tid utan arbete, 2020-2022*Genomsnittlig andel (%) per månad samt totalt antal i genomsnitt per månad*

Tid utan arbete	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
0–6 månader	41,1	33,4	34,0	44,3	35,4	37,0	42,8	34,4	35,5
6–12 månader	19,2	20,0	16,9	20,5	20,9	17,5	19,9	20,5	17,2
12–24 månader	17,8	21,4	19,3	17,8	22,2	18,9	17,8	21,8	19,1
24 månader eller mer	21,9	25,3	29,7	17,5	21,5	26,6	19,6	23,3	28,1
Totalt antal	205 705	194 769	168 944	231 717	214 592	173 412	437 422	409 361	342 356

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

2 Sammanfattande resultatbedömning¹¹

Flera faktorer påverkar utvecklingen på arbetsmarknaden och det är svårt att avgränsa och mäta Arbetsförmedlingens bidrag i förhållande till andra påverkansfaktorer. Myndighetens resultatmätt utgör grunden för de analyser och resultatbedömningar som görs i förhållande till respektive mål i regleringsbrevet. Fördjupade redovisningar och kommentarer till resultaten återfinns i nästföljande verksamhetskapitel.

Sammantaget visar utvecklingen för 2022 positiva resultat inom flera områden. Inte minst har långtidsarbetslösheten minskat. Även om andelen övergångar till arbete totalt sett minskat något har andelen övergångar till arbete ökat för långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Resultatet av Arbetsförmedlingens insatser och prioriteringar ska leda till arbete och detta väger därmed tungt i den sammantagna bedömningen. Samtidigt har det varit fortsatt stora utmaningar, framför allt när det gäller arbetet med vissa insatser och stöd till de arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden. Målen i regleringsbrevet om övergångar till reguljär utbildning och arbetsmarknadsutbildning har inte uppnåtts och volymerna i matchningstjänster har inte kommit upp i myndighetens interna målsättningar. Sammantaget bedömer därför Arbetsförmedlingens att myndigheten klarat prioriteringar och mål för 2022 i enlighet med myndighetens förväntan.¹²

2.1 Långtidsarbetslöshetens utveckling och övergångar till arbete

Antalet långtidsarbetslösa¹³ har minskat med 23 000 till i genomsnitt 162 000 per månad under 2022. Arbetsförmedlingen bedömer därför att målet i regleringsbrevet om att långtidsarbetslösheten ska minska har uppnåtts, resultatet är också över myndighetens förväntan. Även om antalet långtidsarbetslösa har minskat är antalet på fortsatt höga nivåer.

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet om att andelen som övergår till arbete ska öka, särskilt för de som står långt ifrån arbetsmarknaden delvis har uppnåtts. Jämfört med 2021 har den totala andelen som övergått till arbete minskat med 0,4 procentenheter till 36,1 procent 2022. Samtidigt har andelen övergångar till arbete ökat för de som befinner sig långt från arbetsmarknaden. För långtidsarbetslösa har andelen övergångar ökat med 2,1 procentenheter till 26,0 procent 2022, vilket var något under myndighetens interna målnivå¹⁴. Arbetsförmedlingen bedömer att den interna målnivån för övergångar till arbete för långtidsarbetslösa skulle kunna ha nåtts om myndigheten också nått de planerade

¹¹ Se avsnittet *Resultatredovisningens principer 2022* i kapitlet *Om resultatredovisningen* för en beskrivning av hur bedömningen görs.

¹² Vi använder bedömningen i enlighet med myndighetens förväntan om resultatet inte väsentligt negativt avviker från den nivå som jämförelser görs med.

¹³ Redovisningen av långtidsarbetslösa i årsredovisningen avser personer som är öppet arbetslösa eller arbetslösa som deltar i program och varit sammanhängande utan arbete i mer än 12 månader.

¹⁴ Se appendix 12.1.1 *Mått för måluppfyllelse* för information om interna målnivåer.

volymerna för nystartsjobb. Arbetsförmedlingen har generellt haft svårigheter att nå de interna volymmålen för subventionerade anställningar. För personer med funktionsnedsättning har andelen övergångar till arbete ökat med 1,7 procentenheter till 25,2 procent 2022, vilket var över myndighetens interna målnivå. Sammantaget bedömer därför Arbetsförmedlingen att målet i sin helhet är i enlighet med myndighetens förväntan.

Förbättrade resultat för övergångar i arbete för långtidsarbetslösa och för personer med funktionsnedsättning gäller både kvinnor och män och är en bidragande orsak till den minskade långtidsarbetslösheten. Ett minskat inflöde till långtidsarbetslöshet är en annan bidragande orsak.

Under 2021 var utvecklingen på arbetsmarknaden stark. Utvecklingen fortsatte under första halvåret 2022 men bromsade in under andra halvåret. Arbetsförmedlingen bedömer att detta påverkat den totala andelen övergångar till arbete. Att andelen övergångar till arbete ökat för sökande som står långt ifrån arbetsmarknaden indikerar att de klarat sig bättre i relativ mening. Det är också ett tecken på att myndighetens ökade fokus på att rikta stöd och insatser till arbetsökande som står långt ifrån arbetsmarknaden haft betydelse.

Sammantaget har situationen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden förbättrats något på arbetsmarknaden, dels för att långtidsarbetslösheten minskat dels för att en högre andel bland långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning har övergått till arbete.

2.2 Övergångar till reguljär utbildning

Andelen arbetsökande som övergått till reguljär utbildning har minskat under 2022 jämfört med 2021, både bland samtliga inskrivna och bland personer med kort utbildning. Arbetsförmedlingen bedömer därför att målet i regleringsbrevet om att andelen som övergår till reguljär utbildning ska öka inte har uppnåtts och att resultatet är under myndighetens förväntan.

Minskningen kan delvis förklaras av att det varit en ovanligt hög andel arbetsökande som övergått till utbildning under 2020-2021 till följd av det osäkra läget på arbetsmarknaden. Att andelen inte ökat 2022 beror också på att myndighetens arbete med att anvisa arbetsökande att söka reguljär utbildning ännu inte har gett avsedd effekt på grund av strukturella och individrelaterade hinder.

2.3 Utveckling av arbetsmarknadsutbildning, utvecklade matchningstjänster och insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet om att antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar ska öka, särskilt för kvinnor, inte har uppnåtts och att resultatet är under myndighetens förväntan. Antal deltagare i

arbetsmarknadsutbildning har minskat 2022 jämfört med 2021, minskningen gällde både kvinnor och män.

Att öka antalet tillgängliga platser inom arbetsmarknadsutbildningen har varit ett av myndighetens fokusområden under 2022. Trots ett intensivt arbete under året för att öka antalet tillgängliga platser så har inte antalet deltagare ökat. Den starka arbetsmarknaden bidrar till att arbetssökande som annars skulle varit aktuella för en arbetsmarknadsutbildning har gått direkt till ett arbete eller anvisats andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En annan anledning är fortsatta svårigheter att hitta arbetssökande som har rätt förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig arbetsmarknadsutbildning. Bland de arbetssökande som inte fått jobb, trots den starka konjunkturen, finns ofta omfattande behov av stöd, och flera av dem har inte de förkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig en arbetsmarknadsutbildning. Utbildningarna utformas tillsammans med branscher och leverantörer och kraven inom många avtal togs fram i en situation där efterfrågan på arbetsmarknaden var svag, det fanns många inskrivna arbetssökande och behovet av insatser var brett. Arbetsförmedlingen bedömer att detta har förändrats och att behovet av arbetsmarknadsutbildningar finns i betydligt större utsträckning för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet om att antalet deltagare i utvecklade matchningstjänster ska öka samtidigt som det fortsatt skulle finnas en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska insatser som arbetssökande kan anvisas till, t.ex. genom anskaffning, samverkan, överenskommelser eller genom att de utförs i egen regi inte har uppnåtts fullt ut. Även om antalet deltagare i den utvecklade matchningstjänsten ökat under 2022 så har det totala antalet deltagare i matchningstjänster minskat och utvecklingen totalt har varit under myndighetens interna målnivå. Under året har Arbetsförmedlingen fokuserat på att öka stöd och insatser till de arbetssökande som bedöms stå för långt ifrån arbetsmarknaden för att ta del av nuvarande matchningstjänster. Dessa har ofta behov av ett mer fördjupat stöd där anställningsstöden är särskilt viktiga. De arbetssökande som bedömts stå för långt ifrån arbetsmarknaden för matchningstjänst har inte tagit del av insatser i den utsträckning de haft behov av. Arbetsförmedlingen bedömer därför att det inte funnits en bredd av insatser som kunnat möta behov hos arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och där matchningstjänsterna inte bedöms vara tillräckliga.

Arbetsförmedlingen bedömer att uppdraget om att anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag inte har uppnåtts och är under myndighetens förväntan. Under 2022 uppgick antalet till cirka 1 800 i genomsnitt, vilket understiger uppdraget om 2 000 personer i genomsnitt.

Arbetsförmedlingen bedömer att uppdraget om att minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete¹⁵ ska komma från prioriterade grupper har uppnåtts och är över

¹⁵ Målet för prioriterade grupper gäller inte för lönebidrag för utveckling i anställning utan enbart för anvisning till skyddat arbete.

myndighetens förväntan. Andelen som kom från prioriterade grupper uppgick till 62 procent 2022.

Beslutsprocesserna för särskilda insatser är arbetsintensiva och för att öka volymerna krävs ett proaktivt och förstärkt arbetsgivararbete som av olika skäl inte kommit på plats i den utsträckning som hade behövts.

Att antal anställda arbetsförmedlare och beslutshandläggare varit lägre än planerat har i synnerhet påverkat volymerna i särskilda insatser för arbetssökande med funktionsnedsättning, som är resursintensiva insatser.

2.4 Stärkt arbete för en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet har uppnåtts. Myndigheten har stärkt sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning. Under året har myndigheten genomfört flera åtgärder av strategisk och operativ karaktär för att förbättra ärendehandläggningen och ytterligare åtgärder pågår eller är planerade. Det bedöms ta tid innan de får genomslag i handläggningen. Förbättringar har skett inom vissa delar av ärendehandläggningen, men det finns fortsatt områden i handläggningen där kvaliteten behöver förbättras, inte minst kopplat till beslutsmotiveringar, bedömningar, dokumentation, individuella handlingsplaner och uppföljning.

2.5 Samverkan med kommuner och andra aktörer

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet om samverkan har uppnåtts. Samverkan med kommuner och andra aktörer har vidareutvecklats, bland annat då en samverkansmodell utvecklats. Tillsammans med Sveriges kommuner och regioner och Delegationen för unga och nyanlända till arbete har Arbetsförmedlingen under 2022 arbetat för att stärka den samverkan som sker med landets kommuner. Arbetet har skett utifrån införandet av en modell för överenskommelser mellan parterna som syftar till att forma likvärdiga ramar för hur samverkan mellan kommun och Arbetsförmedlingen ska formaliseras. Samtidigt har övrig samverkan tillsammans med till exempel Försäkringskassan och Samhall och Kriminalvården fortsatt.

2.6 Felaktiga utbetalningar

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet har uppnåtts i enlighet med myndighetens förväntan då ett utvecklat kontrollarbete har lett till flera återkrav och därmed fler upptäckta felaktiga utbetalningar. Initiativ och åtgärder genomförda under 2022, tillsammans med tidigare års åtgärder, har förbättrat myndighetens kontrollarbete och arbete mot felaktiga utbetalningar. Automatisering och organisatorisk koncentring av vissa uppgifter inom myndigheten har skapat än bättre förutsättningar för en enhetlig och mer rättssäker kontroll och handläggning.

2.7 Jämställd och jämlik tillgång på insatser

Arbetsförmedlingen bedömer att resultaten av myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering är i enlighet med myndighetens förväntan. Detta då myndigheten når två av fyra interna mål samt att arbetet delvis lett till förbättringar i verksamheten och bedöms ha bidragit till regeringens mål om ekonomisk jämställdhet under 2022. Flera förbättringar har uppnåtts i verksamheten under året. Andel nya beslut om matchningstjänster som går till kvinnor har ökat och är i nivå med myndighetens målsättning för 2022. Även andelen nya anställningar med nystartsjobb som går till kvinnor har ökat och överträffat myndighetens interna målsättning. Däremot var andelen nya beslut om anställningar med stöd för personer med funktionsnedsättningar under myndighetens interna målsättning. Även om andel nya beslut om arbetsmarknadsutbildning som går till kvinnor ökade uppnåddes inte myndighetens interna målsättning.

2.8 Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten under 2022 har utfört kontrolluppdraget med högre kvalitet än tidigare. Myndigheten har granskat en större andel av de inkomna aktivitetsrapporterna inom 14 dagar och den förstärkta kontrollen har bidragit till att de arbetssökande har blivit mer aktiva i sitt arbetssökande och sökaktiviteten har fortsatt öka.

2.9 Arbetsförmedlingens kompetensförsörjning

Att säkra bemanning och introduktion av medarbetare inom yrkesgrupperna arbetsförmedlare och beslutshandläggare identifierades som kritiska faktorer för att kunna genomföra myndighetens uppgifter¹⁶ och har varit ett av våra fokusområden under året. Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten inte nått förväntningarna, vilket har påverkat myndighetens resultat. Stabiliteten i såväl den kortsiktiga som den långsiktiga kompetensförsörjningen har utmanats hårt under året. Det goda läget på arbetsmarknaden har påverkat möjligheten att både rekrytera stora volymer och behålla rätt kompetens. Även rådande kompetensbrist inom vissa professioner har skapat mycket hög konkurrens om kandidaterna. Bemanningsläget har även påverkats av osäkra budgetförutsättningar och tillfälliga budgetförstärkningar under året. Detta har skapat stora utmaningar i möjligheterna till långsiktig planering. Det fanns fortsatta utmaningar med bemanningen vid utgången av 2022.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen genomfört aktiviteter för att närma sig det interna långsiktiga målet att vara en tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats. Exempelvis har kompetensförsörjningsplaneringen integrerats i verksamhetsprocessen, myndigheten arbetat systematiskt med arbetsmiljön, samt att medarbetar- och chefskapskriterierna är väl kända, accepterade och till stora delar tillämpade.

¹⁶ Se 3 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3 Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden

Kapitlet utgår ifrån Arbetsförmedlingens uppgift att verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt.¹⁷ I kapitlet redovisas bland annat hur myndigheten verkat för att förkorta arbetslöshetstiderna för arbetssökande och vakanstider hos arbetsgivare, effektivt sammanföra arbetssökande med arbetsgivare och ge stöd och insatser när det är motiverat för att stärka en arbetssökandes möjlighet att få ett arbete.

3.1 Övergripande resultat

Avsnittet beskriver resultat som myndigheten bedömer mest relevanta för att analysera hur myndigheten har verkat för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt.

3.1.1 Långtidsarbetslöshetens utveckling

Mål i regleringsbrev: Långtidsarbetslösheten ska minska

Sammanfattande bedömning: Antalet långtidsarbetslösa har minskat med 23 000 till i genomsnitt 162 000 per månad under 2022. Minskningen skedde för såväl kvinnor som för män. Arbetsförmedlingen bedömer därför att målet har uppnåtts och är över myndighetens förväntan.

Förbättrade resultat för övergångar i arbete för långtidsarbetslösa gäller både kvinnor och män och är en bidragande orsak till den minskade långtidsarbetslösheten. Ett minskat inflöde till långtidsarbetslöshet är en annan bidragande orsak.

När antalet långtidsarbetslösa¹⁸ nådde sin topp i mitten av 2021 hade 190 000 personer varit utan arbete i 12 månader eller mer. Likt grupper med kortare arbetslöshetstider har även antalet långtidsarbetslösa blivit färre i takt med att ekonomin har återhämtat sig. Under 2022 uppgick antalet långtidsarbetslösa i genomsnitt till omkring 162 000 personer per månad, vilket är en minskning med cirka 23 000 personer jämfört med 2021, se tabell 3.1.¹⁹ Om antalet kvarstående långtidsarbetslösa vid årets slut, december 2022, jämförs med samma månad föregående år framgår att långtidsarbetslösheten har minskat med 33 000 personer till drygt 147 000 personer.

¹⁷ Utifrån 2 § förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

¹⁸ Redovisningen av långtidsarbetslösa i årsredovisningen avser personer som är öppet arbetslösa eller arbetslösa som deltar i program och varit sammanhängande utan arbete i mer än 12 månader.

¹⁹ Det genomsnittliga antalet långtidsarbetslösa per månad används för att beskriva långtidsarbetslöshetens utveckling eftersom det ger en ungefärlig uppskattning av antalet kvarstående arbetslösa vid en given månad. Ett alternativ hade varit att redovisa summan av antalet unika individer som arbetsförmedlingen arbetat med under året (se tabell 1.1). Det säger emellertid inget om utfallet per månad, vilket är den gängse tidsperioden arbetslöshet redovisas efter.

Tabell 3.1

Långtidsarbetslösa, 2020-2022*Genomsnittligt antal per månad samt antal i december*

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Genomsnittligt antal per månad	81 668	90 929	82 889	81 727	93 785	78 892	163 396	184 713	161 781
Antal i december	86 243	90 288	76 792	88 985	90 017	70 592	175 228	180 305	147 384

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Minskningen av långtidsarbetslösa har skett bland personer som varit utan arbete i 12-24 månader. Antalet påverkas av såväl inflödet som utflödet till denna grupp²⁰. Under 2022 uppnådde färre personer en tid utan arbete om 12 månader samtidigt som andelen övergångar till arbete och studier fortsatt var på en hög nivå. Även om övergångar till arbete och studier ökat även för personer som varit utan arbete i mer än 24 månader var antalet personer som varit utan arbete i mer än 24 månader oförändrat, det indikerar att inflödet till gruppen ökat. Personer med arbetslöshetstider längre än 24 månader utgör därför en större andel av det totala antalet långtidsarbetslösa.

Långtidsarbetslösheten har minskat bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män. Utvecklingen är ojämnt fördelad då antalet långtidsarbetslösa har minskat mer för män än för kvinnor. Se också vidare kring skillnader mellan kvinnor och män i övergångar till arbete bland långtidsarbetslösa, avsnitt 3.1.2.

3.1.2 Övergångar till arbete

Mål i regleringsbrev: Andelen som övergår till arbete ska öka, särskilt bland dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden.

Sammanfattande bedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet delvis har uppnåtts. Jämfört med 2021 har den totala andelen som övergått till arbete minskat med 0,4 procentenheter till 36,1 procent 2022. Samtidigt har andelen övergångar till arbete ökat för de som befinner sig långt från arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen definierar de som befinner sig långt från arbetsmarknaden som långtidsarbetslösa respektive personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. För långtidsarbetslösa har andelen övergångar ökat med 2,1 procentenheter till 26,0 procent 2022, vilket var något under myndighetens interna målnivå. För personer med funktionsnedsättning har andelen övergångar ökat med 1,7 procentenheter till 25,2 procent 2022, vilket var över myndighetens förväntan. Sammantaget bedömer därför Arbetsförmedlingen att målet i sin helhet är i enlighet med myndighetens förväntan.

²⁰ Utflödet från gruppen består av personer var tid utan arbete passerat mer än 24 månader samt de som lämnat för bland annat arbete, studier, skrivits ut från Arbetsförmedlingen eller fått förhinder att aktivt söka arbete.

Andelen övergångar till arbete under 2022 uppgick totalt sett till 36,1 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år, se tabell 3.2.²¹ Antal övergångar till arbete uppgick till 311 000 under 2022 (2021: 360 000, 2020: 322 000) personer. Andelen övergångar till arbete minskade för både män och kvinnor. Resultatet under 2021 berodde framför allt på en stark utveckling på arbetsmarknaden. En utveckling som successivt dämpats under 2022. Minskningen av övergångar till arbete har skett bland dem med arbetslöshetstider under 12 månader.

Samtidigt ökade andelen övergångar till arbete bland långtidsarbetslösa med 2,1 procentenheter jämfört med 2021 och uppgick till 26 procent 2022, se tabell 3.2. Antalet övergångar uppgick till 71 000 för denna grupp (2021: 75 000, 2020: 50 000). Även om andelen övergångar till arbete ökade för långtidsarbetslösa når inte myndigheten upp till det internt satta målet om 26,8 procent²². En orsak är att myndigheten inte nått de interna målnivåerna för antalet i subventionerade anställningar. Arbetsförmedlingen bedömer att den interna målnivån för övergångar till arbete för långtidsarbetslösa skulle kunna ha nåtts om myndighetens planerade volymer för nystartsjobb hade uppnåtts, se avsnitt 3.2.3.²³ Samtidigt var ökningen i andelen övergångar till arbete större bland personer som varit utan arbete i 24 månader eller mer (4,0 procentenheter) jämfört med personer som varit utan arbete i 12-24 månader (0,3 procentenheter).

Bland personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har andelen övergångar till arbete ökat jämfört med 2021. Ökningen om 1,7 procentenheter är så pass stor att myndighetens interna mål om 24,1 procent uppnås.

Tabell 3.2

Övergångar till arbete, 2020-2022²⁴

Andel (%)

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Samtliga inskrivna*	30,3	34,7	34,4	31,6	38,1	37,7	31,0	36,4	36,1
Långtidsarbetslösa*	16,3	20,3	22,3	19,8	27,3	29,8	18,1	23,9	26,0
- varav arbetslös 24 månader eller mer	14,8	15,1	18,5	18,4	20,7	25,3	16,5	17,8	21,8
Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga*	21,7	21,9	23,5	24,5	24,8	26,7	23,2	23,5	25,2

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * Det totala antalet i målgrupperna redovisas i tabell 1.1.

Resultatförbättringen bland långtidsarbetslösa bedöms delvis vara ett resultat av myndighetens prioritering av dem som står längst bort från arbetsmarknaden. Av de som gått till nystartsjobb eller introduktionsjobb bestod en större andel av personer som varit arbetslösa mer än 24 månader 2022 jämfört med 2021. Därutöver finns det

²¹ Differensen mellan 2022 och 2021 är 0,4 procentenheter, men på grund av avrundning i tabellen ser skillnaden ut att vara 0,3 procentenheter.

²² Se appendix 12.1.1

²³ Arbetsförmedlingen (2022), *Prognos för utbetalningar 2022-2025*, 2022-07-29, Af-2022/0045 4431.

²⁴ Övergångsmåttet redovisar antalet unika individer i målgruppen som haft en övergång till arbete under året. Har en individ haft två övergångar till arbete under perioden kommer den individen endast räknas med en gång i resultatet och ingår även endast en gång i målgruppen. Detta mått bedöms ge en rättvisande bild av myndighetens resultat. Se vidare i appendix 12.1.1.

indikationer på att arbetsmarknadens återhämtning också kommit de med längre arbetslöshetstider till gagn. Andelen övergångar till osubventionerat arbete ökade mer än övergångar till subventionerat arbete i jämförelse med föregående år. Subventionerade anställningar utgör ett viktigt verktyg för att övergå i arbete för både de med längre arbetslöshetstider och personer med funktionsnedsättning. Sammantaget övergår en högre andel av personer med funktionsnedsättning till arbete med stöd än till arbete utan stöd och insatser så som lönebidrag vilka är särskilt betydelsefulla insatser för gruppen. Detta till trots har andelen övergångar till arbete utan stöd i jämförelse med föregående år ökat mer relativt övergångar med stöd för personer med funktionsnedsättning.

Den ökande andelen övergångar till arbete bland långtidsarbetslösa omfattar både kvinnor och män. Ökningen är något högre för män och skillnaden mellan könen har också ökat något under 2022. Arbetsförmedlingen har konstaterat att kvinnor har en lägre jobbchans²⁵ än män bland de med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden och kvinnors andel av antalet arbetslösa växer i takt med inskrivningstiden.²⁶ Bland exempelvis utrikes födda har andelen övergångar till arbete ökat för både män och kvinnor, samtidigt var könsskillnaden betydande. En delförklaring till en högre andel övergångar till arbete bland män, är att subventionerade anställningar är vanligare bland män än kvinnor. Myndighetens arbete med att öka andelen nya beslut om nystartsjobb som går till kvinnor har emellertid bidragit till att skillnaden mellan kvinnors och mäns deltagande i subventionerade anställningar har minskat i jämförelse med 2021, se avsnitt 3.2.3. Bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är andelen övergångar till arbete 3,2 procentenheter högre för män än för kvinnor. Det är en något större skillnad än föregående år.

3.1.3 Övergångar till reguljära studier

Mål i regleringsbrev: Andelen som övergår till reguljär utbildning ska öka

Sammanfattande bedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet inte har uppnåtts och att resultatet är under myndighetens förväntan. Andelen arbetssökande som övergått till reguljär utbildning har minskat under 2022 jämfört med 2021, både bland samtliga inskrivna och bland personer med kort utbildning.

Bland samtliga inskrivna har andelen arbetssökande som övergått till reguljär utbildning minskat under 2022 jämfört med 2021, se tabell 3.3. Minskningen kan delvis förklaras av att det har varit en ovanligt hög andel arbetssökande som övergått till utbildning under de två senaste åren till följd av det osäkra läget på arbetsmarknaden. Bland personer med kort utbildning²⁷ är andelen näst intill oförändrad jämfört med 2021. Myndigheten har identifierat både strukturella och individrelaterade hinder för att lyckas få fler kortutbildade arbetssökande att delta i

²⁵ Jobbchansen är ett mått som beskriver andelen inskrivna arbetslösa som får ett jobb varje månad. Det ger en bild av hur svårt eller lätt det är för en arbetslös person att få ett arbete.

²⁶ Arbetsförmedlingen (2022), *Jobbchansen 2010–2021 – Chansen att få ett arbete för olika grupper av inskrivna vid Arbetsförmedlingen*, Arbetsförmedlingen analys 2022:6.

²⁷ Personer med kort utbildning avser här personer som har högst förgymnasial utbildning.

reguljär utbildning. Hindren handlar bland annat om bristande utbildningsmöjligheter för målgruppen, brist på långsiktiga studiefinansieringsmöjligheter och låg studiemotivation bland arbetssökande.²⁸ En undersökning indikerar också att många av de som anvisas att söka reguljär utbildning inte vet hur de ska genomföra ansökningen och kunna påbörja studier. Myndigheten bedömer därför att arbetet med att anvisa arbetssökande att söka reguljär utbildning hittills inte har gett avsedd effekt.²⁹ Arbetsförmedlingens arbete med att få fler inskrivna att börja studera beskrivs i avsnitt 3.3.3.

Tabell 3.3
Övergångar till reguljära studier, 2020-2022

Andel (%)

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Samtliga inskrivna	6,9	7,3	6,4	4,7	4,7	3,8	5,8	5,9	5,1
Inskrivna med kort utbildning	6,8	7,4	7,8	4,5	4,4	3,9	5,5	5,8	5,7

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

Andelen övergångar till reguljära studier minskade även bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (2022: 1,9 procent, 2021: 2,1 procent, 2020: 1,8 procent). Andelen övergångar till reguljära studier är något högre bland kvinnor (2,3 procent) än bland män (1,5 procent).

Antalet som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin på halvtid med anledning av studier har ökat under 2022, se tabell 3.4. En förklaring är troligen att möjligheten till deltidsstudier vid sidan av programdeltagandet förlängdes från sex till tolv månader i juni 2021.³⁰ Att antalet som påbörjat en reguljär utbildning som förberedande insats har minskat under 2022 skulle kunna bero på att det var ovanligt många arbetssökande som tog del av insatsen under 2021 samt att färre arbetssökande generellt sett gick till reguljär utbildning under 2022 jämfört med 2021.

²⁸ Arbetsförmedlingen (2022) *Öka övergångar till reguljära studier*, Af-2021/0067 4581.

²⁹ Arbetsförmedlingen (2022) *Öka övergångar till reguljära studier - Återrapport (del 2)*, Af-2021/0067 4581.

³⁰ Pressmeddelande från Arbetsmarknadsdepartementet. *Utökade möjligheter för långtidsarbetslösa att studera*. Regeringskansliet 2020.

Tabell 3.4

Övergångar till reguljära studier per studieväg, samtliga inskrivna, 2020-2022

Antal

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Avaktualiserad mot reguljära studier	29 716	27 892	20 091	22 072	19 448	12 642	51 788	47 340	32 733
Studier med etableringsplan/inom etableringsprogrammet	2 584	1 509	1 511	1 648	1 116	1 088	4 232	2 625	2 599
Förberedande insats - reguljär utbildning	2 314	5 015	3 725	1 275	2 859	2 150	3 589	7 874	5 875
Deltidsstudier i kombination med jobb- och utvecklingsgaranti	1 119	1 632	3 065	527	699	1 090	1 646	2 331	4 155

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Utvecklingen för övergångar uppdelat på olika studievägar är snarlik även för kortutbildade, se tabell 3.5. Undantaget är att antalet kortutbildade som studerar en reguljär utbildning inom etableringsprogrammet har ökat under 2022 jämfört med 2021.

Tabell 3.5

Övergångar till reguljära studier per studieväg, inskrivna med kort utbildning, 2020-2022

Antal

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Avaktualiserad mot reguljära studier	6 864	7 009	6 100	6 013	5 440	3 978	12 877	12 449	10 078
Studier med etableringsplan/inom etableringsprogrammet	1 340	737	946	911	540	651	2 251	1 277	1 597
Förberedande insats - studier med aktivitetsstöd	835	1 576	1 190	429	891	664	1 264	2 467	1 854
Deltidsstudier i kombination med jobb- och utvecklingsgaranti	314	733	1 815	158	300	612	472	1 033	2 427

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

3.1.4 Arbetslöshets- och rekryteringstider³¹

Arbetslöshetstiderna minskade drastiskt under 2020 och ökade sedan kraftigt under 2021 till följd av ett stort inflöde och sedermera utflöde av personer med korta arbetslöshetstider. Att långtidsarbetslösheten ökade med viss eftersläpning bidrog också till en växande genomsnittlig arbetslöshetstid under 2021. Under 2022 har både rekryterings- och arbetslöshetstider minskat. I genomsnitt uppgick rekryteringstiden till 4,2 veckor 2022 (2021: 4,4 veckor, 2020: 4,5 veckor) medan arbetslöshetstiderna var 61 veckor (2021: 57,9 veckor, 2020: 50,7 veckor). Det är en indikation på att matchningen på arbetsmarknaden har förbättrats i jämförelse med föregående år. Trots en positiv utveckling kvarstår en obalans på arbetsmarknaden

³¹ Rekryterings- och arbetslöshetstider är ett mått på matchningseffektivitet och varierar normalt över konjunkturcykeln. Vid lågkonjunktur kommer arbetslöshetstiden att förlängas medan rekryteringstiden förkortas (antalet lediga jobb minskar och arbetslösheten ökar) och omvänt. Ju kortare rekryterings- och arbetslöshetstider desto bättre anses matchningen på arbetsmarknaden vara.

med brist på arbetskraft inom vissa branscher och en hög arbetslöshet för vissa grupper.

3.2 Sammanföra arbetsgivare med arbetssökande inklusive anställningsfrämjande åtgärder

Avsnittet beskriver hur myndigheten inhämtar och tillgängliggör information om lediga arbeten och sammanför arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft. Avsnittet beskriver också myndighetens arbete med program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande samt subventionerade anställningar.

3.2.1 Infrastruktur för matchning

Arbetsförmedlingen bidrar till en effektivare matchning på arbetsmarknaden genom att underlätta mötet mellan arbetssökande och arbetsgivare. På så sätt skapas förutsättningar för att nya anställningar ska uppstå. Arbetsförmedlingen tillhandahåller bland annat en digital infrastruktur där arbetssökande och arbetsgivare enkelt kan hitta varandra. Myndigheten skapar också arenor och anordnar fysiska möten där arbetssökande och arbetsgivare kan träffa varandra.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen arbetat med att utveckla förutsättningarna för att tillgängliggöra data och digital information om utbildning och arbetsmarknad, samt med att etablera former för förvaltning av en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande.³²

Under 2022 fortsatte myndigheten att styra en större del av sina resurser mot utveckling av digitala lösningar vilket bland annat återspeglas i att tiden som ägnats åt infrastruktur för matchning fortsatte att öka under 2022, se vidare i avsnitt 9.1.

Arbetsförmedlingens arbete med arbetsgivare

Arbetsförmedlingens arbetsgivararbete sker inom myndighetens samtliga kanaler samt genom upphandlade aktörer. Arbetsgivararbetet innebär inte bara stöd till arbetsgivare vid rekrytering eller subventionerade anställningar, utan syftar också till att skapa förutsättningar för en bättre matchning på arbetsmarknaden. I återrapporten *Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*³³ beskrivs närmare myndighetens arbete under 2022 med ändamålsenliga arbetsgivarkontakter, kunskap om lokal och regional arbetsmarknad samt likvärdig service till arbetsgivare. Se även avsnitt 3.7.

Att stödja arbetsgivare i att få kontakt med arbetssökande och rekrytera sker främst inom digital självservice, med möjlighet till råd och vägledning genom ett personligt distansmöte. Den digitala självservicen handlar framför allt om annonsering i *Platsbanken* där arbetsgivare kan lägga in annonser och där arbetssökande själva kan leta upp lämpliga jobb att söka. I stort sett alla registrerade lediga platserna läggs in

³² Arbetsförmedlingen (2022), *Uppdrag att utveckla en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande*. Af-2021/0053 0693.

³³ Arbetsförmedlingen (2022), *Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*, Af-2022/0078 8364.

av arbetsgivarna själva. Arbetsgivare kan också själva anmäla intresse för att anställa arbetssökande som har rätt till stöd, eller ansöka om nystartsjobb via digitala tjänster. Se mer om detta i avsnitt 3.2.3.

Antalet nyanmälda platser har ökat påtagligt under 2022, se tabell 3.6. Det förklaras av en fortsatt god återhämtning på arbetsmarknaden efter pandemin, inte minst under första halvåret 2022. Den starka efterfrågan återspeglas även i antalet arbetsgivare som under året nyttjat möjligheten till vägledning i rekryteringsprocesser. Under 2022 hanterades 151 000 kontakter (samtal och chatt) från arbetsgivare (2021: 145 000, 2020: 109 000).

Under året minskade andelen av de arbetsgivare som haft kontakt med Arbetsförmedlingen i rekryterande syfte som uppger att de fått tillräckligt med arbetssökande för att kunna anställa. Den vanligaste orsaken bland de arbetsgivare som anger att man inte får tillräckligt med sökande är att arbetssökande saknar rätt kvalifikationer för jobbet, 65 procent av de svarande angav detta som skäl. Det är ett tecken på den kompetensbrist som finns på arbetsmarknaden.

Tabell 3.6

Rekryteringstjänster för arbetsgivare, 2020-2022

	2020	2021	2022
Antal nyanmälda lediga platser (i 1000-tal)	961	1 340	2 011
Andel (%) arbetsgivare som fått tillräckligt med sökande via Arbetsförmedlingen för att kunna anställa	83	78	72

Källa: Arbetsförmedlingen, datalager och arbetsgivarundersökningen

Arbetsförmedlingens arbete med arbetssökande vid inskrivning

Inskrivning vid Arbetsförmedlingen är en förutsättning för att arbetssökande ska kunna ta del av myndighetens fulla utbud av tjänster och olika ersättningar. I samband med inskrivningen säkerställer Arbetsförmedlingen att arbetssökandes kompetens och erfarenheter kartläggs och att deras eventuella behov identifieras. Uppgifterna om arbetssökande används för att underlätta för arbetssökande att få ett arbete och för arbetsgivare att få personal med rätt kompetens, det vill säga myndighetens arbete med matchning.

Merparten (88 procent) av de arbetssökande skriver in sig själva i myndighetens digitala tjänst för inskrivning (2021: 91 procent, 2020: 92 procent). En orsak till utvecklingen kan vara en förändrad sökandesammansättning bland de som skriver in sig jämfört med pandemiåren 2020–2021, då bland annat fler unga skrev in sig på Arbetsförmedlingen. Då fanns också restriktioner som kan ha bidragit till incitamenten att använda digitala tjänster.

3.2.2 Program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande

Mål i regleringsbrev: Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar ska öka, särskilt för kvinnor.

Antalet deltagare i utvecklade matchningstjänster ska öka samtidigt som det fortsatt ska finnas en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska tjänster som arbetssökande kan anvisas till, t.ex. genom anskaffning, samverkan, överenskommelser eller genom att de utförs i egen regi.

Sammanfattande bedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet för arbetsmarknadsutbildning inte har uppnåtts och är under myndighetens förväntan. Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningen har minskat 2022 jämfört med 2021, minskningen gällde både kvinnor och män.

Arbetsförmedlingen bedömer att målet gällande utvecklade matchningstjänster och en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska insatser inte har uppnåtts fullt ut. Även om antalet deltagare i den utvecklade matchningstjänsten ökat under 2022 har det totala antalet deltagare i matchningstjänster minskat och utvecklingen totalt har varit under myndighetens interna målnivå. Under året har Arbetsförmedlingen fokuserat på att öka stöd och insatser till de arbetssökande som bedöms stå för långt ifrån arbetsmarknaden för att ta del av nuvarande matchningstjänster. Dessa har ofta behov av ett mer fördjupat stöd där anställningsstöden är särskilt viktiga. De arbetssökande som bedömts stå för långt ifrån arbetsmarknaden för matchningstjänst har inte tagit del av insatser i den utsträckning de haft behov av. Arbetsförmedlingen bedömer därför att det inte funnits en bredd av insatser som kunnat möta behov hos arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och där matchningstjänsterna inte bedöms vara tillräckliga, se vidare avsnitt 3.3.1.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen verkat för att öka antalet deltagare inom arbetsmarknadsutbildning och arbetat intensivt med att öka antalet tillgängliga utbildningsplatser. Arbetsförmedlingen har gått igenom samtliga pågående avtal och fört en diskussion med respektive leverantör om möjligheten att utöka antalet utbildningsplatser. Trots myndighetens arbete har det under året funnits utmaningar med att rekrytera tillräckligt med deltagare till utbildningarna.

Totalt uppgick antal deltagare i arbetsmarknadsutbildning till drygt 18 500 vilket är en minskning med cirka 8 procent jämfört med föregående år, se tabell 3.7. Även om minskningen var större för män än för kvinnor var en övervikt (68 procent) av det totala antalet deltagare under året män (2021: 70 procent, 2020: 73 procent). Myndigheten har haft särskilda interna jämställdhetsmål för arbetsmarknadsutbildning. Målet var att minst 35 procent av alla nya beslut ska avse kvinnor.³⁴ Målet nåddes inte då kvinnors andel av nya beslut uppgick till 32 procent i genomsnitt per månad 2022 (2021:31 procent). En förklaring är utmaningen med att väcka kvinnors intresse för utbildningar inom mansdominerade branscher, vilka

³⁴ Det ska ses som ett delmål mot att uppnå mer jämställt nyttjande av arbetsmarknadsutbildningar.

utgör cirka 80 procent av utbudet. Under 2022 har myndigheten genomfört flera åtgärder för att öka kvinnors deltagande i arbetsmarknadsutbildningar, men dessa bedöms ännu inte fått önskat genomslag. Genomförda åtgärder och framtida behov beskrivs närmare i återrapporten *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen*.³⁵ Drygt 50 procent av deltagarna var utrikesfödda (2021: 48 procent, 2020: 60 procent).

Sammantaget minskade antalet som deltog i arbetspraktik. Antalet som fick en praktikplats inom ramen för jobbsprånget ökade dock. Under 2022 fick 984 personer en praktikplats inom jobbsprånget (2021: 912, 2020: 330).

Tabell 3.7

Deltagare i program, 2020-2022*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut*

Program	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Arbetsmarknadsutbildning	4 207	6 145	5 843	11 320	14 065	12 659	15 527	20 210	18 502
Arbetspraktik ³⁶	10 353	10 487	9 293	14 836	14 017	10 824	25 188	24 504	20 117

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

I genomsnitt har antalet deltagare uppgått till cirka 6 400 personer per månad (2021: 7 900, 2020: 5 500), vilket är lägre än myndighetens interna målsättning om 8 000 deltagare i genomsnitt per månad. Myndigheten bedömer att en av anledningarna till den svagare volymutvecklingen för arbetsmarknadsutbildning har varit arbetsmarknadens positiva utveckling efter pandemin, vilket till stor del gynnar dem som står närmare arbetsmarknaden. Det har lett till att fler arbetssökande går direkt till arbete utan insats. Därtill kan flera arbetssökande ha varit aktuella för både arbetsmarknadsutbildning och matchningstjänster men anvisats den senare då denna ligger tidigare i bedömningsprocessen om lämplig tjänst för den arbetssökande.

Det har också varit fortsatta utmaningar att hitta arbetssökande som har rätt förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig en arbetsmarknadsutbildning. Oftast krävs en kedja av insatser före anvisning till arbetsmarknadsutbildning för de arbetssökande som står längre från arbetsmarknaden för att klara av utbildningen. Bland de arbetssökande som inte fått jobb, trots den starka konjunkturen, finns ofta omfattande behov av stöd, och flera av dem har inte de förkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig en arbetsmarknadsutbildning. Trots att fler anvisas till inledande test och kartläggning hos leverantörer, minskar antalet som sedan fortsätter till en arbetsmarknadsutbildning något.³⁷ Utbildningarna utformas tillsammans med branscher och leverantörer och kraven inom många avtal togs fram i en situation där efterfrågan på arbetsmarknaden var svag, det fanns många inskrivna arbetssökande och behovet av insatser var brett. Arbetsförmedlingen

³⁵ Arbetsförmedlingen (2022), *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen*, Af-2022/0058 9077.

³⁶ Utfallet för antalet deltagare i arbetspraktik för 2020 och 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

³⁷ Myndighetens arbete med arbetsmarknadsutbildning beskrivs närmare i återrapporten Arbetsförmedlingen (2022), *Effektiv och strategisk användning av arbetsmarknadsutbildning 2022*, Af-2022/0074 3954.

bedömer att detta har förändrats och att behovet av arbetsmarknadsutbildningar finns i betydligt större utsträckning för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

En del i myndighetens ökade fokus mot att bryta långtidsarbetslösheten har varit att rikta arbetsmarknadsutbildning främst till deltagare i ramprogrammen. I genomsnitt uppgick antalet deltagare från ramprogrammen under 2022 till 3 500 per månad (2021: 3 400, 2020: 3 200) och trots att det är något fler deltagare från ramprogrammen än föregående år uppnås inte myndighetens interna mål om ett genomsnittligt deltagarantal på 4 500 personer.

Andelen i arbete 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsutbildning ökade 2022 jämfört med 2021, se tabell 3.8. Ökningen skedde brett, och var påtaglig även för kortutbildade och utrikes födda som generellt har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Även om resultatet ökade för kvinnor var ökningen inte lika stor som för männen. En delförklaring till skillnaden är att kvinnor i lägre grad än män får arbete med stöd. Denna skillnad är påtaglig för kvinnor med kort utbildning, särskilt bland utrikesfödda.³⁸ Arbetsmarknadsutbildningen har positiva effekter på övergång till arbete, sysselsättning och inkomster. Effekterna är högre för män än för kvinnor, även om skillnaden minskar över tid och effekterna är högre för grupper som står längre från arbetsmarknaden; deltagare med lägre utbildningsnivå, utrikes födda och deltagare som varit arbetslösa längre.³⁹

Tabell 3.8

I arbete 90 dagar efter avslutat program, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat programmet

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Arbetsmarknadsutbildning	24	32	33	27	38	41	27	36	39
Arbetspraktik	35	36	38	38	41	44	36	39	41

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Under 2022 har matchningstjänsten rusta och matcha fullt ut ersatt den tidigare matchningstjänsten stöd och matchning. Antalet deltagare i rusta och matcha steg kraftigt under första kvartalet. De sista deltagarna i stöd och matchning lämnade tjänsten i mars 2022. Sammantaget deltog cirka 150 100 personer i någon av matchningstjänsterna under 2022 (2021: 196 300, 2020: 127 000). I genomsnitt uppgick antalet deltagare i matchningstjänster till cirka 66 000 personer per månad (2021: 63 800, 2020: 33 500). Trots en stor ökning av antalet deltagare i rusta och matcha uppnådde inte myndigheten sitt interna mål om 78 000 deltagare i genomsnitt per månad i matchningstjänster.

³⁸ Arbetsförmedlingen (2022), *En effektiv och strategisk användning av arbetsmarknadsutbildningar – Återrapport regleringsbrev 2022*, Af-2022/0074 3954.

³⁹ Arbetsförmedlingen (2023), *Effekter av tre arbetsmarknadspolitiska program 2010–2020*, Arbetsförmedlingen Analys 2023:2, Af-2023/0003 2435

Tabell 3.9

Deltagare i upphandlade tjänster, 2020-2022*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Rusta och matcha ⁴⁰	2 716	21 684	66 690	3 927	27 292	76 033	6 643	48 976	142 723
Stöd och matchning	53 926	75 839	7 199	67 256	89 920	8 199	121 182	165 759	15 398
Yrkessvenska B	1 179	1 412	1 196	2 160	1 783	1 064	3 339	3 195	2 260

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

Det finns flera förklaringar till att myndigheten inte nådde det interna volymmålet för matchningstjänster. Att arbetslösheten sjunkit har inneburit att målgruppen minskat. Arbetsförmedlingen justerade sitt bedömningsstöd och urvalssystem i början av september 2022 för att kunna erbjuda tjänsten till fler arbetssökande tidigare i arbetslösheten. Som resultat av detta har antalet beslut utanför ramprogrammen ökat under slutet av året. Ytterligare förklaring till de lägre volymerna i rusta och matcha är förekomsten av störningar i system som är kopplade till ärendehandläggning, vilket hade negativa konsekvenser på produktionstakten av beslut.

Volymökningen inom rusta och matcha har varit jämnt fördelad mellan könen och andelen kvinnor ökade till 47 procent under 2022 (2021: 44 procent, 2020: 41 procent). Arbetsförmedlingen har haft särskilda mål kring jämställdhet. Ett av dessa innebar att andelen nya beslut till kvinnor skulle uppgå till 46 procent, vilket nåddes då andelen nya beslut uppgick till cirka 47 procent 2022. Andelen utrikesfödda i tjänsten är fortsatt större än andelen inrikes födda.⁴¹

Arbetsförmedlingen har prioriterat arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden. Sammantaget var antal deltagare i matchningstjänster som kom från ramprogrammen i genomsnitt till 50 700 personer per månad, vilket är lägre än myndighetens interna mål om 53 700 personer. Volymerna i rusta och matcha har främst drivits av att personer från jobb- och utvecklingsgarantin tagit del av tjänsten.

Resultatet 90 dagar efter matchningstjänst mäter det sammantagna resultatet för matchningstjänsterna stöd och matchning samt rusta och matcha. Under 2022 var 36 procent i arbete eller studier 90 dagar efter att ha lämnat matchningstjänsterna (2021: 33 procent, 2020: 25 procent). Övergångarna utgörs i huvudsak av arbete, 32 procent. Tjänsten stöd och matchning har fasats ut och därmed består måttet från och med juni 2022 endast av arbetssökande som lämnar rusta och matcha.

Under 2022 minskade andelen deltagare inom rusta och matcha som gick till arbete eller studier jämfört med föregående år, se tabell 3.10. Minskningen drivs av att en lägre andel gått till reguljära studier, andelen som gått till arbete har däremot ökat

⁴⁰ Utfallet för antalet deltagare i rusta och matcha för 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

⁴¹ Genomförda åtgärder och framtida behov beskrivs närmare i återrapporten Arbetsförmedlingen (2022), *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen*, Af-2022/0058 9077.

något jämfört med 2021. Resultaten för rusta och matcha är väsentligt högre än för stöd och matchning. En anledning kan vara att tjänsterna är utformade på delvis olika sätt med olika ersättningsmodeller. Resultatmättet bör också tolkas med viss försiktighet för insatser som är relativt nya då det finns en risk att resultaten är högre inledningsvis.⁴²

Tabell 3.10

I arbete eller reguljära studier 90 dagar efter avslutat upphandlad tjänst, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat tjänsten

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Rusta och matcha	53	47	45	54	53	50	53	51	48
- varav till arbete	25	35	38	42	45	46	35	41	43
- varav till reguljära studier	28	12	7	12	8	4	18	10	5
Stöd och matchning	23	31	19	26	34	22	25	32	21
- varav till arbete	17	26	16	22	30	20	20	28	18
- varav till reguljära studier	6	5	3	4	3	2	5	4	2

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Det finns stora skillnader mellan olika grupper av arbetssökande i hur stor andel som går till arbete och utbildning efter avslutad matchningstjänst. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden hade lägre resultat än övriga, exempelvis långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning och utrikesfödda med högst förgymnasial utbildning. Det är också tydligt att män generellt har högre resultat än kvinnor, vilket drivs av att fler män gått till arbete. Skillnaden var särskild stor bland män och kvinnor med kort utbildning. Skillnaden beror delvis på att andelen övergångar till arbete med stöd var större för män än för kvinnor.⁴³

Under 2022 påbörjades ett omfattande utvecklingsarbete med syfte att förbättra myndighetens kontroll- och uppföljningsarbete av leverantörer. Arbetet, som också omfattar de upphandlade tjänster som redovisas i avsnitt 3.3.1, har innefattat tekniska lösningar, organisatoriska förändringar, ökad specialisering och framtagande av enhetliga och standardiserade processer och arbetsmetoder. I återrapporten Kontroll och uppföljning av leverantörer⁴⁴ redogörs detta arbete ingående. Redovisning av avvikelserapporter återfinns i avsnitt 4.6.

⁴² Personer som avslutar en insats i förtid på grund av övergång till arbete eller studier, får en större påverkan på det samlade resultatet när en insats är ny/skalas upp. Detta då dröjer längre innan alla personer som är kvar i insatsen tiden ut räknas in i resultatet.

⁴³ För att få en fördjupad bild av resultaten inom rusta och matcha hänvisas till återrapporten Utvecklade matchningstjänster som publicerades under 2022. Arbetsförmedlingen (2022), Utvecklade matchningstjänster, Af-2022/0029 0760. I rapporten redovisas resultatet (det vill säga andelen som haft arbete eller utbildning i minst fyra månader) av tjänsten rusta och matcha, till mellan 32–43 procent, beroende på vilket spår som deltagarna tagit del av. Detta gäller för arbetssökande som startat tjänsten under 2020 och första halvan av 2021.

⁴⁴ Arbetsförmedlingen (2022), Kontroll och uppföljning av leverantörer, Af-2022/0021 1299.

3.2.3 Subventionerade anställningar

Subventionerade anställningar ska underlätta varaktigt sysselsättning för deltagarna och därmed på längre sikt öka möjligheten att få arbete utan stöd. Generellt visar tillgängliga utvärderingar av subventionerade anställningar på goda arbetsmarknadseffekter för de personer som anställs med stöd.⁴⁵

Ett av myndighetens fokusområden under 2022 har varit att öka antalet som tar del av anställningsstöd. Sammantaget hade 149 600 personer någon form av subventionerad anställning under 2022, vilket är på ungefär samma nivå som tidigare år (2021: 150 500, 2020:151 500). Arbetsförmedlingen har generellt haft svårigheter att nå myndighetens interna volymmål för subventionerade anställningar, se mer i de två kommande avsnitten. Ökningar har skett för både kvinnor och män när det gäller nystartsjobb och introduktionsjobb. Dessa insatser har i större utsträckning än föregående år riktats till arbets sökande med långa tider utan arbete. Ökningen av nystartsjobb och utvecklingen avseende särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har dock stannat upp under sommaren och hösten. Arbetsförmedlingen bedömer att den interna målnivån för övergångar till arbetet för långtidsarbetslösa skulle kunna ha nåtts om myndigheten också nått de planerade volymerna för nystartsjobb.⁴⁶

För att underlätta för arbetsgivare att själva visa intresse för att anställa med stöd kan arbetsgivare anmäla sitt intresse via en digital ingång på Arbetsförmedlingens hemsida. Under året har processen för hanteringen av intresseanmälningar⁴⁷ utvecklats där en viktig förbättring var att arbetsgivaren får hjälp med vilken typ av stöd som är aktuellt genom att svara på frågor i anmälningsprocessen. Under 2022 kom totalt 21 300 intresseanmälningar in (2021: 20 100, 2020⁴⁸: 15 400).

Lönesubventioner riktade till personer som har långa tider utan arbete eller som är nya i Sverige

Under 2022 hade cirka 75 500 personer någon form av lönesubvention riktad till personer som har långa tider utan arbete eller som är nya i Sverige, vilket var på ungefär samma nivå som 2021 (75 000) och en ökning från 2020 (71 400). Att antalet anställningar med extratjänster minskade kraftigt beror på utfasning av stödet, se tabell 3.11.⁴⁹ Ökningen av introduktionsjobb kan till viss del kopplas till att insatsen bedöms som lämpligast när extratjänst inte längre finns att tillgå. Även om antalet nystartsjobb inte nått myndighetens förväntade nivåer så har antalet ökat, både bland kvinnor och män. En delförklaring till varför de planerade volymerna ej uppnåddes är att växlingen från extratjänster till nystartsjobb inte skedde i den omfattning som förväntades. Utvecklingen jämfört med 2021 kan ha flera förklaringar, dels att

⁴⁵ Forslund A. (2018), *Subventionerade anställningar – Avvägningar och empirisk evidens*, IFAU rapport 2018:14.

⁴⁶ Antalet personer med ett nystartsjobb bedöms i genomsnitt uppgå till 31 700 personer per månad under 2022 i *Prognos för utbetalningar 2022–2025 -2022-07-29*, Af-2022/0045 4431.

⁴⁷ Arbetsgivare som är intresserade av anställningar för nyanlända, unga, långtidsarbetslösa eller personer med funktionsnedsättningar kan göra intresseanmälningar för att anställa med stöd.

⁴⁸ Processen för intresseanmälningar startade som en pilot 2019 och rullades sedan successivt ut i fram till november 2020.

⁴⁹ Från och med den 1 januari 2022 fattades inga nya beslut om extratjänster och inga pågående besluten förlängdes.

efterfrågan på arbetskraft (antal lediga platser) har ökat, dels kan regelförändringar för nystartsjobben ha bidragit till fler anställningar med stödet.⁵⁰

Det finns en obalans i könsfördelningen för de subventionerade anställningarna. Detta gäller särskilt för nystartsjobb, där kvinnor utgjorde 36 procent av deltagarna under 2022. Könsfördelningen var jämnare bland deltagarna i introduktionsjobb, där kvinnor utgjorde 47 procent av deltagarna. Obalanserna i könsfördelningen har minskat något jämfört med tidigare år.

Tabell 3.11

Deltagare med anställningsstöd, nystartsjobb och yrkesintroduktion, 2020-2022

Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Extratjänst	7 933	9 907	5 781	5 100	6 774	3 864	13 033	16 681	9 645
Introduktionsjobb	3 201	3 531	5 780	5 259	5 713	6 444	8 460	9 244	12 224
Nystartsjobb	16 272	16 739	21 144	34 567	34 460	37 536	50 839	51 199	58 680
Yrkesintroduktionsanställning	121	83	128	700	587	733	821	670	861

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Arbetsförmedlingen har också arbetat för att öka användningen av och jämställdheten i anställningsstöden. Arbetsförmedlingen har under 2022 haft ett internt mål om att andelen nya beslut om nystartsjobb som går till kvinnor skulle öka till 33 procent. Målet nåddes då i genomsnitt 37 procent av de nya besluten per månad gick till kvinnor 2022. Det är en ökning med drygt 5 procentenheter jämfört med 2021. Det ökade antalet kvinnor med nystartsjobb utgörs i nio fall av tio av utrikes födda kvinnor. En positiv trend noteras även för introduktionsjobb där kvinnors andelar av nya beslut ökade från 37 procent 2021 till 49 procent 2022. Ökningen var särskilt stor för utrikes födda kvinnor. Den positiva utvecklingen skulle delvis kunna förklaras av växlingen från extratjänster, där en majoritet av deltagarna var kvinnor.⁵¹

Som framgår av tabell 3.12 ökade andelen i arbete 90 dagar efter avslutad insats för nystartsjobb, extratjänster och introduktionsjobb jämfört med 2021. Resultatförbättringen för nystartsjobb var dock relativt lågt i jämförelse med extratjänster och introduktionsjobb. Till viss del beror denna skillnad på att resultatet för introduktionsjobb och extratjänster främst drevs av övergångar till arbete med stöd medan det omvända gällde nystartsjobb. Introduktionsjobb och extratjänster riktas till individer som bedöms stå långt ifrån arbetsmarknaden och därmed även kan ha svårare att få ett osubventionerat arbete därefter. Dessa personer får därför i högre grad nya anställningar med annat stöd eller nystartsjobb. Arbete med stöd ökade mest för deltagarna i extratjänster, vilket bland annat kan kopplas till växling

⁵⁰ Arbetsförmedlingen (2022) *Långtidsarbetslöshetens utveckling samt utveckling av övergångar till olika typer av arbeten - En deskriptiv analys*, Af-2022/0038 3741.

⁵¹ Se Arbetsförmedlingen (2022), *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen 2022*, Af-2022/0058 9077, för en beskrivning av genomförda åtgärder och framtida behov.

från extratjänster till introduktionsjobb då eventuella förlängningsbeslut om extratjänster inte kunnat fattas.

Resultatet har ökat såväl för kvinnor som för män, men män övergår till arbete i högre grad än kvinnor. Skillnaderna beror till viss del på att män övergick till arbete med stöd i större utsträckning än kvinnor.

Tabell 3.12

I arbete 90 dagar efter avslutat anställningsstöd, nystartsjobb och yrkesintroduktion, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat anställningsstöd, nystartsjobb och yrkesintroduktion

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Extratjänst ⁵²	27	20	35	31	32	46	29	25	40
Introduktionsjobb	36	35	42	47	43	51	43	40	48
Nystartsjobb ⁵³	26	26	29	32	31	34	31	30	32
Yrkesintroduktion	47	64	59	65	75	68	62	73	67

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

Lönesubventioner riktade till personer som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Utvecklingen av antalet personer som har haft en anställning med någon form av lönebidrag varierade beroende på typ av lönebidrag, se tabell 3.13. Lönebidrag för anställning ökade medan antalet lönebidrag för utveckling var på en princip oförändrad nivå och lönebidrag för trygghet minskade. Utvecklingen gällde både kvinnor och män, bortsett från att lönebidrag för utveckling minskade något för kvinnor medan insatsen ökade något för män. Däremot var det, likt tidigare år, fler män än kvinnor som tog del av lönebidragen. Fördelningen kan ses i relation till myndighetens interna jämställdhetsmål om att minst 42 procent av nya beslut om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning skulle gå till kvinnor.⁵⁴ I genomsnitt uppgick kvinnors andel till nästan 40 procent, vilket innebär att målet inte uppfylldes.

Antalet unga med lönebidrag för anställning var i stort sett oförändrat jämfört med 2021, se tabell 3.13. För övriga lönebidrag minskade antalet något. Könsfördelningen av lönebidragen hos unga var ojämnare jämfört med för hela gruppen. Det är dock en större könsskillnad mellan inskrivna unga kvinnor och män med funktionsnedsättning än gruppen totalt.

⁵² Det redovisade resultatet för extratjänster för män 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

⁵³ Det redovisade resultatet för nystartsjobb för 2020 och 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

⁵⁴ I måttet ingår lönebidragen, skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och Samhall anställning.

Tabell 3.13

Deltagare med lönebidrag och skyddat arbete, 2020-2022*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Lönebidrag för anställning	12 791	12 616	13 103	18 972	18 611	19 253	31 763	31 227	32 356
- varav under 30 år	1 640	1 651	1 636	3 833	3 682	3 698	5 473	5 333	5 334
Lönebidrag för trygghet i anställning	14 867	13 882	13 148	21 725	20 208	19 117	36 592	34 090	32 265
- varav under 30 år	1 017	800	659	2 538	2 083	1 698	3 555	2 883	2 357
Lönebidrag för utveckling i anställning	6 625	5 604	5 578	8 949	7 965	8 031	15 574	13 569	13 609
- varav under 30 år	1 798	1 497	1 449	3 472	3 006	2 911	5 270	4 503	4 360
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	765	696	659	1 711	1 491	1 443	2 476	2 187	2 102
- varav under 30 år	98	95	94	225	212	214	323	307	308

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

Sammantaget finns det ett flertal förklaringar till den relativt blygsamma utvecklingen av antalet personer i anställningar med lönebidrag. I genomsnitt har antalet deltagare i särskilda insatser uppgått till cirka 65 900 per månad, vilket är lägre än myndighetens interna målsättning om 67 500 personer per månad. En förklaring är att antalet inskrivna personer med en registrerad funktionsnedsättning fortsatt minskat, vilket till viss del beror på en stark arbetsmarknad. Som beskrevs i avsnitt 3.1.2 ökade övergångar till arbete utan stöd mer än övergångar till arbete med stöd. En annan orsak är att myndigheten fortsatt upplevt vissa utmaningar med att identifiera behov som grundar sig på en funktionsnedsättning hos inskrivna arbetssökande. Detta arbete, liksom vissa moment i handläggningen av beslut om lönebidrag, är personalintensivt. Inte minst så ställer handläggningen av lönebidrag höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser för att bereda och fatta beslut.

Andelen som var i arbete 90 dagar efter ett avslutat lönebidrag har genomgående varit högre jämfört med året innan, se tabell 3.14. En viktig förklaring är det förbättrade arbetsmarknadsläget efter pandemin. Arbetsförmedlingen har kunnat återgå till att genomföra fysiska arbetsplatsbesök vid uppföljningen av pågående anställningar med lönebidrag efter att restriktionerna under pandemin tagits bort.

Tabell 3.14

I arbete 90 dagar efter avslutat lönebidrag och skyddat arbete, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat lönebidrag och skyddat arbete

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Lönebidrag för anställning	46	52	56	46	50	54	46	51	54
Lönebidrag för trygghet i anställning	45	51	52	46	53	55	45	52	54
Lönebidrag för utveckling i anställning	54	61	61	54	59	61	54	60	61
Lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall AB	34	38	48	41	41	49	38	40	48
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	38	34	36	32	34	40	34	34	39

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

3.3 Stöd och insatser för att stärka arbetssökande

Avsnittet beskriver hur myndigheten verkar för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att, när så är motiverat, ge stöd och insatser för att stärka en arbetssökandes möjligheter att få ett arbete.

3.3.1 Program och upphandlade tjänster för att stärka arbetssökande

Antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin minskade jämfört med 2021, se tabell 3.15. Den förbättrade arbetsmarknaden är en förklaring till att antalet inom programmet har minskat samt att myndigheten prioriterat arbetet med långtidsarbetslösa. Minskningen var tydligare för män jämfört med kvinnor och för utrikes födda kvinnor var det en marginell ökning av antalet inom programmet.

Inom jobbgarantin för ungdomar minskade antalet deltagare med drygt 33 procent under 2022. Trots att andelen män minskade något mer än andelen kvinnor utgör män en majoritet inom programmet. Anledningen till det minskade deltagarantalet är att arbetsmarknadsläget för unga förbättrades påtagligt efter pandemin då branscher där många unga arbetar, såsom besöksnäringen, restaurangbranschen och handeln har återhämtat sig.

Deltagarantalet i etableringsprogrammet har fortsatt att minska under 2022 och hade nästan 25 procent färre deltagare jämfört med 2021. Deltagare i etableringsprogrammet kan under vissa förutsättningar delta i intensivåret.⁵⁵

Förberedande insatser minskade markant 2022. Det var ingen större skillnad i förändring mellan kvinnor och män. En förklaring till minskningen är att fler beslut togs inom rusta och matcha och därmed inte som ett separat beslut. En annan förklaring är det minskade inflödet av nya arbetslösa. Även antal deltagare i

⁵⁵ Regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att erbjuda ett intensivår till deltagare i etableringsprogrammet. Deltagarna i intensivåret ska under ett års tid ta del av en intensiv kedja av insatser med fokus på att ge deltagaren tillräckliga yrkes- och språkkunskaper så att hen kan få arbete inom ett år. Myndigheten saknar tillförlitliga data över det exakta antalet som deltar i intensivåret.

förberedande utbildning har minskat. En förklaring till minskningen är att den upphandlade förberedande utbildningen yrkes- och studieförberedande moduler har avvecklats och ersatts av karriärvägledningstjänsten som är en förberedande insats.

Tabell 3.15

Deltagare i program, 2020-2022*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Etableringsprogrammet	23 865	14 846	10 758	15 967	10 553	8 318	39 832	25 399	19 076
Jobb- och utvecklingsgarantin	90 569	101 419	100 690	97 397	107 606	102 184	187 966	209 025	202 874
Jobbgaranti för ungdomar	21 292	21 924	15 025	32 754	33 340	21 796	54 046	55 264	36 821
Förberedande insatser	51 830	72 669	49 495	54 375	76 733	51 491	106 205	149 402	100 986
- varav förberedande utbildning	20 020	20 850	13 603	23 985	24 696	18 806	44 005	45 546	32 409
Projekt med arbetsmarknads-politisk inriktning	481	149	97	274	42	52	755	191	149
Stöd till start av näringsverksamhet ⁵⁶	1 962	3 425	2 567	2 390	4 104	3 023	4 352	7 529	5 590
Validering	36	86	37	184	228	144	220	314	181

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Övergångarna till arbete eller studier ökade inom jobb- och utvecklingsgarantin, se tabell 3.16. Utvecklingen var positiv för både kvinnor och män. Förklaringen till detta bedöms vara det förbättrade arbetsmarknadsläget under 2022 och att myndigheten prioriterat arbetet med långtidsarbetslösa. När det gäller jobbgarantin för ungdomar minskade däremot övergångarna, både för män och för kvinnor. En möjlig förklaring är att de som är kvar i programmet står längre ifrån arbetsmarknaden.

Tabell 3.16

Övergångar till arbete eller reguljära studier bland deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgaranti för ungdomar, 2020-2022*Andel (%) övergångar bland unika deltagare (16-64 år)*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Jobb- och utvecklingsgarantin	23	25	29	26	29	34	24	27	32
Jobbgaranti för ungdomar	31	43	35	31	45	38	31	44	37

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Resultatet 90 dagar efter avslutat etableringsprogram har över lag utvecklats positivt, se tabell 3.17. Utvecklingen har drivits av övergångar till arbete. Andelen kvinnor som studerar eller arbetar 90 dagar efter etableringsprogrammet är i stort oförändrad, samtidigt som resultatet för männen har förbättrats betydligt. Resultatförbättringen

⁵⁶ Utfallet för antalet deltagare i start av näringsverksamhet för 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

för männen beror framför allt på att fler män har fått nystartsjobb och något fler har fått andra subventionerade anställningar och arbete utan stöd medan andelen män som studerar efter etableringsprogrammet har minskat. Andelen kvinnor som har subventionerade anställningar efter etableringsprogrammet har minskat, men det har kompenseras av en ökning av anställningar utan stöd. Sannolikt har utvecklingen för kvinnorna i högre grad än för männen påverkats av utfasningen av extratjänster under 2022. Fler kvinnor än män studerar efter etableringsprogrammet och skillnaden mellan andelen kvinnor och män som går vidare till studier har ökat. Sannolikt beror den minskade andelen män som studerar delvis på den stora ökningen av dem som arbetar.

Tabell 3.17

I arbete eller studier 90 dagar efter avslutat etableringsprogram, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat programmet

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Till arbete	18	15	16	34	35	45	24	23	28
Till reguljära studier	12	11	11	8	9	7	10	10	10

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalagret.

Resultatet till arbete 90 dagar efter avslutat program framgår av tabell 3.18 nedan. Skillnaden mellan programmen förklaras i hög grad av att de har olika syften och målgrupper. Likt tidigare år har män något högre resultat än kvinnor, undantaget stöd till start av näringsverksamhet.

Tabell 3.18

I arbete 90 dagar efter avslutat program, 2020-2022

Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat programmet

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Arbetsträning för vissa nyanlända ⁵⁷	29	-	-	9	-	-	21	-	-
Förberedande insatser	13	22	21	15	26	24	14	24	22
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	20	24	25	26	33	34	23	29	29
Stöd till start av näringsverksamhet	70	77	83	66	77	82	68	77	82
Validering	3	22	20	11	27	22	10	25	21

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Ett av målen i regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen har varit att antalet deltagare i utvecklade matchningstjänster ska öka samtidigt som det fortsatt ska finnas en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska insatser som arbetssökande kan anvisas till, till exempel genom anskaffning, samverkan, överenskommelser eller genom att de utförs i egen regi. Den samlade bedömningen redovisas i avsnitt 3.2.2. Arbetsförmedlingen har under året fokuserat på att öka stöd och insatser till de

⁵⁷Deltagare saknas för arbetsträning för vissa nyanlända efter 1/1 2020 på grund av upphävande av lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

arbetssökande som bedöms stå för långt ifrån arbetsmarknaden för att ta del av nuvarande matchningstjänster. Dessa har ofta behov av ett mer fördjupat stöd där anställningsstöden är särskilt viktiga. Arbetsförmedlingen har identifierat att de arbetssökande som bedömts stå för långt från arbetsmarknaden för matchningstjänst inte har tagit del av insatser i den utsträckning de haft behov av.⁵⁸

En anledning till detta är att arbetet med fördjupat stöd till dessa grupper av arbetssökande är personalintensivt. De arbetssökandes behov ska kartläggas och bedömas, ofta krävs en kedja av insatser och subventionerade anställningar är särskilt viktiga. Subventionerade anställningar kräver också ett arbetsgivararbete som i sig är resurskrävande. Ytterligare en annan anledning har varit att det saknats möjligheter till att operativt följa upp insatser till denna grupp av arbetssökande. En annan anledning är att det inte finns samma möjlighet till mindre personalintensiva insatser för den här gruppen.

Att den rehabiliterande tjänsten steg till arbete inte kommit i gång under 2022 är också en orsak till att Arbetsförmedlingen inte haft den bredd av insatser som de arbetssökande är i behov av. Målsättningen var att introduktion till arbete skulle ersättas av den nya mer heltäckande rehabiliterande tjänsten steg till arbete under 2022. Antalet deltagare minskade något i introduktion till arbete jämfört med 2021, se tabell 3.19. En huvudförklaring är att det periodvis har varit utmaningar att säkerställa leverantörer i en del leveransområden. Avtalen i introduktion till arbete var också anpassade för övergången till den nya tjänsten steg till arbete. På grund av flera överprövningar av den nya tjänsten förlängdes avtalen för introduktion till arbete i omgångar med konsekvensen att vissa leverantörer beslutade att inte fortsätta sina uppdrag. Likt tidigare år är en majoritet av deltagarna kvinnor.

Under 2022 ökade antalet deltagare i karriärvägledningstjänsten kraftigt. Ökningen följer av att tjänsten skalades upp under året, från 15 leveransområden till 94. Tjänsten finns nu tillgänglig i hela landet. Under 2022 infördes den nya tjänsten arbetsintegrerande övningsplatser som bland annat riktar sig till personer som har nedsatt arbetsförmåga. Leverantörerna kommer uteslutande från den idéburna sektorn.

⁵⁸ Arbetsförmedlingen (2022), *Fördjupad uppföljningsrapport 2, Januari - september, Af-2022/0024 2176*.

Tabell 3.19

Deltagare i upphandlade tjänster, 2020-2022*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Aktivitetsbaserade utredningsplatser	826	890	872	538	611	580	1 364	1 501	1 452
Arbetsintegrerande övningsplatser	-	-	161	-	-	123	-	-	284
Introduktion till arbete	7 999	10 448	9 296	5 455	7 056	6 620	13 454	17 504	15 916
Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning	445	513	519	982	1 007	1 048	1 427	1 520	1 567
Karriärvägledning ⁵⁹	-	1 410	6 243	-	1 296	4 969	-	2 706	11 212

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager

Karriärvägledning är en tjänst för arbetssökande som har behov av vägledning och stöd med långsiktigt mål att nå hållbar väg till arbete. Under 2022 var 19 procent i arbete eller studier 90 dagar efter att ha lämnat karriärvägledning, se tabell 3.20. Målet med introduktion till arbete är att arbetssökande ska öka sin aktivitetsförmåga och hitta ett eller fler lämpliga yrken att söka eller utbilda sig till.

Tabell 3.20

I arbete eller studier 90 dagar efter avslutat upphandlad tjänst, 2020-2022*Andel (%) av samtliga deltagare (16-64 år) som har avslutat tjänsten*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Introduktion till arbete	12	12	13	11	13	14	12	12	13
- varav till arbete	8	10	11	10	11	12	9	10	12
- varav till reguljära studier	4	2	4	2	2	2	3	2	2
Karriärvägledning	-	10	16	-	20	22	-	14	19
- varav till arbete	-	6	12	-	16	19	-	11	15
- varav till reguljära studier ⁶⁰	-	4	4	-	3	3	-	3	4

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

⁵⁹ Utfallet för antalet deltagare i karriärvägledning för 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

⁶⁰ Utfallet för övergångar till reguljära studier efter karriärvägledning för 2021 skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Se appendix, avsnitt 12.2.1.

3.3.2 Insatser för att stärka arbetslivsinriktad rehabilitering

Arbetsförmedlingen har i sitt arbetsmarknadspolitiska uppdrag ett särskilt ansvar för arbetsmarknadsfrågor som rör personer med funktionsnedsättning, där den arbetslivsinriktade rehabiliteringen är en viktig del av det ansvaret.

Uppdrag i regleringsbrevet: Arbetsförmedlingen ska anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag enligt förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Omfattningen för bolagets uppdrag om anställningar med denna stödform anges i bolagets ägaranvisning. För 2022 beräknas omfattningen motsvara minst 2 000 anställda i genomsnitt under året. Unga vuxna under 30 år ska prioriteras.

Minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från de prioriterade grupper som Samhall Aktiebolag och Arbetsförmedlingen gemensamt definierat.

Sammanfattande bedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att uppdraget om att anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag inte har uppnåtts och är under myndighetens förväntan. Under 2022 uppgick antalet till cirka 1 800 i genomsnitt, vilket understiger uppdraget om 2 000 personer i genomsnitt.

Arbetsförmedlingen bedömer att uppdraget om att minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete ska komma från prioriterade grupper har uppnåtts och är över myndighetens förväntan. Andelen som kom från prioriterade grupper uppgick till 62 procent 2022.

Övergångar till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag har fortsatt att minska under 2022, se tabell 3.21. Antalet är under målet om i genomsnitt 2 000 personer i anställning i lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall. Unga under 30 år är prioriterade för insatsen. Att färre personer gör en övergång till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall förklaras bland annat av att det har varit ett lägre antal inskrivna personer med funktionsnedsättning på myndigheten. Delvis som en konsekvens av att myndigheten fortsatt upplevt vissa utmaningar med att identifiera behov som grundar sig på en funktionsnedsättning hos inskrivna arbetssökande samt att det varit en högre andel övergångar till arbete jämfört med förra året, se avsnitt 3.1.2.

Samhalls kärnuppdrag är anställningar i skyddat arbete. Antalet personer som fått en anställning i skyddat arbete hos Samhall under 2022 uppgick till 2 396 personer, varav 955 var kvinnor. Det är fler jämfört med 2021, då 1 468 personer, 594 kvinnor, fick en anställning i skyddat arbete.⁶¹ Andelen personer från prioriterade grupper

⁶¹ Statistik från Samhall AB, 2021, 2022.

som får anställning i skyddat arbete^{62 63} hos Samhall har ökat 2022 jämfört med 2021, se tabell 3.21.

Tabell 3.21

Övergångar till Samhall AB samt rekryteringar från prioriterade grupper, 2020–2022

Antal övergångar samt andel (%) rekryteringar från prioriterade grupper

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Lönebidrag för utveckling hos Samhall AB, antal i genomsnitt ⁶⁴	821	617	590	1 619	1 333	1 198	2 440	1 950	1 788
Rekrytering till Samhall AB, andel (%) från prioriterade grupper	65	60	64	62	62	62	63	61	62

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och Samhall AB

Under 2022 har Arbetsförmedlingen implementerat ett arbetssätt med en kompletterande arbetsmarknadspolitisk bedömning för personer som misstänks ha en varaktig ohälsa eller en funktionsnedsättning. Bedömningen görs av team som bland annat inkluderar professioner som har särskild kunskap om arbetslivsinriktad rehabilitering⁶⁵. Syftet är att få enhetliga bedömningar av individers behov samt kortare ledtider till relevanta insatser. Kompletterande bedömning är under uppbyggnad och fram till december månad 2022 har cirka 6 700 arbetssökande tagit del av denna bedömning varav över 3 700 ärenden avslutats.

Insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering

En viktig del av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen är de insatser som personalgrupper med särskild kompetens inom arbetslivsinriktad rehabilitering kan erbjuda, dessa insatser redovisas i tabell 3.22 och benämns där som specialistinsatser. Antalet som tagit del av specialistinsats har ökat något.

Insatsen särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS) är en viktig insats för att stödja personer med funktionsnedsättning att få eller behålla ett arbete. Antalet som tagit del av SIUS ökat jämfört med 2021, vilket bedöms ha bidragit till den positiva utvecklingen av övergångar till arbete. Myndigheten har arbetat aktivt för att bland annat uppnå ett högre nyttjande av insatsen.

Antalet bidrag för personligt biträde var lägre 2022 jämfört med 2021. För bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet minskade antalet individer något under året. Antalet personer som tagit del av bidrag till hjälpmedel har ökat något.

Det var inga betydande skillnader mellan könen vad gäller riktningen på utvecklingen.

⁶² Målet för prioriterade grupper gäller inte för lönebidrag för utveckling i anställning utan enbart för anvisning till skyddat arbete.

⁶³ De prioriterade grupperna består av särskilda funktionsnedsättningar som Arbetsförmedlingen och Samhall har kommit överens om att prioritera för skyddat arbete.

⁶⁴ Uppgiften för 2020 skiljer sig marginellt från årsredovisningen 2020. För skäl till marginellt förändrade uppgifter, se appendix 12.2.1.

⁶⁵ Exempelvis psykologer, arbetsterapeuter och socialkonsulenter.

Tabell 3.22

Deltagare i insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering, 2020-2022⁶⁶*Antal unika individer (16-64 år) med nya och pågående beslut om insatser*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Bidrag för personligt biträde	4 449	3 602	3 066	6 338	4 905	4 046	10 787	8 507	7 112
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	3 500	2 982	3 252	2 746	2 342	2 429	6 246	5 324	5 681
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	538	586	543	433	436	377	971	1 022	920
Gemensamma kartläggningar, antal nya deltagare ⁶⁷	5 310	5 243	5 265	3 397	3 524	3 403	8 707	8 767	8 668
Specialistinsats	9 029	9 304	9 767	9 168	9 732	9 895	18 197	19 036	19 662
Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)	7 131	7 176	8 504	9 661	9 752	11 495	16 792	16 928	19 999

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och SUS.

För unga under 30 år minskade alla insatser något förutom särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) som ökade, se tabell 3.23. Det var inte stora skillnader mellan unga kvinnor och unga män. Bland unga minskade bidrag till hjälpmedel för män medan insatsen i stort var oförändrad för kvinnor.

Tabell 3.23

Deltagare insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering, 2020-2022⁶⁸*Antal unika individer (16-29 år) med nya och pågående beslut om insatser*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Bidrag för personligt biträde	779	602	500	1 459	1 011	801	2 238	1 613	1 301
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	322	242	239	372	311	272	694	553	511
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	51	56	51	54	56	45	105	112	96
Gemensamma kartläggningar, antal nya deltagare ⁶⁹	1 294	1 165	1 095	1 142	1 045	1 032	2 436	2 210	2 127
Specialistinsats	1 490	1 442	1 379	2 090	2 088	1 961	3 580	3 530	3 340
Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)	2 011	1 866	2 124	3 761	3 530	3 939	5 772	5 396	6 063

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och SUS.

⁶⁶ Gäller inte gemensamma kartläggningar, där avses antal nya deltagare. För denna insats redovisas insatser från 19 års ålder.

⁶⁷ Siffrorna skiljer sig från Årsredovisningen 2021 på grund av retroaktivitet.

⁶⁸ Gäller inte gemensamma kartläggningar, där avses antal nya deltagare. För denna insats redovisas åldersgruppen 19–29 år.

⁶⁹ Siffrorna skiljer sig från Årsredovisningen 2021 på grund av retroaktivitet.

Samverkan med Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i uppdrag att gemensamt ge förstärkt stöd för personer som är sjukskrivna och för unga med aktivitetsersättning. Vad gäller unga med funktionsnedsättning ska Arbetsförmedlingen särskilt samverka med skolan för att underlätta övergången från skola till arbetsliv och med Försäkringskassan för att öka möjligheterna till egen försörjning genom arbete.⁷⁰

Antalet gemensamma kartläggningar har minskat något jämfört med 2021, se tabell 3.22 ovan. Även antalet som påbörjade insatser minskade jämfört med 2021, se tabell 3.24. Under året har myndigheterna arbetat med att reviderat den myndighetsgemensamma processen i syftet att öka möjligheten för individer att uppnå arbetsförmåga via rehabiliteringssamverkan. Det nya arbetssättet kommer införas i båda myndigheterna under 2023.

Tabell 3.24

Deltagare i det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, 2020-2022⁷¹*Antal unika individer som påbörjat insats under året*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Totalt	4 184	4 026	3 693	2 512	2 540	2 331	6 696	6 566	6 024
- varav under 30 år	924	799	699	799	672	627	1 723	1 471	1 326

Källa: Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens gemensamma uppföljningssystem SUS.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har även i uppdrag att skapa goda förutsättningar för övergången till Arbetsförmedlingen för personer som har nedsatt hälsa men som Försäkringskassan bedömt ha arbetsförmåga.⁷²

Under 2022 införde myndigheterna ett utvecklat arbetssätt gällande omställningsmöten. Arbetssättet innebär att Försäkringskassan förbereder individen inför mötet, att mötet ska vara mer individanpassat samt att Arbetsförmedlingen erbjuder individen stöd vid inskrivning vid myndigheten. Antalet omställningsmöten har minskat med drygt 19 procent jämfört med föregående år, se tabell 3.25. För personer under 30 år minskade antalet omställningsmöten. Nedgången är en följd av lagändringen i sjukförsäkringen som trädde i kraft under 2021 som medför en utvidgad möjlighet att skjuta upp bedömningen mot normalt förekommande arbete från och med dag 181.⁷³

⁷⁰ Förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁷¹ Siffrorna skiljer sig från Årsredovisningen 2021 på grund av retroaktivitet.

⁷² Dessa personer har inte längre rätt till ersättning från sjukförsäkringen.

⁷³ Regeringens proposition 2020/21:78.

Tabell 3.25

Omställningsmöten för personer som övergår från sjukförsäkringen till Arbetsförmedlingen, 2020-2022⁷⁴*Antal unika individer*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Totalt	2 454	1 122	909	1 286	679	538	3 740	1 801	1 447
- varav under 30 år	79	56	52	46	39	22	125	95	74

Källa: Försäkringskassans handläggningssystem, DOA.

Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam)

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska finansiera insatser för långtidssjukskrivna, unga med funktionsnedsättning och unga som har aktivitetsersättning i syfte att stärka förmågan till förvärvsarbete. Under 2022 har prioriteringen fortsatt varit att finansiera arbetet med rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna, unga med funktionsnedsättning samt unga med aktivitetsersättning.

Samverkan med Kriminalvården

Antalet arbetssökande som varit en del av samarbetet med Kriminalvården har ökat något under 2022 jämfört med 2021, se tabell 3.26.

Tabell 3.26

Deltagare i samverkande insatser med Kriminalvården, 2020-2022*Antal unika individer*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Totalt	302	294	314	3 866	3 885	3 959	4 168	4 179	4 273

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Nationellt mål inom funktionshinderspolitiken⁷⁵

Sveriges nationella mål för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.⁷⁶

Arbetsförmedlingen har under året införlivat två digitala utbildningar som Myndigheten för delaktighet tagit fram om funktionshinderspolitiken. Syftet är att

⁷⁴ Uppgifterna för 2020 och 2021 skiljer sig från vad som redovisades i Årsredovisningen 2021 vilket enligt Försäkringskassan förklaras av förändringar i systemet, där bland annat felaktigt pågående ärenden avslutats.

⁷⁵ Avsnittet utgör återrapportering i enligt med regleringsbrev.

⁷⁶ Regeringen beslutade 2021 om en strategi för systematisk uppföljning av den nationella funktionshinderspolitiken under år 2021 - 2031. Strategin innebär att uppföljningen av funktionshinderspolitiken ska genomföras av ett antal myndigheter, däribland Arbetsförmedlingen. Uppföljningen inriktas mot fyra områden: principen om universell utformning, att undanröja befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet samt att förebygga och motverka diskriminering.

underlätta för medarbetarna att genomgå utbildningen samt att kunna föra statistik kring deltagandet.

Vad gäller individuella stöd till personer med funktionsnedsättning redovisas utvecklingen i avsnitten ovan, 3.3.2 samt i avsnitt 3.2.3 avseende lönebidragen. I avsnitt 3.1.2 redovisas även övergångar till arbete för personer med funktionsnedsättning. Under året har myndigheten vidtagit ett antal aktiviteter som anknyter till det nationella målet för funktionshinderpolitiken. Ett exempel på en aktivitet som genomförts är ett arbete som involverat arbetssökande med funktionsnedsättning, främst personer med kognitiva svårigheter, i utvecklings och förbättringsarbetet gällande digitala tjänster och Arbetsförmedlingens webbplats. Syftet har varit att identifiera eventuella hinder i tillgängligheten för målgruppen och komma med lösningar så tidigt som möjligt i en utvecklingsprocess.

Arbetsförmedlingen har tre olika forum som är relevanta ur funktionshinderspolitisk synpunkt. Arbetslivsinriktat informationsforum är ett forum som avhandlar frågor om arbetslivsinriktad rehabilitering. Där ingår representanter från funktionsrättsrörelsen, myndigheter, arbetslivsorganisationer och kommuner. Myndigheten har också ett forum för dialog med Funktionsrätt Sverige samt ett forum för dialog med organisationerna som representerar funktionsnedsättningarna syn, döv och hörsel.

3.3.3 Insatser för att fler inskrivna ska börja studera⁷⁷

Under 2022 minskade antalet som avaktualiserats mot reguljära studier bland samtliga inskrivna och antalet var på en nästintill oförändrad nivå bland kortutbildade arbetssökande jämfört med 2021, se mer i avsnitt 3.1.3.

Närmare hälften av de som övergick till reguljär utbildning under 2022 hade varit inskrivna i fem månader eller mindre vid tillfället då de påbörjade studierna eller blev utskrivna med anledning av reguljära studier, medan cirka 40 procent hade varit inskrivna i 12 månader eller mer. Det är därmed förhållandevis vanligt att arbetssökande påbörjar reguljär utbildning tidigt under inskrivningstiden, men en stor andel av alla övergångar görs av personer som är långtidsarbetslösa. Lite mer än en tredjedel av de som övergick till reguljär utbildning saknade en fullständig gymnasieutbildning vid tillfället de påbörjade studierna. Drygt 60 procent av de som övergick till reguljär utbildning under 2022 var kvinnor. Av dem som övergick till utbildning under 2022 var drygt hälften utomeuropeiskt födda och ungefär en tredjedel var utomeuropeiskt födda kvinnor. Inom gruppen utomeuropeiskt födda kvinnor hade nästan hälften förgymnasial utbildning.

Anvisning att söka studier

För att bidra till att fler arbetssökande övergår till reguljär utbildning har myndigheten under 2022 arbetat för att anvisa fler arbetssökande att söka reguljär utbildning. Under 2022 har myndigheten anvisat 12 500 arbetssökande att söka

⁷⁷ Avsnitt 3.3.3 utgör återrapportering i enlighet med regleringsbrevet 2022, återrapporteringskrav 2 Öka övergångarna till reguljär utbildning.

reguljär utbildning, vilket är något fler än antalet som anvisades 2021 (12 000). Antalet är samtidigt färre än myndighetens interna målsättning att anvisa 16 000 arbetssökande att söka reguljär utbildning. I en undersökning som gjordes under vintern 2021 gjordes bedömningen att anvisningar att söka utbildning dittills inte hade bidragit avsevärt till att öka antalet övergångar till reguljär utbildning.⁷⁸

Sanktioner för de som inte söker anvisad utbildning

Antal individer som inte har rapporterat att de har sökt utbildning som de är anvisad att söka uppgick till 3 670 under 2022 (2021: cirka 3 713, 2019: 1 547).⁷⁹ Antalet sanktioner som utfärdats på grund av att den arbetssökande inte har rapporterat att hen sökt anvisad utbildning har ökat över tid och uppgick till 339 under 2022 (2021: 219, 2019: 30). Antalet är begränsat i förhållande till antalet aktivitetsrapporter där den arbetssökande inte har rapporterat att hen sökt anvisad utbildning.

Detta tycks orsakas av att endast en liten del av ärendena skickas vidare internt för vidare utredning, det gällde cirka 555 ärenden under 2022. Det finns flera olika förklaringar. Det förekommer bland annat att arbetssökande anvisas att söka reguljär utbildning när de redan har förbrukat 450 ersättningsdagar inom jobb- och utvecklingsgarantin. I dessa fall har den arbetssökande ingen ersättning från Försäkringskassan för deltagande i arbetsmarknadspolitiskt program och omfattas därmed inte av sanktionssystemet. Vidare förekommer det arbetssökande som har anvisats i ett för tidigt skede, det vill säga innan de påbörjat deltagande i etableringsprogrammet alternativt jobb- och utvecklingsgarantin. Det är dock inte möjligt att utfärda en sanktion till en arbetssökande som vid anvisningstillfället inte deltog i etableringsprogrammet eller jobb- och utvecklingsgarantin. Ytterligare en orsak är när en arbetssökande sökt utbildning, antagits samt kommit in men inte redovisat det i sin aktivitetsrapport, men det senare framkommer av dokumentationen i ärendet.⁸⁰ Myndigheten ser behov av att utreda vidare vilka eventuella förklaringar som finns då differensen mellan antalet aktivitetsrapporter där arbetssökande inte har redovisat att de har sökt och antalet ärenden som skickas vidare är så pass stor.

Inte heller alla ärenden som skickas vidare internt för vidare utredning leder till en sanktion. Det finns två huvudsakliga skäl till det. Det ena handlar om att det bedöms finnas godtagbara skäl att inte den arbetssökande har utfört aktiviteten. Därmed fattas inget sanktionsbeslut. Det andra handlar om att sanktionsärenden läggs som ett underliggande ärende under ett huvudärende i samma sanktionsstrappa för en arbetssökande om den får flera ärenden samtidigt. Det innebär att om en arbetssökande har ett pågående sanktionsärende som utreds och det kommer in ett nytt sanktionsärende inom samma sanktionsgrupp under tiden för utredningen så utreds inte det nya sanktionsärendet.⁸¹

⁷⁸ Arbetsförmedlingen (2022), *Öka övergångar till reguljära studier*. Återrapport (del 2), Af-2021/0067 4581.

⁷⁹ Uppgifter för 2020 har uteslutits på grund av att aktivitetsrapporteringen pausades mellan 2020-03-17 och 2020-07-01 som en åtgärd för att anpassa verksamheten till covid-19-pandemin.

⁸⁰ Arbetsförmedlingen har inte gjort en utredning som fastställer omfattningen av de olika orsakerna.

⁸¹ Rutin finns för att ge den arbetssökande möjlighet att ändra sitt beteende. Den är vanligt förekommande för samtliga orsaksgrunder för sanktioner, inte enbart avseende aktiviteter kopplat till utbildning.

Åtgärder för individer som omfattas av utbildningsplikt, men som ännu inte deltar i utbildning

Arbetsförmedlingen definierar här åtgärder som registrerade aktiviteter för individer som bedöms omfattas av utbildningsplikt samt utvecklingsarbeten inom myndigheten på strategisk nivå med bäring på målgruppen.

För en nulägesbild av gruppen individer som omfattas av utbildningsplikt men som inte deltar i utbildning beskrivs vilka aktiviteter som personer med utbildningsplikt hade registrerat i oktober 2022.⁸² En och samma individ kan ha flera registrerade aktiviteter och insatser samtidigt. I oktober 2022 var det cirka 4 600 individer som omfattades av utbildningsplikt.

Den vanligaste aktiviteten bland personer med utbildningsplikt att delta i var studier i SFI, cirka 73 procent hade den aktiviteten registrerad. Cirka 18 procent hade studier inom reguljär utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå som registrerad aktivitet. Individer som inte studerar på grundläggande eller gymnasial nivå kan emellertid delta i andra aktiviteter som ligger i linje med myndighetens bedömning av relevanta insatser i väntan på att studier påbörjas, exempelvis studieförberedande och språkutvecklande insatser, praktik, arbetsträning och förberedande utbildning⁸³. I oktober hade totalt 22 procent en registrering av dessa typer av aktiviteter.

Sammantaget var det 17 procent av de med utbildningsplikt i oktober 2022 som saknade registrerad aktivitet. Det kan finnas flera orsaker till detta. Det kan bland annat röra sig om att individen har aktiviteter men att Arbetsförmedlingen missat att registrera detta i handläggning av ärendet. I en ärendegranskning inom etableringsprogrammet framkom att många individer trots avsaknad av registrering deltog i en aktivitet.⁸⁴ Det kan dock inte uteslutas att det finns sakligt omotiverad grund till att en individ också i praktiken saknar en aktivitet.

På strategisk nivå bedömer Arbetsförmedlingen att regleringen avseende en sammanhållen utbildningsplan som infördes under 2022 kommer ha en positiv effekt på andelen individer som påbörjar utbildning. Utifrån det har Arbetsförmedlingen internt förtydligat vad förändringen innebär och hur myndigheten på bästa sätt svarar upp mot kommunernas förändrade uppdrag. Vidare stärker Arbetsförmedlingen även sin samverkan med kommuner med utgångspunkt i den nya strukturen för överenskommelser om samverkan.⁸⁵ Inom ramen för denna struktur inkluderas även särskilda förtydliganden avseende samordning av etableringsprogrammet, där utbildningsplikten utgör en central del. Myndigheten bedömer att även detta kommer kunna förbättra förutsättningarna för målgruppens övergång till studier. I den uppföljning som gjorts under hösten 2022 har myndigheten noterat att antalet och andelen personer med utbildningsplikt som

⁸² Statistiken avser registrerade aktiviteter för individer med utbildningsplikt. En och samma individ kan ha flera registrerade aktiviteter och insatser samtidigt.

⁸³ Det inkluderar exempelvis etableringskurs på folkhögskola.

⁸⁴ Arbetsförmedlingen (2020), *Återrapport - Aktivitetsgraden och förekomsten av sanktioner inom etableringsprogrammet 2020*, Af-2020/0017 9994.

⁸⁵ Se delredovisning 1 och 2 av regleringsbrevsuppdrag 3.5 för budgetår 2022, Af-2022/0036 1681. Slutredovisning inlämnas mars 2023.

övergått till reguljär utbildning har varit högre jämfört med tidigare år⁸⁶, vilken skulle kunna vara en indikation på att förändringen har fått positiva effekter.

Samverkan med folkhögskolor

Samverkan med folkhögskolor sker både på nationell och regional nivå är kopplade till insatserna folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte och etableringskurs på folkhögskola.⁸⁷ På nationell nivå har Arbetsförmedlingen regelbundna möten med Folkbildningsrådet om bland annat nyttjandet av platser på dessa insatser, revidering av överenskommelser och beslut om bidrag med mera.

Myndigheten ser en differentierad bild av hur samverkan har förändrats under de senaste tre åren och det ser olika ut inom myndighetens olika regioner. I delar av landet bedömer myndigheten att samverkan har minskat, i andra att den har varit oförändrad och i vissa att den ökat under de senaste tre åren. Orsaker som på regionalt håll bedöms påverka att samverkan minskat tycks vara kopplat till reformeringen och Arbetsförmedlingens prioriteringar.

Samverkan med kommuner

Under 2022 har Arbetsförmedlingen fortsatt arbetet med att stärka samverkan med kommuner i syfte att påskynda individens etablering på arbetsmarknaden. Bland annat har en ny modell för samverkan, som baseras på överenskommelser, implementerats i hela landet. Behovet av samverkan kring utbildning har poängterats särskilt under införandet av samverkansmodellen.⁸⁸

Vägledande och studiemotiverande insatser

Antalet deltagare i vägledande och studiemotiverande insatser har totalt sett minskat under 2022 jämfört med 2021, se tabell 3.27. Minskningen kan till största del förklaras av att tjänsten yrkes- och studieförberedande moduler har fasats ut under 2022, medan en ny karriärvägledningstjänst i stället har etablerats på fler orter. Arbetsförmedlingen har under 2022 även fortsatt deltagit i myndighetssamverkan kring karriärvägledning och det pågående arbetet för att utveckla en digital infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande. I 3.3.1 beskrivs utvecklingen av antalet deltagare i karriärvägledningstjänsten.

Under 2022 har antalet som anvisats till insatsen studiemotiverande kurs på folkhögskola minskat något. Antalet som anvisats till folkhögskoleutbildning inom etableringsprogrammet har också minskat. Det bedöms framför allt bero på att antalet deltagare i etableringsprogrammet minskat.

⁸⁶ Under månaderna sep-dec, var det enligt de ärenden som Arbetsförmedlingen registrerat, cirka 770 personer med utbildningsplikt som övergick till reguljär utbildning, vilket kan jämföras med motsvarande cirka 400 personer under samma månader 2021.

⁸⁷ Detta och följande bygger på svar från den regionala organisationen inom myndigheten och är en sammanställning av deras beskrivningar och bedömningar.

⁸⁸ Se Arbetsförmedlingen (2022), *Samverkan med kommuner och Dua. Delredovisning 1*, Af-2022/0036 1681 samt Arbetsförmedlingen (2022), *Samverkan med kommuner och Dua. Delredovisning 2 uppdrag 3.5*, Af-2022/0036 1681.

Tabell 3.27

Deltagare i vägledande och studiemotiverande insatser, 2020-2022*Antal unika individer med nya och pågående beslut*

	Kvinnor			Män			Samtliga		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Folkhögskoleutbildning i etableringsuppdraget	1 974	1 586	945	1 209	930	649	3 183	2 516	1 594
Folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte	2 729	2 964	2 538	2 612	2 926	2 116	5 341	5 890	4 654
Yrkes- och studieförberedande moduler	9 740	9 046	2 744	7 547	7 613	1 942	17 287	16 659	4 686
Totalt*	13 939	13 153	6 096	11 053	11 136	4 627	24 992	24 289	10 723

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * Delarna summerar inte till totalen på grund av en person kan ta del av mer än en insats.

Förändrad process för ungdomar som saknar gymnasieexamen

Under våren 2022 implementerade Arbetsförmedlingen ett nytt arbetssätt som syftar till att ge ungdomar rätt typ av stöd tidigare i inskrivningsprocessen. De ungdomar som vid inskrivning saknar fullföljd gymnasieutbildning får numera ett planeringssamtal direkt med arbetsförmedlare inom myndighetens lokala verksamhet. Det innebär också att målgruppen kan få ett mer fördjupat stöd för att påbörja utbildning tidigare i arbetslösheten.

Studiestartsstöd

Antalet personer som beviljades studiestartsstöd minskade under 2022 jämfört med 2021. Under 2022 beviljades 6 074 personer (4 409 kvinnor och 1 665 män) studiestartsstöd (2021: 7 780, 2020: 5 827).

3.4 Arbetsförmedlingens arbete med att stärka en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska stärka sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning.

Sammanfattande resultatbedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet har uppnåtts. Myndigheten har stärkt sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning. Under året har myndigheten genomfört flera åtgärder av strategisk och operativ karaktär för att förbättra ärendehandläggningen och ytterligare åtgärder pågår eller är planerade. Det bedöms ta tid innan de får genomslag i handläggningen. Förbättringar har skett inom vissa delar av ärendehandläggningen, men det finns fortsatt områden i handläggningen där kvaliteten behöver förbättras, inte minst kopplat till beslutsmotiveringar, bedömningar, dokumentation, individuella handlingsplaner och uppföljning.

Att stärka kvaliteten i ärendehandläggningen har varit ett av Arbetsförmedlingens så kallade fokusområden under året. Myndigheten har genomfört flera aktiviteter för att komma till rätta med de brister som externa och interna granskningar har identifierat. Det handlar bland annat om revidering av handläggarstöd för ramprogrammen för att förtydliga hantering av tolk, kommunikering, beslut och omprövning. Det handlar även om riktade kompetenshöjande insatser till kundverksamheten i regelefterlevnadsfrågor som tagits fram utifrån kundverksamhetens specifika behov och önskemål med fokus på dokumentation, beslutsmotiveringar och kommunikering.

Den pågående utvecklingen av systemstöd är också en central åtgärd för att stärka en effektiv och rättssäker ärendehandläggning. Andelen beslutsärenden för program och insatser som handläggs i myndighetens nya besluts- och ärendehanteringssystem har ökat under året och uppgick till cirka 38 procent under 2022 (2021: 9 procent, 2020: 2 procent).⁸⁹ Utvecklingen är positiv även om utvecklingstakten varit lägre än vad myndigheten planerat för perioden. Vidare utvecklar myndigheten systemstöd för att lösa problem som kopplat bland annat till den arbetssökandes handlingsplan.⁹⁰

Flertalet av de genomförda åtgärderna är av strategisk karaktär och det bedöms ta tid innan de får genomslag i handläggningen. Både interna och externa granskningar visar på fortsatta förbättringsbehov i ärendekvaliteten, inte minst kopplat till beslutsmotivering, bedömningar, dokumentation och uppföljning.⁹¹ En granskning från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring visade på brister i arbetet med de arbetssökandes individuella handlingsplaner då mer än 80 procent av handlingsplanerna innehöll ofullständiga arbetsmarknadspolitiska bedömningar och få handlingsplaner saknade en planerad uppföljning. Samtidigt visar granskningen att Arbetsförmedlingen i hög utsträckning följer kravet att upprätta handlingsplaner inom 30 dagar och inkomna aktivitetsrapporter granskas skyndsamt.⁹² En intern granskning av kommunikering och beslutsmotivering visar på fortsatt behov av stärkande insatser.⁹³ Resultaten av Arbetsförmedlingens granskningar av ärendekvaliteten i arbetsgivarstöd respektive stöd till arbetssökande har inte nått upp till de mål myndigheten satt, se kapitel 4.

3.4.1 Upprättande av individuella handlingsplaner

Handlingsplanen är utgångspunkten för de arbetssökandes aktivitetsrapportering, som sen ligger till grund för Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen, se följande kapitel.

Andelen med en handlingsplan upprättad inom 30 dagar minskade något under 2022, se tabell 3.28. Alla nyinskrivna erbjuds ett planeringssamtal inom 30 dagar

⁸⁹ I detta ingår rusta och matcha, karriärvägledning, lönebidrag, arbetspraktik och nystartsjobb. Planering och bedömning samt arbetsgivarkontrollen ingår inte.

⁹⁰ Se även Arbetsförmedlingen (2022), *Utveckla arbetet med individuella handlingsplaner – Arbetsförmedlingens återrapportering regleringsbrev 2022 uppdrag 3.2*, Af-2022/0053 2073.

⁹¹ Resultatet av de interna ärendegranskningarna redovisas i avsnitt 3.4.2 och 3.4.3.

⁹² Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2022), *Arbetsförmedlingens arbete med handlingsplaner och aktivitetsrapporter 2021 och 2022*, rapport 2022:10.

⁹³ Arbetsförmedlingen (2022), *Granskning om beslutsmotivering och beslutsmotivering – vid återkallelse av ett ramprogram*, Af-2022/0043 2886.

från inskrivning. En betydande orsak till att vissa arbetssökande inte får en handlingsplan inom 30 dagar är att de inte medverkat vid de bokade tiderna.⁹⁴

Tabell 3.28

Handlingsplan inom 30 dagar, 2020-2022

Andel (%) som fått handlingsplan inom 30 dagar av öppet arbetslösa, deltagare i program, deltidsarbetslösa och timanställda⁹⁵

Andel	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	84	83	78	85	83	79	85	83	79

Källa: Arbetsförmedlingen, datalager.

Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar visar att 72 procent av de inskrivna arbetssökande som har en planering anser att handlingsplanen är ett bra eller ganska bra stöd i arbetssökandet. Handlingsplanen verkar vara extra viktig för de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Personer med kort utbildning och de som är födda utanför Europa tycker oftare än andra att handlingsplanerna är ett bra stöd. Inrikes födda, personer med funktionsnedsättning och personer med eftergymnasial utbildning angav i lägst grad att handlingsplanerna var ett bra stöd.

3.4.2 Kvalitet i ärendehandläggning av program

Under 2022 har myndigheten börjat granska ärendekvaliteteten i beslut om jobb- och utvecklingsgarantin, rusta och matcha samt arbetsmarknadsutbildning.

Granskningen sker genom att urval av ärenden granskas två gånger per år. Flera olika handläggningsmoment granskas, med fokus på handlingsplanen. Andelen ärenden som bedömdes korrekt handlagda i alla granskade moment uppgick till två procent (inga skillnader mellan beslut avseende kvinnor och män).⁹⁶ Det kan tyckas vara ett anmärkningsvärt lågt resultat, men bör ses i ljuset av att måttet är nytt. Därmed har ingen systematisk uppföljning och återkoppling till handläggande enheter genomförts inom området. Samtidigt har en annan tidigare granskning⁹⁷ av bland annat handlingsplaner och arbetsmarknadspolitisk bedömning visat på brister.

Det är stor variation mellan de olika granskade handläggningsmomenten, från 9 till 97 procent korrekt handlagda. Momentet med högst andel avvikelser handlar om planering av uppföljning av handlingsplan. Lägst andel avvikelser finns i momentet korrekt hantering av känsliga personuppgifter i handlingsplanen. I genomsnitt var 53 procent av de granskade momenten korrekt handlagda.

Myndigheten bedömer att de huvudsakliga orsakerna till det låga utfallet bedöms vara en generellt pressad arbetssituation i verksamheten som innebär begränsat utrymme att jobba fullt ut med kartläggning och bedömning av de arbetssökande och att det finns en otydlighet i ansvarsfördelning och i rutiner för uppföljning av den

⁹⁴ Arbetsförmedlingen (2022), *Utveckla arbetet med individuella handlingsplaner*, Af-2022/0053 2073.

⁹⁵ Jämfört med Årsredovisningen 2021 har tabellen ändrats då andelarna avrundats till heltal.

⁹⁶ Arbetsförmedlingen, stickprovsundersökning *Andel kvalitetsgranskade stöd till arbetssökande utan avvikelse*. Måttet är nytt för 2022, ingen jämförelse med tidigare år är därför möjlig.

⁹⁷ Arbetsförmedlingen (2022), *Arbetssökandes handlingsplaner - Kvalitetsgranskning 2021*, (Af-2021/0044 1327).

arbetssökandes handlingsplan. En annan anledning är att systemstöden inte fullt ut stödjer övergången från min kund till kundens ärende. Det är bland annat svårt att identifiera arbetssökande som saknar en uppdaterad handlingsplan, svårt att följa arbetssökande genom sin process och handlingsplanen uppdateras inte alltid när nya beslut tas som är tydligt kopplade till aktiviteter. Handläggarna uppger även att det är svårt att hitta stödmaterial.

Myndigheten har vidtagit flera åtgärder för att förbättra kvaliteten, vilka bedöms få effekt längre fram. Bland annat pågår arbete med delad handlingsplan. Se även avsnitt 3.4.1 för en redovisning av åtgärder som myndigheten vidtagit för att stärka kvaliteten i ärendehandläggningen.

Andelen ändrade beslut vid omprövning speglar regeltillämpningen i beslut i första instans och ger en indikation på rättssäkerheten i regeltillämpningen. Vid omprövning ändrar myndigheten de beslut som bedöms som felaktiga. Tabell 3.29 visar att andelen ändrade beslut har minskat vid omprövningar av jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar. Andelen är generellt högre för dessa typer av ärenden jämfört med andelen omprövningar totalt. Totalt ändrades 7 procent av beslutet vid omprövning 2022 (2021: 7 procent, 2020: 13 procent).⁹⁸

Tabell 3.29

Ändrade beslut vid omprövning avseende jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar, 2020–2022^{99 100}

Andel (%)

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ändrade beslut	16	15	13	17	15	10	16	15	11

Källor: Arbetsförmedlingen, ärendehandläggningssystemet ABS

Riktade kompetenshöjande insatser har genomförts i verksamheten med utgångspunkt i de brister som identifierats av Justitieombudsmannen (JO) vid tidigare inspektioner. I anslutning till de kompetenshöjande insatserna har uppföljning av effekter för bland annat kvaliteten i beslutsmotiveringar följts upp i syfte att se hur insatserna fallit ut.

Arbetsförmedlingen har genomfört en granskning motsvarande den JO gjorde 2021¹⁰¹ i syfte att mäta rättslig kvalitet och hittills uppnådda förflyttningar av vidtagna åtgärder. Arbetsförmedlingens granskning visar att en positiv utveckling har skett. En stor del av de granskade besluten bedömdes uppfylla kraven på motivering. Vidare gick det över lag att följa ärendena genom dokumentationen. Det finns dock

⁹⁸ Från och med 2021 har ekonomiärenden exkluderats från redovisningen. Det har bidragit till att andelen som redovisas från 2021 är lägre än 2020. Uppgifterna kan inte redovisas könsuppdelat då ärenden om arbetsgivarstöd går till arbetsgivare och fysiska personer.

⁹⁹ Från och med 2021 exkluderades ekonomiärenden från redovisningen av ändrade beslut vid omprövning. Förändringen medförde en minskning av andelen ändrade beslut. Från och med 2022 har även felregistrerade ärenden exkluderats.

¹⁰⁰ Tabellen avser enbart beslut med individ som motpart.

¹⁰¹ Justitieombudsmannen (2021), *Inspektion av Arbetsförmedlingens kontor i Solna den 29-30 mars och i Malmö den 26-27 april 2021*, dnr. 1690-2021.

alltjämt brister i beslutsmotiveringarna och likaså vid kommunikationen, vid dokumentationen av tolk- och översättningsbehov samt vid tillämpningen av återkallelsebestämmelserna. De genomförda kompetenshöjande insatserna bedömdes ha lett till förbättrad kvalitet i ärendehandläggningen.¹⁰²

I oktober 2022 genomfördes en nationell granskning av kommunikering, beslutsmotivering och användning av tolk vid återkallelse av jobb- och utvecklingsgarantin samt av etableringsprogrammet. Totalt granskades 373 ärenden varav 302 avsåg jobb- och utvecklingsgarantin och 71 etableringsprogrammet. 19 procent av granskade ärenden från jobb- och utvecklingsgarantin var korrekta medan inget ärende från etableringsprogrammet bedömdes vara helt korrekt.¹⁰³

Arbetsförmedlingens service- och bemötandeindex visar på ett oförändrat resultat jämfört med 2021, se tabell 3.30. Det innebär att en fortsatt hög andel inskrivna instämmer i att hen fick den information som behövdes, att den senaste informationen/besluten hen fick var lätt att förstå, att handläggaren har lyssnat på den inskrivna och behandlat hen med respekt samt att den inskrivna upplevt sig blivit rättvist behandlad av myndigheten.

Tabell 3.30

Service- och bemötandeindex, 2020-2022¹⁰⁴

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Index	-	88	88	-	87	86	83	87	87

Källor: Arbetsförmedlingen, Kundundersökningen

3.4.3 Kvalitet i ärendehandläggning i subventionerade anställningar

Myndigheten har breddat sin granskning av ärendekvalitet i beslut om subventionerade anställningar genom att fler handläggningsmoment granskas. Det innebär att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare år, se tabell 3.31. De handläggningsmoment som är nya rör samråd och beslutsmotiveringar. Resultat för de handläggningsmoment som även granskades tidigare år var likartade för 2022.

¹⁰² Totaltgranskades 150 ärenden, varav kraven på beslutsmotivering bedömdes uppfyllt i drygt 90 ärenden. Totalt var mer än helt utan anmärkning och ett 40-tal ärenden där beslutsmotiveringen ansågs uppfylla kraven, men där det funnits brister i andra kontrollpunkter. När det gäller kommunikation noterades bland annat att befintliga brevmallar inte hade använts, att det inte framgick vilka handlingar som kommunicerats, samt att beslut hade fattats samma dag eller dagen efter att kommunikeringstiden gått ut (59 av 150 ärenden). Arbetsförmedlingen (2023), *Granskning av ärenden om återkallelse av jobb- och utvecklingsgarantin vid region Stockholm Gotland och region syd*, Af-2023/0007 8111.

¹⁰³ I en liknande granskning 2021 var 17 procent av granskade ärenden i jobb- och utvecklingsgarantin korrekta.

¹⁰⁴ Service- och bemötandeindex bygger på en fyra frågor i kundundersökningen riktad till inskrivna på Arbetsförmedlingen. Tabellen visar samlade svar från alla respondenter. Nedbrytning per kön infördes först 2021 resultat saknas därför för 2020.

Tabell 3.31

Kvalitetsgranskade ärenden om arbetsgivarstöd utan avvikelser, 2020-2022*Andel (%) utan avvikelse av samtliga granskade ärenden*

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Tidigare granskningsupplägg ¹⁰⁵	70	81		73	78		72	79	
Nytt granskningsupplägg			60			63			62

Källor: Arbetsförmedlingen, stickprovsundersökning (kvartal 1 och 3)

Anm. Måttet har breddats genom bland annat fler handläggningsmoment för introduktionsjobb och lönebidrag, det innebär att resultatet för 2022 inte direkt kan jämföras med tidigare års resultat.

Handläggningen av samråd var korrekt i 96 procent av de granskade ärendena, medan enbart 59 procent av beslutsmotiveringarna bedömdes vara korrekta. Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att kontrollen av att villkoren för arbetsgivarstöden uppfylls fungerar medan dokumentationen av bedömning av insatsens lämplighet behöver utvecklas. Myndigheten har vidtagit flera åtgärder för att förbättra kvaliteten, vilka bedöms få effekt längre fram.

En del av myndighetens uppföljning av rättssäkerhet är andel ändrade beslut vid omprövning, vilket speglar regeltillämpningen i första instans. Under 2022 ändrades 12 procent av besluten om subventionerade anställningar (2021: 14 procent, 2020: 12 procent).¹⁰⁶

3.5 Jämställdhet och jämlikhet i tillgång på insatser

Delmål för regeringens jämställdhetspolitik: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Sammanfattande resultatbedömning: Arbetsförmedlingens bedömer att resultaten av myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering är i enlighet med myndighetens förväntan. Detta då myndigheten når två av fyra interna mål samt att arbetet delvis lett till förbättringar i verksamheten och bedöms ha bidragit till regeringens mål om ekonomisk jämställdhet under 2022.

Under 2021 tog Arbetsförmedlingen fram inriktningen för arbetet med jämställdhetsintegrering för perioden 2022–2025. Utgångspunkten för arbetet är att inrikes och utrikes födda kvinnor och män ska ha likvärdig tillgång till arbetsmarknadspolitiska insatser samt ha likvärdiga förutsättningar att övergå i arbete eller studier efter avslutade insatser.¹⁰⁷ Myndigheten har under året styrt och

¹⁰⁵ Det redovisade utfallet för andelen kvalitetsgranskade ärende utan avvikelse 2020 för kvinnor avviker från utfallet i årsredovisningen för 2021 på grund av tidigare felaktig redovisning.

¹⁰⁶ Avser ärenden som handlagts i systemstödet ABS. Ändrade beslut vid domstol (fel i andra instans) ingår inte. Från och med 2021 exkluderades ekonomiärenden och från 2022 exkluderades felregistrerade ärenden från redovisningen av ändrade beslut vid omprövning. Uppgifterna för arbetsgivarstöden går inte att redovisa uppdelat på kön då stöden går till arbetsgivare.

¹⁰⁷ Arbetsförmedlingens arbete med jämställdhetsintegrering beskrivs närmare i Arbetsförmedlingen (2022), *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen 2022*, Af-2022/0058 9077.

följt upp detta genom kvinnors andelar av nya beslut som fattas inom arbetsmarknadsutbildning, särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning, nystartsjobb och matchningstjänster. Det är jämförelsevis stora insatser samt insatser som är betydelsefulla för övergångar till arbete och därmed kvinnors lika möjlighet till betalt arbete. För redovisning av respektive mål se avsnitt 3.2.2 och 3.2.3.

Kopplat till regeringsuppdraget *Ökad upptäckt av våld m.m. 2022-2024*¹⁰⁸ har Arbetsförmedlingen sett över sina rutiner och metoder för upptäckt av våld samt hänvisning till rätt instans. Översynen visade att myndigheten har arbetat fram nödvändiga rutiner och metoder. Genom myndighetsinterna dialoger med den kundnära verksamheten om hinder och utmaningar för att ställa frågor om våld har realiserbara aktiviteter arbetats fram utifrån faktiska behov. Myndigheten har fortsatt att prioritera utveckling av kompetensutvecklingsinsatser samt genomfört kommunikationsinsatser internt och externt. Under 2022 har myndigheten bland annat översatt webbutbildningen *Ökad kunskap om våld*, som riktar sig till arbetssökande, till sex olika språk i syfte att öka spridningen av kunskap om våld i nära relationer och vart man kan vända sig för stöd och hjälp.

3.6 Samverkan

Mål i regleringsbrev: Samverkan med kommuner och andra aktörer ska vidareutvecklas i syfte att bidra till en effektiv arbetsmarknadspolitik.

Sammanfattande resultatbedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet har uppnåtts. Samverkan med kommuner och andra aktörer har vidareutvecklats, bland annat då en samverkansmodell utvecklats. Samtidigt har övrig samverkan tillsammans med till exempel Försäkringskassan och Samhall och Kriminalvården fortsatt.

Arbetsförmedlingen har under året tagit fram en modell för samverkan mellan myndigheten och kommunerna. För övrig samverkan se redovisningar av myndighetens arbete med Försäkringskassan, kriminalvården och Samhall under avsnitt 3.3.2.

Tillsammans med Sveriges kommuner och regioner och Delegationen för unga och nyanlända till arbete har Arbetsförmedlingen under 2022 arbetat för att stärka den samverkan som sker med landets kommuner. Arbetet har skett utifrån införandet av en modell för överenskommelser mellan parterna som syftar till att forma likvärdiga ramar för hur samverkan mellan kommun och Arbetsförmedlingen ska formaliseras. Modellen består av en mall och handledning för överenskommelser mellan parterna.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022-2024, Regeringsbeslut, A2022/00842.

¹⁰⁹ Arbetsförmedlingen (2022), *Samverkan med kommuner och Dua. Delredovisning 2 uppdrag 3.5, Af-2022/0036 1681.*

Utöver införandet av samverkansmodellen har Arbetsförmedlingen bland annat arbetat för att utveckla samordningen mellan kommuner och leverantörer, informationsinhämtning vid samråd, lokala jobbspår, projekt och samverkan inom etableringsprogrammet.

3.7 Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet

Lokal närvaro och samverkan har varit ett av myndighetens fokusområden. Arbetsförmedlingens arbete med att säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro, ett likvärdigt stöd och en likvärdig service i hela landet har under 2022 fortlöpt i enlighet med tidigare redovisningar.¹¹⁰ Utgångspunkten är att likvärdigt stöd och likvärdig service säkerställs genom att, i samspel med andra aktörer, möta kunder utifrån behov. Detta innebär att service och stöd erbjuds på olika sätt för olika kunder på det sätt som bäst möter den enskildes behov.

Sedan pandemirestriktionerna hävdes under våren 2022 har Arbetsförmedlingen successivt återgått till att träffa arbetssökande och arbetsgivare, vilket är en viktig del i att kunna säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro. Under året har myndigheten tagit fram riktlinjer för när fysiska möten är aktuella.¹¹¹

En viktig förflyttning gällande myndighetens förmåga att erbjuda likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet är det pågående arbetet för att hitta ett enhetligt sätt att samverka med landets samtliga kommuner utifrån myndighetens förändrade roll och nya förutsättningar.¹¹²

Stödet till arbetsgivare ska bidra till en god kompetensförsörjning i hela landet, samt utgöra ett bra stöd för arbetsgivare som behöver ett särskilt stöd. Utifrån myndighetens förändrade roll och förutsättningar är Arbetsförmedlingens metoder för att samla kunskap om lokal och regional arbetsmarknad under ständig utveckling.¹¹³

Nationella kunder, branschråd och stora företagsetableringar

Myndighetens arbete med nationella kunder har bedrivits inom ramen för nationella överenskommelser med arbetsgivare som har ett stort rekryteringsbehov samt med samverkansparter i syfte att stödja kompetensförsörjningen på längre sikt. Under 2022 har myndigheten arbetat med att utveckla strukturen för de nationella överenskommelserna med fokus på en ökad enhetlighet och tydlighet i processen.

Som en del av myndighetens arbete med att säkerställa ändamålsenliga kontakter med branscher har arbetet med uppbyggnad och utveckling av nationella branschråd¹¹⁴ fortsatt. Under året startades ett nationellt branschråd inom branschen

¹¹⁰ Arbetsförmedlingen (2022), *Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*, Af-2022/0078 8364.

¹¹¹ Arbetsförmedlingen (2022), *Riktlinjer för fysiska möten*, Af-2022/0031 0188.

¹¹² Arbetsförmedlingen (2022), *Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*, Af-2022/0078 8364.

¹¹³ Arbetsförmedlingen (2022), *Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*, Af-2022/0078 8364.

¹¹⁴ Det övergripande syftet med formaliserade branschråd på nationell nivå är att samverka med företrädare för arbetsmarknadens parter och expertmyndigheter för att inhämta, öka kunskap och bidra till att möta de kompetensbehov som finns inom branscher där efterfrågan på arbetskraften är stor.

gröna näringar med fokus på att samverka med företrädare för arbetsmarknadens parter, branschorganisationer och expertmyndigheter. Myndigheten har även samverkat med transportnäringen inom det tidigare etablerade nationella branschrådet och dialog har även förts med branschen besöksnäringen.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen arbetat med regeringens uppdrag¹¹⁵ avseende kompetensförsörjning vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner. Myndigheten har lämnat en återrapport¹¹⁶ till regeringen där arbetet beskrivs närmare. Inom den regionala satsningen kopplat till uppdraget avseende stora företagsetableringar och företagsexpansioner i norr har ett kansli i Skellefteå upprättats under hösten 2022. Kansliet har påbörjat arbetet att tillsammans med arbetsgivare och samarbetspartners intensifiera arbetssätt och hitta nya metoder för att bidra till kompetensförsörjningen.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen utvecklat servicen på distans för att den ska bli tillgänglig för fler kunder. Ett antal förbättringar har gjorts för att personer med funktionsnedsättning och/eller i behov av språkstöd enklare ska kunna ta del av myndighetens digitala tjänster.¹¹⁷

Under året har myndigheten även genomfört enkätundersökningar av hur arbetssökande, arbetsgivare och kommuner uppfattar Arbetsförmedlingens lokala närvaro. Av undersökningarna framkommer bland annat att många arbetssökande och arbetsgivare är nöjda med myndighetens stöd och service, men att en del dock efterlyser en mer personlig kontakt.¹¹⁸ Myndigheten behöver därför fortsatt arbeta för att säkerställa att grupper med behov av ett fördjupat stöd får service på det sätt som bäst möter deras behov. Kommunerna indikerar en viss missnöjdhet kring samarbetet med myndigheten och efterlyser ett tätare samarbete, framför allt avseende individsamverkan.¹¹⁹

¹¹⁵ Uppdrag om kompetensförsörjning vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner, A2021/02334.

¹¹⁶ Arbetsförmedlingen (2022), *Kompetensförsörjning vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner*, Af-2021/0098 5624.

¹¹⁷ Arbetsförmedlingen (2022), *Återrapport. Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet*, Af-2022/0078 8364.

¹¹⁸ Värt att notera är dock att svaren i undersökningen inte kan bedömas vara representativa för alla grupper av arbetssökande eller arbetsgivare. Utifrån tidigare erfarenheter av undersökningar som går ut till arbetssökande finns exempelvis en tydlig risk för att personer som har svagare språkkunskaper i svenska är underrepresenterade i undersökningen.

¹¹⁹ Detta, samt att många kommuner påtalar brister i Arbetsförmedlingens lokala närvaro framgår även av en årlig enkätundersökning som genomförts av Sveriges Kommuner och Regioner, se Sveriges Kommuner och Regioner (2022). *Kommunala perspektiv på arbetsmarknadspolitiken 2022*.

4 Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd och etableringsersättning

Kapitlet utgår ifrån Arbetsförmedlingens uppgift att, inom ramen för sitt verksamhetsområde, verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningsystemen. Myndigheten ska i detta syfte särskilt kontrollera att de arbetssökande som får arbetslöshetsersättning eller andra arbetsmarknadspolitiska ersättningar aktivt vidtar relevanta åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet.¹²⁰

Arbetet består bland annat i att granska aktivitetsrapporter samt att tillämpa reglerna för åtgärdssystemet i arbetslöshetsförsäkringen. Uppdraget omfattar även deltagare i arbetsmarknadspolitiska program med ersättning i form av aktivitetsstöd eller etableringsersättning. En väl fungerande kontroll och uppföljning av arbetssökande bidrar också till en hög sökaktivitet, vilket har betydelse för både arbetssökandes jobbchanser och för matchningen på arbetsmarknaden.

Sammanfattande resultatbedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten under 2022 har utfört kontrolluppdraget med högre kvalitet än tidigare. Myndigheten har granskat en större andel av aktivitetsrapporter inom 14 dagar. Andelen inlämnade aktivitetsrapporter som granskas helt automatiskt har ökat och den ökade automatiseringsgraden har gjort att myndigheten har kunnat fokusera arbetet på ärenden där risken är större att myndigheten behöver följa upp och agera på.

Den förstärkta kontrollen har bidragit till att de arbetssökande har blivit mer aktiva i sitt arbetssökande, det genomsnittliga antalet sökta arbeten har ökat. Detta innebär att det inte finns skäl att i lika hög utsträckning som tidigare skicka meddelanden till a-kassan eller till den enhet inom myndigheten som beslutar i sanktionsärenden.

4.1 Omfattningen av uppdraget

Arbetsförmedlingens kontrollfunktion kopplat till arbetslöshetsförsäkringen omfattar arbetssökande som får, eller begär, arbetslöshetsersättning.¹²¹ Andelen arbetslösa som fick arbetslöshetsersättning har minskat under 2022 jämfört med föregående år, se tabell 4.1. Minskningen har främst skett för öppet arbetslösa med arbetslöshetsersättning, även om antalet deltidsanställda och timanställda med arbetslöshetsersättning också har minskat. Det kan troligen kopplas till att

¹²⁰ Utifrån 6 § förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

¹²¹ Statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) baseras på utbetald ersättning, vilken ger en uppfattning om hur stor andel som faktiskt fått arbetslöshetsersättning. Det är den arbetssökande själv som anger till Arbetsförmedlingen om hen avser att ansöka om arbetslöshetsersättning. Arbetsförmedlingen har inte någon information om vilka som faktiskt får arbetslöshetsersättning.

arbetsmarknaden har varit fortsatt stark och antalet sysselsatta har fortsatt att öka under 2022.

Tabell 4.1

Arbetslöshetsersättning, oktober 2019-september 2022¹²²*Andel (%) som fick arbetslöshetsersättning*

	Kvinnor			Män			Totalt		
	okt 19 – sep 20	okt 20 – sep 21	okt 21 – sep 22	okt 19 – sep 20	okt 20 – sep 21	okt 21 – sep 22	okt 19 – sep 20	okt 20 – sep 21	okt 21 – sep 22
Öppet arbetslösa	47,2	48,0	40,9	52,1	53,1	47,4	49,8	50,8	44,3
Deltidsarbetslösa	40,4	43,5	40,3	39,4	41,7	37,5	40,0	42,8	39,3
Timanställda	49,2	51,0	46,9	47,9	49,8	44,7	48,7	50,5	46,1

Källa: IAF.

Tabell 4.2 visar omfattningen av det totala uppföljningsansvaret kopplat till arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd¹²³ och etableringsersättning varje månad. Arbetssökande som kan få arbetslöshetsersättning har minskat, vilket framför allt beror på en minskning av antalet inskrivna på Arbetsförmedlingen. Även antalet arbetssökande som kan få aktivitetsstöd och antalet arbetssökande som kan få etableringsersättning har minskat under 2022 jämfört med 2021.

Tabell 4.2

Arbetssökande som kan få arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd respektive etableringsersättning, 2020-2022¹²⁴*Antal (årsmedelvärde)¹²⁵*

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Arbetslöshets- ersättning*	97 284	80 039	57 380	104 396	85 431	59 115	201 680	165 470	116 495
Aktivitetsstöd*	75 320	90 569	81 882	82 802	96 193	80 704	158 123	186 761	162 586
Etablerings- ersättning i program ¹²⁶	13 361	7 924	5 961	9 334	5 681	4 692	22 695	13 605	10 653
Totalt	185 966	178 531	145 223	196 532	187 305	144 511	382 498	365 836	289 734

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Årsmedelvärdet beräknas under 2020 utifrån de månader som inte omfattades av det tillfälliga stoppet, det vill säga januari-mars och juli-december.

¹²² Arbetslöshetsersättningen betalas ut retroaktivt. Därför presenteras statistik för oktober föregående år – september. Statistiken över antalet ersättningsstagare som ligger till grund för att beräkna andelarna kan för samma månad och år förändras i och med att en arbetssökande kan vänta med att ansöka om arbetslöshetsersättning i upp till nio månader. Vi bedömer att för att ersättningsgraden ska anses vara rättvisande måste tre månader efter den redovisade arbetslösa tiden ha passerat för att tillräckligt många ska ha lämnat in sin ansökan om ersättning.

¹²³ Med aktivitetsstöd avses genomgående både aktivitetsstöd och utvecklingsersättning i detta avsnitt.

¹²⁴ I årsredovisningen 2020 skedde inläsningsfel till statistikunderlaget för aktivitetsrapporteringen. Detta innebär att statistiken i årsredovisningen 2021 och 2022 inte kan jämföras med årsredovisningen 2020.

¹²⁵ Årsmedelvärdet beräknas utifrån hur många arbetssökande med respektive ersättning som omfattas av kravet att lämna in en aktivitetsrapport.

¹²⁶ Uppgiften skiljer sig marginellt mot årsredovisningen 2021, vilket även innebär att totalen skiljer sig marginellt från årsredovisning 2021. För skäl till marginellt ändrade uppgifter se appendix 12.2.1.

4.2 Sökaktivitet

Arbetsförmedlingen har koncentrerat stora delar av kontrollen av de arbetssökande, vilket successivt har ökat effektiviteten och rättssäkerheten i myndighetens kontrolluppdrag. Genom den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter har Arbetsförmedlingen kunnat fokusera sitt kontrollarbete på ärenden med hög risk för att myndigheten behöver agera. Myndighetens koncentring av kontrollarbetet och de förbättringar av kontrollen av aktivitetsrapporterna som detta medfört har också bidragit till att de arbetssökande har blivit mer aktiva i sitt arbetssökande.¹²⁷ Arbetsförmedlingens koncentration av kontrollarbetet har även resulterat i att antalet meddelanden ökat och att mörkertalet¹²⁸ minskat.¹²⁹

Det har också påverkat de arbetssökandes sökaktivitet positivt. Tabell 4.3 visar hur det genomsnittliga antalet sökta jobb har ökat över tid. Detta kan bland annat förklaras av att allt fler arbetssökande har ett sökintervall¹³⁰ i sin handlingsplan. Sökintervallet tydliggör vilka förväntningar som ställs på den arbetssökandes sökaktivitet avseende antalet sökta jobb per månad. Myndigheten har också förstärkt kontrollarbetet ytterligare av att arbetssökande med ersättning aktivt söker lämpliga arbeten. Det har i sin tur lett till att lågaktiva arbetssökande förändrat sitt sökande och blivit mer aktiva i sitt arbetssökande.

Män som deltar i program rapporterar fler sökta jobb än kvinnor. En förklaring till detta är att män generellt står närmare arbetsmarknaden, samtidigt som kvinnor i högre grad än män deltar i förberedande insatser.¹³¹

Tabell 4.3

Sökta jobb, 2020-2022¹³²

Genomsnittligt antal enligt uppgifter i inlämnade aktivitetsrapporter

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020*	2021	2022	2020*	2021	2022	2020*	2021	2022
Sökt annonserat jobb och lämnat intresseanmälan – arbetslöshetsersättning	5,8	6,7	7,1	6,1	7,0	7,5	5,9	6,8	7,3
Sökt annonserat jobb och lämnat intresseanmälan – aktivitetsstöd	4,1	5,5	6,4	4,8	6,1	6,9	4,5	5,8	6,7

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Statistiken utgår från uppgifter i aktivitetsrapporterna, vilket innebär att ingen statistik finns från perioden som omfattades av det tillfälliga stoppet.

¹²⁷ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2022), *Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2021*, IAF 2022:13.

¹²⁸ Med mörkertal avses antalet meddelanden som inte har skickats, trots att det borde.

¹²⁹ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2022), *Kontrollarbetets utveckling i en Arbetsförmedling i förändring*, IAF 2022:5.

¹³⁰ Hur många arbeten det är lämpligt för individen att söka per månad för att ha en god sökaktivitet.

¹³¹ Arbetsförmedlingen (2022), *Prognos för utbetalningar 2022-2025, 2022-07-29, Af-2022/0045 4431*.

¹³² I årsredovisningen 2020 skedde inläsningsfel till statistikunderlaget för aktivitetsrapporteringen. Detta innebär att statistiken i årsredovisningen 2020 inte kan jämföras med årsredovisningarna 2021 och 2022.

4.3 Inlämning av aktivitetsrapporter till Arbetsförmedlingen

Andelen arbetssökande som lämnat in sin aktivitetsrapport i tid har minskat under 2022 jämfört med 2021, se tabell 4.4. Programdeltagare lämnar generellt in i tid i högre grad än arbetssökande med arbetslöshetsersättning. Arbetssökande med etableringsersättning har fortsatt högst andel som lämnar in sin aktivitetsrapport i tid, även om andelen som lämnar in sin aktivitetsrapport i tid har minskat även för denna grupp. Etableringsdeltagare har mer kontakt med Arbetsförmedlingen och får mer stöd än exempelvis deltagare med arbetslöshetsersättning, vilket sannolikt medför att de får mer hjälp även med aktivitetsrapportering.

Tabell 4.4

Arbetssökande som har lämnat sin aktivitetsrapport i tid, 2020-2022

Andel (%)

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Aktivitetsstöd	86,7	89,4	87,5	84,4	87,1	85,7	85,5	88,2	86,6
Arbetslöshetsersättning	74,5	78,6	74,7	70,6	74,8	70,5	72,5	76,7	72,6
Etableringsersättning i etableringsprogrammet	91,5	94,5	93,8	90,6	93,9	92,9	91,1	94,2	93,4

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

4.4 Arbetsförmedlingens granskning av aktivitetsrapporter

Andelen aktivitetsrapporter som Arbetsförmedlingen granskat inom 14 dagar har ökat väsentligt för samtliga ersättningar, se tabell 4.5. Ökningen kan förklaras av att både antalet inskrivna har minskat och att det genomsnittliga antalet sökta arbeten har ökat. Fler sökta arbeten innebär att en större andel av aktivitetsrapporterna har markerats som granskade helt automatiskt. Även den organisatoriska koncentreringen av kontrollarbetet har påverkat effektiviteten i den manuella granskningen.

Skillnaden mellan kvinnor och män i andelen av aktivitetsrapporter som granskas inom 14 dagar är numera försumbar. Det kan förklaras av den slumpmässiga och enhetliga fördelning av ärenden som följer av den organisatoriska koncentreringen av kontrollfunktionen.

Tabell 4.5

Aktivitetsrapporter granskade inom 14 dagar, 2020-2022¹³³

Andel (%)

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020*	2021	2022	2020*	2021	2022	2020*	2021	2022
Alla	64,0	84,2	99,3	65,4	84,9	99,4	64,7	84,6	99,4
Aktivitetsstöd	66,5	84,7	99,3	67,4	85,1	99,3	67,0	84,9	99,3
Arbetslöshetsersättning	63,5	84,6	99,5	65,0	85,5	99,6	64,3	85,0	99,6
Etableringsersättning i etableringsprogrammet	58,8	82,2	98,8	58,8	82,3	98,8	58,8	82,2	98,8

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

Andelen av aktivitetsrapporterna som granskas automatiskt har ökat och omfattade hälften av alla granskningar under 2022, se tabell 4.6. Att antalet granskade aktivitetsrapporter har minskat beror på att antalet arbetssökande har minskat.

Tabell 4.6

Granskade aktivitetsrapporter, 2020-2022¹³⁴

Antal granskade aktivitetsrapporter (medelvärde per månad) samt andel (%) automatiskt granskade aktivitetsrapporter

	2020	2021	2022
Andel automatiskt granskade	28,4	41,4	50,9
Antal automatiskt granskade	95 370*	141 337	135 545
Antal manuellt granskade	239 538*	199 854	129 564
Totalt antal aktivitetsrapporter	335 580*	341 771	266 239

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Medelvärden är beräknade utifrån de månader då aktivitetsrapporter inkom till Arbetsförmedlingen som vanligt, det vill säga januari-mars och juli-december.

Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter i hög grad har bidragit till att kontrollarbetet har effektiviserats.¹³⁵ Den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter fångar upp aktivitetsrapporter där det finns en hög risk att Arbetsförmedlingen behöver agera på innehållet i rapporten antingen genom ett meddelande eller genom att återkoppla information till arbetsförmedlaren. Denna effektivisering har frigjort åtskilliga årsarbetskrafter som i stället haft möjlighet att fokusera kontrollarbetet på aktivitetsrapporter med hög risk. Effektiviseringen motsvarar 44 (2021:46; 2020: 24) miljoner kronor jämfört med ingen automatisering alls. Jämfört med 2021 års automatiseringsgrad handlar det om en effektivisering på drygt 10 miljoner kronor.

¹³³ I årsredovisningen 2020 skedde inläsningsfel till statistikunderlaget för aktivitetsrapporteringen. Detta innebär att statistiken i årsredovisningen 2020 inte kan jämföras med årsredovisningarna 2021 och 2022.

¹³⁴ Antalet manuellt granskade aktivitetsrapporter som lämnats in 2021 har ökat från vad som redovisades i årsredovisningen 2021. Det beror på att dessa aktivitetsrapporter inte hunnit granskas när statistiken togs fram för årsredovisningen 2021 utan har granskats under 2022. Nedersta raden i tabellen, totalt antal aktivitetsrapporter, är däremot oförändrat mot årsredovisningen, däremot stod det felaktigt att raden visade totalt antal granskade aktivitetsrapporter i årsredovisningen 2021, vilket nu är korrigerat.

¹³⁵ Arbetsförmedlingen (2021), *Utvärdering av den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter*, Af-2021/0075 1985.

4.5 Arbetsförmedlingens arbete med att meddela berörd arbetslöshetskassa

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) har konstaterat att de arbetssökandes sökbeteende påverkas av ett starkt kontrollarbete som kan leda till ett sanktionsbeslut. Det leder till att de arbetssökande kommer i arbete fortare. Förändringen i sökbeteendet kunde kopplas samman med att aktivitetsrapportering och det förändrade sanktionssystemet infördes 2021. Programdeltagare påverkas mer av den utökade kontrollen än de med arbetslöshetsersättning.¹³⁶ Det kan förklaras av en förändring av de arbetssökandes beteenden för att undvika sanktioner, vilket även förkortar deras tid i arbetslöshet.

De positiva effekterna som följer av kraven på aktivitetsrapportering och formerna för sanktionssystemet är till stor del koncentrerade till män. Detta beror på att kvinnor oftare följer reglerna även utan mer kontroll och ökad sanktionsrisk.¹³⁷

Arbetsförmedlingen skickade ungefär lika många meddelanden till arbetslöshetskassorna per 1 000 arbetssökande under 2022 jämfört med 2021, se tabell 4.7. Arbetsförmedlingens arbete med att skärpa kontrollen leder till att arbetssökande med ersättning söker fler jobb aktivare. Antal meddelanden orsakade av att arbetssökande inte söker arbete har minskat kraftigt under 2022.

Tabell 4.7

Skickade meddelanden till arbetslöshetskassorna, 2020-2022

Antal totalt och fördelat på de tre vanligaste orsakerna samt antal meddelanden per 1 000 arbetssökande med arbetslöshetsersättning

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Antal skickade meddelanden till arbetslöshetskassorna	392 421	513 352	379 393	438 239	567 363	412 404	830 660	1 080 715	791 797
Inte lämnat in sin aktivitetsrapport i tid	209 345	239 480	194 488	256 699	299 567	233 494	466 044	539 047	427 982
Inte besökt/kontaktat enligt överenskommelse	42 953	56 608	38 432	57 639	76 827	50 019	100 592	133 435	88 451
Söker inte arbete aktivt	55 778	97 176	54 076	47 927	91 819	51 117	103 705	188 995	105 193
Antal meddelanden till arbetslöshetskassorna (per 1 000 arbetssökande)	216*	350	349	228*	362	369	222*	356	359

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Antalet inkluderar även den period då kontrollfunktionen var tillfälligt stoppad.

Arbetsförmedlingen har under 2022 skickat färre meddelanden för arbetssökande inom arbetsmarknadspolitiska program, både i antal skickade meddelanden och i antal skickade per 1 000 programdeltagare, se tabell 4.8. Nedbrutet på de fyra

¹³⁶ Vikström & Lombardi (2019). *Arbetsförmedlingens kontrollarbete, sanktioner och de arbetslösas sökbeteende*. IFAU 2019:23.

¹³⁷ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2022), *Kontrollarbetets utveckling i en Arbetsförmedling i förändring*, IAF 2022:5.

vanligaste orsakerna har meddelanden för *inte besökt/kontaktat enligt överenskommelse* minskat mest, en halvering under året, för såväl kvinnor som män.

Arbetsförmedlingen skickade flest meddelanden om att aktivitetsrapporten inte hade lämnats in till Arbetsförmedlingen i tid. Det gäller för både arbetssökande med arbetslöshetsersättning och programdeltagare, oavsett kön. Denna bild bekräftas i en rapport av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF).¹³⁸

Tabell 4.8

Skickade meddelanden till arbetslöshetskassorna, 2020-2022

Antal totalt och fördelat på de fyra vanligaste orsakerna samt antal meddelanden per 1 000 arbetssökande

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Antal skickade meddelanden för programdeltagare	156 917	242 326	180 690	214 559	351 128	254 228	371 476	593 454	434 918
Inte lämnat in sin aktivitetsrapport i tid	71 039	85 154	72 099	94 005	128 391	101 952	165 044	213 545	174 051
Inte besökt/kontaktat enligt överenskommelse	8 753	20 559	11 416	13 792	31 234	16 349	22 545	51 793	27 765
Ej deltagit i insats inom programmet	40 013	68 133	53 194	70 224	124 219	92 823	110 237	192 352	146 017
Söker inte arbete aktivt	35 995	66 188	40 967	34 888	63 981	38 834	70 883	130 169	79 801
Antal skickade meddelanden för programdeltagare (per 1 000)	133	171	145	173	236	206	153*	204	175

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Antalet inkluderar även den period då kontrollfunktionen var tillfälligt stoppad.

Antalet beslut om åtgärder har minskat väsentligt under 2022, se tabell 4.9. Precis som tidigare år fattade Arbetsförmedlingen fler beslut om åtgärder för män än för kvinnor och en större andel av åtgärder riktade mot män utgjordes av avstängningar. Den kraftiga ökningen under 2021 och följande minskning av åtgärder kan förklaras av att antalet arbetssökande minskade under 2022.

Tabell 4.9

Åtgärder för programdeltagare, 2020-2022¹³⁹

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Totalt	54 674	120 659	99 681	78 459	181 082	140 288	133 133	301 741	239 969
- Varav formella varningar	20 899	41 720	24 936	26 570	55 354	30 481	47 469	97 074	55 417
- Varav avstängningar	33 775	78 939	74 745	51 889	125 728	109 807	85 664	204 667	184 552

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

¹³⁸ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2022), *Underrättelser, sanktioner och verkställanden 2021*, IAF 2022:7.

¹³⁹ Statistiken skiljer sig något från motsvarande redovisning i årsredovisningen 2021 på grund av retroaktiva förändringar i dataunderlaget.

4.6 Arbetsförmedlingens arbete med upphandlade leverantörers avvikelserapportering

Upphandlade leverantörer som tillhandahåller arbetsmarknadstjänster är skyldiga att genom en avvikelserapport informera när arbetssökandes beteende kan ligga till grund för en sanktion. Brister i avvikelserapporteringen innebär att Arbetsförmedlingen inte kan genomföra kontrollen av individersättningar på ett effektivt och rättssäkert sätt och i förlängningen även en risk för felaktiga utbetalningar av ersättning till såväl den arbetssökande som till den upphandlade leverantören. En korrekt och enhetlig avvikelserapportering är också nödvändig för att säkerställa en likvärdig konkurrens mellan de fristående aktörerna.

Arbetsförmedlingen beslutade i oktober 2021 om en handlingsplan för att bland annat utveckla och förstärka kontrollen av leverantörerna.¹⁴⁰ Som ett resultat av utvecklingsarbetet har myndigheten publicerat ett informationsmaterial om avvikelserapporteringen för leverantörer. Motsvarande informationsmaterial har publicerats för arbetssökande i syfte att öka kunskapen om vad som gäller vid deltagandet i tjänst hos upphandlad leverantör.

Antalet avvikelserapporter per 100 deltagare per månad har ökat betydligt under 2022 för båda könen men främst för kvinnor, se tabell 4.10. Arbetsförmedlingen bedömer att måttet inte kan användas enskilt för att bedöma resultat på området. Avvikelserapporter ska skickas när de händelser som föranleder dem inträffar, och frekvensen för dessa händelser kan variera beroende av diverse skäl; exempelvis tjänst, deltagare och förebyggande arbetssätt, varför det inte går att identifiera ett ”korrekt” antal rapporter.

Tabell 4.10
Avvikelserapporter, 2020-2022
Antal per 100 deltagare, per månad

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Totalt	37,0	37,2	53,1	35,0	34,5	40,7	35,9	35,7	46,7

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

¹⁴⁰ Arbetsförmedlingen (2021), *Handlingsplan för att utveckla styrningen och kontrollen av fristående aktörers avvikelserapportering*, Af-2020/0069 5320.

5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen ska hantera ska därför minska.

Sammanfattande resultatbedömning: Arbetsförmedlingen bedömer att målet har uppnåtts i enlighet med myndighetens förväntan då ett utvecklat kontrollarbete har lett till flera återkrav och därmed fler upptäckta felaktiga utbetalningar. Initiativ och åtgärder genomförda under 2022, tillsammans med tidigare års åtgärder, har förbättrat myndighetens kontrollarbete och arbete mot felaktiga utbetalningar. Automatisering och organisatorisk koncentrerings av vissa uppgifter inom myndigheten har skapat än bättre förutsättningar för en enhetlig och mer rättssäker kontroll och handläggning.

Under de senaste åren har Arbetsförmedlingen arbetat intensivt för att stärka kontrollarbetet och arbetet mot felaktiga utbetalningar. Genomförda initiativ och åtgärder under 2022 tillsammans med tidigare års åtgärder, har förbättrat myndighetens kontrollarbete och arbete mot felaktiga utbetalningar. Automatisering och organisatorisk koncentrerings inom myndigheten av vissa uppgifter, till exempel koncentrerings av arbetet mot organiserad brottslighet, har skapat än bättre förutsättningar för en enhetlig och mer rättssäker kontroll och handläggning.

Under 2022 har myndigheten även genomfört en pilotverksamhet avseende oanmälda kontrollbesök. Det bedöms förstärka möjligheten att kontrollera misstänkta felaktiga utbetalningar. Myndigheten har fortsatt att utveckla det riskbaserade kontrollarbetet, vilket bedöms ha gett positiv effekt. Arbetsförmedlingen deltar nu i ett stort antal samverkansinitiativ. Denna samverkan, koordinering och utbyte av kunskap bedöms stärka Arbetsförmedlingens kontrollarbete och vara direkt avgörande för ett framgångsrikt arbete mot felaktiga utbetalningar.

De tre största orsakerna till återkraven under 2022 är att arbetsgivare saknar de försäkringar som krävs för att få stöd, att arbetsgivare inte betalat ut korrekt lön till arbetstagaren samt att de underlag som Arbetsförmedlingen begärt vid kontroll inte har kommit in. Erforderliga försäkringar saknas har ökat från 16,0 miljoner kronor 2021 till 41,4 miljoner kronor 2022. Det beror till stor del på att Arbetsförmedlingen fått fler underrättelser från Skatteverket där de misstänker att arbetsgivarna inte haft de försäkringar som krävs för att få stöd från Arbetsförmedlingen. Felaktig lön har ökat från 18,7 miljoner kronor 2021 till 34,7 miljoner kronor 2022. Även begärda underlag saknas visar en ökning från 16,6 miljoner kronor 2021 till 24,3 miljoner kronor 2022 vilket till stor del beror på att det genomförts fler utredningar under 2022 och därmed fler utredningar där stödmottagarna inte inkommit med de underlag som myndigheten begärt.

Tabell 5.1
Beslutade återkrav¹⁴¹ och återkravbelopp

Antal och återkravbelopp i tusental kronor

	2020		2021		2022	
	Antal	Återkrav	Antal	Återkrav	Antal	Återkrav
Aktivitetsresa	0	0	2	15	0	0
Bidrag för personligt biträde	87	681	142	2 149	78	1 715
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	1	10	0	0	1	18
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	19	933	17	791	35	1 607
Etableringssamtalsresa	0	0	1	1	0	0
Extratjänst	376	5 185	427	7 291	728	14 904
Förstärkt särskilt anställningsstöd	3	201	0	0	4	1 027
Instegsjobb	9	406	19	1 375	17	1 412
Intensiv praktik	0	0	0	0	1	3
Introduktionsjobb	220	6 585	277	10 906	435	21 223
Lönebidrag*	14	876	4	372	17	2 314
Lönebidrag för anställning	810	15 033	1 330	23 309	1 358	26 324
Lönebidrag för trygghet i anställning	628	12 368	889	12 772	934	23 899
Lönebidrag för utveckling i anställning	434	7 713	847	10 019	983	14 442
Merkostnadsersättning	127	627	193	756	140	599
Moderna beredskapsjobb	37	240	2	6	6	35
Nystartsjobb	1 374	25 543	1 166	32 440	1 640	40 922
Programresa	141	1 080	675	1 479	1 349	3 085
Projektstöd	2	326	2	5	2	93
Respenning	3	1	12	32	2	5
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	63	722	46	568	43	330
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	3	2 870	2	6 560	10	2 030
Stöd till personligt biträde	2	6	12	294	8	391
Särskilt anställningsstöd	5	361	9	1 489	12	1 963
Särskilt stöd till start av näringsverksamhet	2	83	0	0	0	0
Trygghetsanställning*	17	860	6	1 356	6	1 229
Utvecklingsanställning*	0	0	2	62	5	785
Yrkesintroduktion	19	118	8	18	12	125
Totalt	4 396	82 828	6 090	114 066	7 826	160 480

Källa: ABS. * Beslut till och med 2017-06-30

I upptäckta felaktiga utbetalningar ingår, förutom återkrav, beslut som har fattats felaktigt av Arbetsförmedlingen och som är gynnande för stödmottagaren samt ärenden där Arbetsförmedlingen bedömt att stödmottagaren inte är återbetalningsskyldig, se tabell 5.2.

¹⁴¹ I tidigare årsredovisningar har ingått beslut om återbetalningar som beslutats 2020 avseende en leverantör av arbetsförmedlingstjänster som har ingått avtal med Arbetsförmedlingen. Då dessa återbetalningar inte är styrda av förordningar, och i den meningen inte är återkrav, har dessa återbetalningar tagits bort detta år.

Tabell 5.2

Upptäckta felaktiga utbetalningar och belopp felaktiga utbetalningar¹⁴²*Antal och belopp i tusental kronor*

	2020		2021		2022	
	Antal	Felaktiga utbetalningar	Antal	Felaktiga utbetalningar	Antal	Felaktiga utbetalningar
Aktivitetsresa	0	0	2	15	0	0
Bidrag för personligt biträde	87	681	142	2 149	83	2 886
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	1	10	0	0	3	243
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	19	933	17	791	36	1 667
Etableringssamtalsresa	0	0	1	1	0	0
Extratjänst	376	5 185	427	7 291	742	17 726
Förstärkt särskilt anställningsstöd	3	201	0	0	5	1 204
Instegsjobb	9	406	19	1 375	18	1 515
Intensiv praktik	0	0	0	0	1	3
Introduktionsjobb	220	6 585	277	10 906	464	26 306
Lönebidrag*	14	876	4	372	17	2 314
Lönebidrag för anställning	810	15 033	1 330	23 309	1 391	27 133
Lönebidrag för trygghet i anställning	628	12 368	889	12 772	953	30 105
Lönebidrag för utveckling i anställning	434	7 713	847	10 019	997	15 504
Merkostnadsersättning	127	627	193	756	147	603
Moderna beredskapsjobb	37	240	2	6	6	35
Nystartsjobb	1 374	25 543	1 166	32 440	1 701	42 156
Programresa	141	1 080	675	1 479	1 392	3 093
Projektstöd	2	326	2	5	2	93
Respenning	3	1	12	32	2	5
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	63	722	46	568	44	331
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	3	2 870	2	6 560	10	2 030
Stöd till personligt biträde	2	6	12	294	8	391
Särskilt anställningsstöd	5	361	9	1 489	13	2 199
Särskilt stöd till start av näringsverksamhet	2	83	0	0	0	0
Trygghetsanställning*	17	860	6	1 356	6	1 229
Utvecklingsanställning*	0	0	2	62	5	785
Yrkesintroduktion	19	118	8	18	12	125
Totalt	4 396	82 828	6 090	114 066	8 058	179 681

Källa: ABS. *Beslut till och med 2017-06-30

Upptäckta felaktiga utbetalningar under 2022 avseende nystartsjobb och lönebidrag understiger de i omfattningsstudier¹⁴³ uppskattade felaktiga utbetalningar¹⁴⁴.

¹⁴² Siffrorna som redovisas för 2020 och 2021 avser återkrav då uppgifter om upptäckta felaktiga utbetalningar saknas för dessa år.

¹⁴³ SOU 2019:59, *Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen*, Rapport 4 läckaget i välfärdssystemen del 1 bilagedel, sidan 62, 70.

¹⁴⁴ Vid jämförelse mellan andelen under 2022 upptäckt felaktigt belopp av totalt utbetalt belopp och tidigare omfattningsstudier finns skillnader. Upptäckt belopp 2022 kan vara utbetalt ett annat år än 2022, men sätts i

Tabell 5.3

Upptäckta felaktiga utbetalningar, samt totalt utbetalt belopp och upptäckta felaktigt belopp¹⁴⁵*Andel (%) av totala utbetalningar, samt belopp i tusental kronor*

	2020			2021			2022		
	Utbetalat	Felaktiga	Andel	Utbetalat	Felaktiga	Andel	Utbetalat	Felaktiga	Andel
Anställningsstöd ¹⁴⁶	2 895 196	12 979	0,45%	4 910 553	21 068	0,43%	2 951 825	48 985	1,66%
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	58 698	10	0,02%	54 657	0	0	59 600	243	0,41%
Bidrag till personligt biträde	414 977	686	0,17%	325 162	2 443	0,75%	271 147	3 277	1,21%
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	16 533	1 016	6,15%	16 573	791	4,77%	9 926	1 666	16,78%
Intensivpraktik	0	0	0,00%	185	0	0,00%	2 281	3	0,13%
Lönebidrag	11 694 731	37 572	0,32%	11 684 753	48 459	0,41%	11 500 643	77 402	0,67%
Merkostnadsersättning	325 699	627	0,19%	317 136	756	0,24%	264 406	603	0,23%
Nystartsjobb	3 748 826	25 543	0,68%	3 399 038	32 440	0,95%	3 991 375	42 156	1,06%
Programresa	90 791	1 080	1,19%	99 910	1 494	1,50%	72 232	3 093	4,28%
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	87 869	326	0,37%	43 534	5	0,01%	22 716	93	0,41%
Respenning	1 784	1	0,06%	1 312	32	2,44%	1 682	5	0,30%
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	30 995	2 870	9,26%	25 684	6 560	25,54%	39 586	2 030	5,13%
Yrkesintroduktion	39 031	118	0,30%	22 722	18	0,08%	28 086	125	0,45%
Totalt	19 405 090	82 828	0,43%	20 901 219	114 066	0,55%	19 215 504	179 681	0,94%

Källa: ABS, Åtgärdssystemet

De återbetalda medlen har ökat 2022 jämfört med 2021 och den främsta anledningen till det är att myndigheten gjort fler avräkningar mot kommande utbetalningar, se tabell 5.4. I de återbetalda medlen för 2022 ingår även avräkningar som gjorts mot kommande utbetalningar av stöd. För 2020 och 2021 finns inte statistik på avräkningar per stöd vilket innebär att de inte ingår i tabell 5.4. Avräkningarna för 2020 uppgick till 10,3 miljoner kronor och avsåg 1 019 avräkningar och för 2021 uppgick avräkningarna till 13,9 miljoner kronor och avsåg 2 218 avräkningar.

denna jämförelse i relation till totalbelopp utbetalt belopp 2022. I omfattningsstudien jämfördes identifierade felaktiga utbetalningar mot totala utbetalningar under samma tidsperiod. I omfattningsstudien räknades också hela utbetalningen som felaktig om något fel påträffades, vilket inte alltid är fallet vid fel påträffat vid kontrollutredning, återkrav kan göras på del av beslut.

¹⁴⁵ Siffrorna som redovisas för 2020 och 2021 avser återkrav då vi inte har uppgifter om upptäckta felaktiga utbetalningar för dessa år.

¹⁴⁶ Här ingår extratjänst och introduktionsjobb.

Tabell 5.4

Återbetalda medel*Antal och belopp i tusental kronor*

	2020		2021		2022	
	Antal	Belopp	Antal	Belopp	Antal	Belopp
Anställningsstöd ¹⁴⁷	1 696	8 956	1 214	5 553	1 911	11 857
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	19	136	13	301	11	61
Bidrag till personligt biträde	100	599	67	438	119	986
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	427	702	389	845	311	833
Lönebidrag	3 263	27 428	3 039	20 543	4 663	35 785
Merkostnadsersättning	92	420	24	107	202	847
Nystartsjobb	2 904	16 069	2 572	14 043	2 950	20 857
Programresa	228	296	794	1 577	1 993	1 417
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	6	326	0	0	0	0
Respenning	11	1	5	6	16	24
Yrkesintroduktion	13	71	7	16	7	67
Summa	8 759	55 004	8 124	43 429	12 183	72 734

Källa: Raintance, Åtgärdssystemet

5.1 Polisanmälningar

Under 2022 har myndigheten gjort 227 polisanmälningar, motsvarande ett sammanlagt anmält belopp på drygt 17 miljoner kronor. Av dessa anmälningar avser 178 stöd till arbetssökande, och de resterande 49 anmälningarna gäller stöd till arbetsgivare eller anordnare. 212 anmälningar avser misstänkta bidragsbrott, 13 bedrägerier samt 2 urkundsförfalskningar.¹⁴⁸ Av anmälningarna som avser arbetssökande är merparten programresor som upptäckts i en riktad kontroll. Dessa anmälningar består uteslutande av ärenden med små belopp, med ett snittbelopp på cirka 4 600 kronor per anmälan.

De 39 anmälningar som avser stöd till arbetsgivare/anordnare utgör ett sammanlagt anmält belopp på över 11 miljoner kronor, med ett snittbelopp på cirka 288 850 kronor per anmälan. Dessa anmälningar omfattar sammanlagt 109 beslut om stöd, vilket innebär ett genomsnittsvärde på drygt 103 300 kronor per beslut i felaktigt utbetalt stöd till följd av misstänkt brottslighet. Av anmälningarna låg den anmälan som omfattade det högsta beloppet på 1 405 684 kronor. Av de 109 besluten avser 43 nystartsjobb, 20 introduktionsjobb, 33 lönebidrag av olika slag, 3 instegsjobb, 6 extratjänst, 3 bidrag för personligt biträde samt 1 tjänsteleverantör för stöd och matchning.

¹⁴⁷ Här ingår extratjänst och introduktionsjobb.¹⁴⁸ Sedan 1 januari 2020 räknas brott med arbetsgivarstöd som bidragsbrott enligt bidragsbrottslagen (2007:612). Brott begångna innan dess räknas som bedrägerier.

5.2 Kontrollarbete genom extern samverkan

Arbetsförmedlingen ingår i flera samverkansgrupper med andra myndigheter där syftet bland annat är att motverka felaktiga utbetalningar. Samverkan har ytterligare förstärkts genom det råd som Ekonomistyrningsverket har upprättat i enlighet med förordning om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemet. Myndigheten har under året genomfört omfattningsstudier avseende felaktiga utbetalningar under ledning av Ekonomistyrningsverket.

5.2.1 Samverkan mot organiserad brottslighet

Arbetsförmedlingen är en av tolv myndigheter som ingår i det myndighetssammansatta arbetet mot organiserad brottslighet. Arbetsförmedlingen har under året koncentrerat och stärkt underrättelsearbetet gällande de regionala underrättelsecentren (Ruc). Koncentreringen är ett led i att stärka arbetet mot organiserad brottslighet och att få en sammanhållen organisationsstruktur. Arbetsförmedlingen har även förstärkt med analytiska resurser i det nationella underrättelsecentret (Nuc). I insats Municipal¹⁴⁹ har myndigheten samarbetat med Södertälje kommun och genomfört riktade insatser för att öka antalet underrättelser vid misstanke om felaktiga utbetalningar. Arbetsförmedlingen har under året förhindrat felaktiga utbetalningar för 12,2 miljoner kronor och gjort återkrav på 11,6 miljoner kronor. Samverkan har genererat 6 polisanmälningar.

5.2.2 Samverkan mot arbetslivskriminalitet

I februari 2022 kom ett nytt regeringsuppdrag¹⁵⁰ som förlängde myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet över år 2023. Nytt för detta uppdrag är att samverkande myndigheter¹⁵¹ även ska samlokalisera i regionala center mot arbetslivskriminalitet. Dessa ska vara fysiska nav för myndigheterna avseende planering och genomförande av gemensamma kontroller. För att öka effektiviteten och underlätta samverkan ska centren samlokaliseras med de regionala underrättelsecentren vilka redan finns etablerade inom ramen för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet. De första två centren öppnades i Göteborg och Umeå under juni 2022 och fungerar initialt som pilotverksamheter innan resterande fem center ska startas upp innan utgången av 2023. Arbetet på de två öppnade centren kommer att utvärderas löpande för att säkerställa att vi omhändertar de erfarenheter vi gör när vi succesivt utökar och går in i fler center.

Arbetet vid centren och i den reguljära regionala samverkan har under 2022 resulterat i 513 kontrollutredningar med ett sammanlagt återkrav på 1,4 miljoner kronor.

Utöver uppföljning av återkravsbelopp ingår nu även nekade utbetalningar som ett uppföljningsmått. En sammanställning av det första halvåret 2022 visar att 59

¹⁴⁹ Strategiskt initiativ beslutat av Operativa rådet, samverkan med kommuner.

¹⁵⁰ Uppdrag att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan, regeringsbeslut, A2022/00333.

¹⁵¹ Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten.

ärenden har anmälts som felaktiga utbetalningar vilket resulterat i återkrav om 2,5 miljoner kronor och nekade utbetalningar om 0,4 miljoner kronor.

5.2.3 Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, mot missbruk och brott i välfärdssystem (MUR)

MUR har under 2022 utvecklat organisationen. Kansliet har utökats och fått en allt större roll i organisationen. Två arbetsgrupper har avslutats och sex nya grupper är i uppstartsfas. Utöver dessa finns tre sedan tidigare pågående grupper som arbetar med att synliggöra vilka skyldigheter man har att lämna underrättelser, vilka möjligheter det finns att lämna information samt kunskap om välfärden. Man arbetar även med en kartläggning över hur myndigheter jobbar med specifika frågor i syfte att utveckla egen och annans verksamhet och fånga upp brister som kan möjliggöra missbruk och brott mot välfärdssystemen. Utöver detta har myndigheterna också infört möjligheter till remissdialoger.

5.2.4 Samverkan kring utbetalning av coronastöd

Arbetsförmedlingen har deltagit i myndighetssamverkan med bland andra Tillväxtverket, Skatteverket och Försäkringskassan. Samverkan startade våren 2020 och avslutades vid halvårsskiftet 2022. Arbetsförmedlingen har inga riktade coronastöd, men genom samverkan har det upptäckts oegentligheter som under 2022 resulterat i återkrav och nekade utbetalningar på 6,6 miljoner kronor samt 3 polisanmälningar avseende Arbetsförmedlingens arbetsgivarstöd. Totalt har Arbetsförmedlingen gjort återkrav om 11,4 miljoner kronor inom ramen för samverkan kring utbetalning av coronastöd. Nekade utbetalningar uppgår till 0,5 miljoner kronor.

5.3 Utveckling av kontrollarbetet och arbetet mot felaktiga utbetalningar

5.3.1 Kontrollbesök

För att stärka det samlade kontrollarbetet startade myndigheten en pilotverksamhet i form av en ny tillfällig sektion som ska arbeta med oanmälda kontrollbesök hos arbetsgivare som får stöd från myndigheten. Under året har chef och medarbetare rekryterats med placering i samtliga regioner. Inom pilotverksamheten pågår ett arbete med att utveckla metoder och arbetssätt så att de observationer som görs vid kontrollbesöken ska vara ett ytterligare komplement till utredningarna om misstänkt felaktiga utbetalningar. Piloten pågår till och med 2023.

5.3.2 Kontroll inför beslut om arbetsgivarstöd

Arbetsförmedlingen har identifierat områden där det förekommer att arbetsgivare systematiskt utnyttjar arbetsgivarstöden. Regeringen har beslutat om förordningsändringar för kontroll av arbetsgivare och anordnare¹⁵² i linje med de

¹⁵² Förordningen (2000:628), förordningen (2002:623), förordningen (2013:1157), förordningen (2017:462), förordningen (2018:42), förordningen (2018:43).

förslag som Arbetsförmedlingen tidigare lämnat¹⁵³. De nya förordningsskrivningarna ger Arbetsförmedlingen ett stöd för att effektivt förhindra att stöd och insatser beviljas hos oseriösa aktörer. Förordningsförändringarna trädde i kraft 1 december 2022.

5.3.3 Riskbaserade urval/kontroller

Under 2022 har Arbetsförmedlingen genomfört riskbaserade urval som beslutats om i kontrollplanen. Under året har även arbetet med det inplanerade regeringsuppdraget "Arbetet mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen", den så kallade omfattningsstudien, genomförts.

Utöver de inplanerade riskbaserade urvalen har 17 riskbaserade urval, som efterfrågats av verksamheterna, levererats eller är under pågående arbete. Därtill pågår två projekt som syftar till att ta fram schemalagda riskbaserade urval/kontroller för användning inför och under pågående beslut.

Under året har Arbetsförmedlingen även bidragit i fyra fall med resurser eller leveranser i form av uppföljningar, uppskattningar och utredningsunderlag. Dessa uppdrag har kommit från Delegationen för A-krim¹⁵⁴.

5.3.4 Förebyggande arbete

Som ett led i att öka medvetenheten hos myndighetens medarbetare har myndigheten tagit fram utbildningar och publicerat återkommande rapporter inom området.

¹⁵³ Arbetsförmedlingen (2021), *Arbetsförmedlingens krav på arbetsgivare och behandling av personuppgifter för kontroll*, hemställt Af-2020/0003 1774.

¹⁵⁴ En nationell delegation mot arbetslivskriminalitet, Dir. 2021:74.

6 Internationell verksamhet och tjänsteexport

Arbetsförmedlingens EU- och internationella arbete grundar sig på Sveriges medlemskap i EU, Sveriges och EU:s politik för internationellt utvecklingssamarbete och FN:s globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030.

6.1 EU-samarbetet

Myndigheten bedriver sitt EU-samarbete genom det europeiska nätverket för offentliga arbetsförmedlingar (PES-nätverket), som samordnas av EU-kommissionen. Arbetsförmedlingen har under året bidragit med expertkunskap i erfarenhetsutbytet om strukturförändringar på arbetsmarknaden, utförande av tjänster, resultatstyrning och samverkan med andra aktörer. Arbetsförmedlingen leder en arbetsgrupp om taxonomier som under året fokuserat på användningen av artificiell intelligens samt gröna kompetenser. Konsekvenserna av kriget i Ukraina och de offentliga arbetsförmedlingarnas arbete med de flyktingar som kommit till Europa har varit ett viktigt uppdrag tillsammans med uppgiften att stimulera den fortsatta återhämtningen av arbetsmarknader efter pandemin.

Under 2022 granskades Arbetsförmedlingen och tog emot rekommendationer av en extern expertgrupp inom ramen för PES-nätverkets benchlearning, ett initiativ för systematiskt erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande. Rekommendationerna fokuserade på kopplingen mellan strategier och projekt, intern kommunikation, evidensbaserat beslutsfattande och samverkan med kommuner.

Myndigheten har under 2022 uppdaterat den interna EU-utbildningen för samtliga medarbetare och genomfört en studieresa till Bryssel för 16 chefer. Under 2022 har tre medarbetare från Arbetsförmedlingen tjänstgjort vid EU-kommissionen inom ramen för NEPT¹⁵⁵. Från hösten 2022 har myndigheten en sekonderad nationell expert¹⁵⁶ vid PES-nätverkets sekretariat på Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering vid EU-kommissionen i Bryssel.

6.2 Matchning inom EU

Vid utgången av år 2022 uppgick det svenska Eures-nätverket till 9 medlemmar och 6 partners¹⁵⁷. Den gemensamma digitala ingången till EU (SDG) tillämpas genom tillhandahållande av information och hjälp- och problemlösningstjänster för privatpersoner och företagare inom EU. Implementering och överföring av

¹⁵⁵ Nationell expert under professionell utbildning – EU-kommissionen erbjuder tjänstemän i de nationella förvaltningarna att under tre månader tjänstgöra inom institutionen.

¹⁵⁶ Sekonderad nationell expert – Nationella experter anlitas vid EU-institutionerna som sakkunniga på särskilda områden under vanligtvis sex månader till två år (maximalt sex år). Under tjänstgöringen kvarstår arbetstagaren formellt i anställningen hos den svenska myndigheten.

¹⁵⁷ Vid utgången av december 2022 ingick följande medlemmar i det svenska Eures-nätverket: Arbetsförmedlingen, Jobs by Nordics AB, JTC Linked AB/Jobb- och tillväxtcenter, Lansera AB/Work International, Moradi Partners, Novare Potential AB, One Partner Group GGVV AB, Toptemp AB samt TrimTab AB. Följande partners ingick: Business Region Gothenburg AB, AB Företagsutveckling i Lund/Sandson, International Citizen Hub Lund (ICHL)/Lunds kommun, Iris Hadar AB, Handelskammaren Mälardalen Service AB samt Ny i Värmland AB.

uppgifterna av yrkesklassificering till Eures-portalen har genomförts kvartal 1 2022. Implementering och överföring av kompetenser har pågått under året. Kartläggningen av svenska värden gentemot den Europeiska klassifikationen för kompetenser/färdigheter, kvalifikationer och yrken (ESCO) är slutförd. Det återstår kompetensbegrepp i ESCO att kartlägga mot svenska kompetensbegrepp, ett arbete som fortsätter under 2023.

6.2.1 Matchningsresultat inom EU genom Eures-samarbetet

Den svaga återhämtningen gällande rekrytering av medborgare från andra EU/EES länder till Sverige fortsatte under 2022, se tabell 6.1. Många medlemsstater har samma eller liknande brister på efterfrågad kompetens, vilket gör det svårare och tar längre tid att hitta lämpliga kandidater vid rekrytering inom många yrken. Andra troliga orsaker till att återhämtningen har avstannat är postpandemi, krig i Europa och en inledande lågkonjunktur. Rekryteringar till Sverige har under 2022 gällt bristyrken som IT-personal, ingenjörer, besöksnäringspersonal och sjukvårdspersonal. Arbetssökande från Sverige får främst arbete i Danmark, Spanien och Malta, främst inom service och kundtjänst. Av de EU/EES-medborgare som fått arbete i Sverige under 2022 är 65 procent (354) män och 35 procent (190) kvinnor. Av de arbetssökande från Sverige som fått jobb i övriga EU/EES är det en jämn balans mellan kvinnor och män under 2022 (151 män och 142 kvinnor).

Tabell 6.1

Matchningsresultat inom EU, 2020-2022*

	2020	2021	2022
EU/EES-medborgare som fått arbete i Sverige	332	662	544
Arbetssökande från Sverige som fått arbete i annat EU/EES-land	202	538	293
Arbetsgivare (i Sverige och andra EU/EES-länder) som kontaktats för transnationell rekrytering och information	13 589	10 538	9 782

*) Siffrorna baseras på det rapporteringssystem som Europeiska samordningsbyrån tagit fram: Performance Measurement System (Kommissionens genomförandebeslut EU 2018/170). Resultat redovisas viss tid efter avslutat halvår: januari-juni samt juli-december.

6.3 EU-fondfinansierad verksamhet

Inom ramen för socialfundsperioden 2014–2020 var Arbetsförmedlingen projektägare för tio ESF-projekt under 2022, se tabell 6.2. Antalet externa projekt som Arbetsförmedlingen har medfinansierat var lägre jämfört med föregående år. Det beror främst på en övergångsperiod mellan föregående programperiod och den nya programperioden, ESF+ 2021–2027.

Tabell 6.2

Arbetsförmedlingens ESF-projekt, 2020-2022

	2020	2021	2022
I egen regi	11	11	10
Medfinansierar	80	62	35

Källa : ESF-rådets projektdata EBS2020.

Under 2022 avslutades ESF-projektet rusta och matcha, där arbetssökande och leverantörer var delaktiga mellan 1 januari 2021 till och 30 juni 2022. Syfte var att

dra lärdomar om den nya tjänsten inför planering av framtida matchningstjänster samt inför myndighetens reformering. Tjänsten rusta och matcha inkluderades i socialfondsprojektet Kickstart React-EU under 2022. Detta gav en väsentlig ökning av volym och förbrukning av tilldelade medel för projektet. En tilläggsökan om projektförlängning beviljades under hösten 2022. Projektet pågår till och med juli 2023, med en planerad totalbudget på 2,2 miljarder kronor.

I enlighet med regleringsbrevet har Arbetsförmedlingen under året medverkat i förberedelserna för det nya programmet ESF+, med särskilt fokus på programområde B, som är allokerat enbart för Arbetsförmedlingens verksamhet med en budget på knappt 1,5 miljarder kronor, motsvarande 20 procent av den totala tilldelningen.

6.4 Internationellt erfarenhetsutbyte

Arbetsförmedlingen har genomfört tio erfarenhetsutbyten, bilateralt samt inom PES-nätverket, med bland andra Slovenien, Litauen, Rwanda och Japan. Återkommande teman har varit digitala tjänster, samverkan med skolor och kommuner, arbetsmarknadspolitisk bedömning, fristående aktörer samt tjänster för arbetssökande med behov av fördjupat stöd. Myndigheten har deltagit vid konferenser för att följa utvecklingen kring kompetensförsörjningsfrågan genom PES-nätverket och världsorganisationen för offentliga arbetsförmedlingar (WAPES).

6.5 Internationellt utvecklingssamarbete och tjänsteexport

Myndigheten bedriver det internationella utvecklingssamarbetet framför allt i projektform genom tjänsteexport som finansieras av bidrag och avgifter från Sida och EU. Under 2022 har myndigheten bedrivit tolv projekt, se tabell 6.3.

Arbetsförmedlingens kompetens efterfrågas särskilt i frågor som gäller arbetsmarknadspolitiska insatser, arbetsmarknadsprognoser och analyser, digitala verktyg och arbete med utsatta grupper. Arbetsförmedlingen driver två internationella utbildningsprogram (ITP) där deltagarna bedriver förändringsprojekt i sina egna länder. Under året bedrev Arbetsförmedlingen också ett projekt i Kambodja, inriktat på att underlätta för funktionsnedsatta att komma in på arbetsmarknaden.

Det EU-finansierade utvecklingssamarbetet har framför allt bedrivits genom Socieux+, ett EU-program för samarbete mellan organisationer på det offentliga och sociala området kring arbetsmarknadsfrågor och socialt skydd. Experter från Arbetsförmedlingen har genom Socieux+ under året gjort insatser i Azerbajdzjan, Ecuador, Moldavien och Kenya. Genom EU-programmet Taiex, som stödjer offentlig förvaltning i EU:s närområde med information och exempel från EU, har Arbetsförmedlingen också medverkat i insatser för Ukraina.

Tabell 6.3
Pågående och avslutade projekt

Antal

	2020	2021	2022
Sida – pågående projekt	8	10	11
Sida – avslutade projekt	3	3	4
EU – pågående projekt	2	1	1
EU – avslutade projekt	1	1	0

Källa Arbetsförmedlingen; Raindance.

Det ackumulerade överskottet i avgiftsverksamheten överskrider 10 procent av räkenskapsårets omsättning och har bokats bort mot inkomsttitel under 2022.

Tabell 6.4
Resultat för avgiftsbelagd verksamhet

1000-tal kronor

	Ack. +/- t.o.m. 2020	+/- 2021	Int. 2022	Kost. 2022	+/- 2022	Ack. +/- utgången 2022
Tjänsteexport	0	113	6 304	-4 272	2 032	0
Budget enligt regleringsbrev* (helår)	3 364	2 212	9 000	-8 400	600	6 176

Källa: Arbetsförmedlingen; ekonomisystemet. *Under 2022 bokades hela det ackumulerade överskottet t.o.m. 2020 bort mot inkomsttitel.

7 Arbetsförmedlingens kompetensförsörjning

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska statliga myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa myndighetens kompetensförsörjning. Arbetsförmedlingen ska ha rätt kompetens för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och regleringsbrev. I redovisningen ska en bedömning göras, hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till resultaten.

Sammanfattande resultatbedömning: Att säkra bemanning och introduktion av medarbetare inom yrkesgrupperna arbetsförmedlare och beslutshandläggare identifierades som kritiska faktorer för att genomföra myndighetens uppgifter och har varit ett av våra fokusområden under året. Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten inte nått förväntningarna, vilket har påverkat myndighetens resultat. Stabiliteten i såväl den kortsiktiga som den långsiktiga kompetensförsörjningen har utmanats hårt under året. Det goda läget på arbetsmarknaden har påverkat möjligheten att både rekrytera stora volymer och behålla rätt kompetens. Även rådande kompetensbrist inom vissa professioner har skapat mycket hög konkurrens om kandidaterna. Bemanningsläget har även påverkats av osäkra budgetförutsättningar och tillfälliga budgetförstärkningar under året. Detta har skapat stora utmaningar i möjligheterna till långsiktig planering. Det fanns fortsatta utmaningar med bemanningen vid utgången av 2022.

Under 2022 har Arbetsförmedlingen genomfört aktiviteter för att närma sig det interna långsiktiga målet att vara en tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats. Exempelvis har kompetensförsörjningsplaneringen integrerats i verksamhetsprocessen, myndigheten arbetat systematiskt med arbetsmiljön, samt att medarbetar- och chefskapskriterierna är väl kända, accepterade och till stora delar tillämpade.

7.1 Långsiktiga mål

Arbetsförmedlingen arbetar med den långsiktiga målbilden att vara *en tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats*¹⁵⁸. Den övergripande målsättningen är att det finns ett engagemang och en stolthet att jobba vid Arbetsförmedlingen.¹⁵⁹ I strategin för kultur och kompetens¹⁶⁰ har myndigheten identifierat fyra möjliggörare för att nå den långsiktiga målbilden och åstadkomma en förflyttning av organisationskulturen:

- Bygga gemensam identitet och kultur
- Utveckla ett engagerat medarbetarskap och chefskap
- Skapa smartare arbetssätt och en lärande miljö
- Möta framtiden med rätt kompetens.

¹⁵⁸Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndigheten i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748.

¹⁵⁹ Arbetsförmedlingen (2021), *Strategi för kultur och kompetens*, Af-2021/0047 4315.

¹⁶⁰ Strategi för kultur och kompetens Af-2021/0047 4315.

7.2 Åtgärder under året

7.2.1 Kompetensförsörjningsplanering

Arbetsförmedlingen verkar för att uppnå en tillgång på kompetenser som matchar verksamhetens behov genom att etablera ett mer systematiskt arbete med kompetensförsörjningsplanering utifrån arbetsuppgifter, roller och befattningar. Under året har detta tydligare integrerats med verksamhetsplaneringsprocessen.

Myndigheten arbetar med att ta fram en långsiktig plan för kompetensförsörjning. Syftet är bland annat att säkra kompetenser utifrån framtida behov, att prioritera rätt insatser utifrån identifierade verksamhetskritiska kompetenser, att minska beroendet av kortsiktiga lösningar och att öka attraktiviteten som arbetsgivare.

Vidare har myndigheten tagit fram en modell för ny jobbkitektur, som tydligare definierar befattning, roll och inriktning. Denna ska bidra till effektivare produktionsstyrning, automatisering av administrativa processer, effektivare rekryteringsprocesser och större möjligheter till att individualisera introduktionen. Utifrån detta har en översyn av befattningar inom it, arbetsförmedlare, och professionerna inom arbetslivsinriktad rehabilitering påbörjats.

7.2.2 Bemanning

Myndighetens mest kritiska faktorer handlar om att säkra rekrytering och introduktion av medarbetare som arbetar direkt med kundmöten. Att öka antalet arbetsförmedlare och beslutshandläggare bedömdes vara avgörande för att myndigheten ska kunna nyttja tilldelade medel samt nå alla mål i verksamhetsplanen med fokus på att bryta långtidsarbetslösheten. Bemanningsläget har påverkats av osäkra budgetförutsättningar och tillfälliga budgetförstärkningar under året. Detta har skapat stora utmaningar i möjligheterna till långsiktig planering, vilket är en grundförutsättning för god bemanning.

Det har skett ett omfattande arbete med rekryteringar under året och trycket på rekryteringsprocessen har varit högt, vilket har lett till att myndigheten har fått prioritera rekryteringar där behovet varit störst och mest kritiskt. Fokus har legat på att anställa arbetsförmedlare och beslutshandläggare. Totalt har antalet nyanställda ökat jämfört med 2021, se tabell 7.1. Andelen tillsvidareanställningar har ökat under 2022. Antalet avgångar har varit på ungefär samma nivå som 2021.

Tabell 7.1

Anställda, externa nyanställningar och externa avgångar, 2020-2022¹⁶¹

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Tillsvidareanställda	6 904	6 712	6 981	3 568	3 549	3 621	10 472	10 261	10 603
Visstidsanställda	157	571	237	105	256	112	262	827	349
Medeltal anställda totalt	7 061	7 282	7 219	3 673	3 805	3 733	10 734	11 087	10 952
Nyanställda tillsvidare	946	338	985	478	216	417	1 424	554	1 402
Nyanställda visstid	453	420	215	242	178	96	695	598	311
Nyanställda totalt	1 399	758	1 200	720	394	513	2 119	1 152	1 713
Avgångar tillsvidare	956	609	706	416	322	372	1 372	931	1 078
Avgångar visstid	40	212	136	30	103	60	70	315	196
Avgångar totalt	996	821	842	446	425	432	1 442	1 246	1 274

Källa: HR-analys, Palasso (2023).

Under året har det uppstått utmaningar kring bemanningen. Det generellt goda läget på arbetsmarknaden har bidragit till ett lägre antal sökande med rätt kompetens till exempelvis arbetsförmedlartjänster. Den rådande kompetensbristen inom vissa professioner har också skapat mycket hög konkurrens om kandidaterna, bland annat inom it-roller, professionerna inom arbetslivsinriktad rehabilitering, inköpare, jurister, och vissa kompetenser inom säkerhet. Även myndighetens behov av att rekrytera många personer inom samma geografiska område har inneburit intern konkurrens om kandidaterna mellan olika organisatoriska enheter.

För att komma till rätta med utmaningarna har ett omfattande arbete gjorts. Utöver de traditionella åtgärderna som fortbildning och ersättningsrekrytering, har även mer nytänkande lösningar använts. Inom ramen för utveckling av befattningar och roller har nya yrkesroller skapats. Analys har gjorts av myndighetens löneutveckling totalt sett och den ligger i paritet med många andra jämförbara statliga myndigheter. Under året har även konsulter i högre utsträckning använts för att bemanna och här har det funnits en del nya moment att hantera.

7.2.3 Arbetsmiljöarbete

För att följa upp arbetsmiljöarbetet används analys av Tema Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA), faktiska resurser, myndighetens arbetsmiljörisiker och rapporterade incidenter.

Tema OSA¹⁶²

Fyra mått (Uppdrag, Mål och prioriteringar, Engagemang, Stöd från chef samt Kompetens) ger sammantaget indikationer på hur arbetsmiljön utvecklas och hur väl ledning, styrning och kompetensförsörjningsplanering fungerar. Uppföljning och analys av de kompletterande måtten görs två gånger per år genom Tema OSA-

¹⁶¹ I årsredovisningen 2021 redovisades fel uppgifter för nyanställda för 2020 och 2021 då personer som bytt anställningsform redovisades två gånger. Felet upptäcktes vid byte till nytt statistikverktyg och är rättat i tabell 7.1. I årsredovisningen 2021 fanns också ett skrivfel för "Medeltal anställda totalt" för 2020. Då redovisades ett medeltal på 10 735 anställda, korrekt antal ska vara 10 734, motsvarande fel fanns för män där antalet som redovisades var 3 674 istället för korrekt antal 3 673.

¹⁶² För fullständiga resultat 2022, se Af-2022/0100 6785.

undersökning och ger underlag för att bedöma om tillräckliga och rätta aktiviteter inom området finns. Samtliga mått uppvisar höga resultat och positiva trender.

Återgången till kontoren bedöms kunna vara en delförklaring till de positiva trenderna i exempelvis upplevelsen av engagemang och stöd från chef. Frågor om återkoppling, uppskattning och stöd från chef, ligger lägre än de övriga indexen. Trenden är dock stigande även inom detta område.

Arbetsförmedlingen har mycket låga siffror när det kommer till kränkningar och trakasserier. Sexuella trakasserier utgör 0 procent av de inrapporterade trakasserierna.

Faktiska resurser

De faktiska resurserna¹⁶³ uppgick till i genomsnitt 74 procent under 2022, vilket är på ungefär samma nivå som tidigare år (2021: 75 procent, 2020: 74 procent). De faktiska resurserna är högre för män (78 procent) än för kvinnor (72 procent). Den vanligaste orsaken för frånvaro för både kvinnor och män var semester. Under 2022 berodde omkring hälften av frånvaron på semester.

Under 2022 har talen för korttidssjukfrånvaro ökat, se tabell 7.2. Sjukfrånvaron har, trots ökningen, inte återgått till samma nivåer som innan pandemin. Förklaringar till detta är bland annat möjlighet till hemarbete, chefers sätt att arbeta med medarbetarkontakt och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Kvinnor har fortsatt en något högre korttidssjukfrånvaro jämfört med männen, men inte någon grupp har återgått till samma nivåer som tidigare. Sjukfrånvaron skiljer sig i olika delar av myndigheten. Analyser kring skillnaderna på avdelnings/verksamhetsområdes/stabsnivå görs kontinuerligt.

Tabell 7.2

Sjukfrånvaro, 2020-2022¹⁶⁴

Andel (%) fördelat på ålder

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Upp till -29	6,2	4,7	5,0	3,4	3,2	3,4	5,3	4,2	4,5
Mellan 30-39	6,9	5,7	6,3	3,5	2,9	3,3	5,9	4,8	5,3
Mellan 40-49	7,4	6,1	6,5	3,8	3,1	3,4	6,3	5,1	5,5
Mellan 50-59	8,3	6,8	7,5	5,1	4,4	5,0	7,1	5,9	6,6
Över 60-	8,5	6,9	6,2	5,2	4,3	3,6	7,2	5,9	5,2
Totalt	7,7	6,2	6,6	4,4	3,7	4,0	6,6	5,3	5,7

Källa: HR-analys, Palasso (2023).

Långtidssjukfrånvaron har minskat med nästan en procentenhet jämfört med 2021 och har inte bidragit till ökningen av den totala sjukfrånvaron, se tabell 7.3.

¹⁶³ Faktiska resurser avser arbetade timmar från anställning reducerat med all frånvaro på grund av sjukdom, semester, ledighet med lön, ledighet utan lön, föräldraledighet, vård av barn och delpension. Andelen avser faktiska resurser i förhållande till heltidsresurser.

¹⁶⁴ I årsredovisningen 2021 redovisades felaktiga uppgifter för sjukfrånvaro. Felet upptäcktes vid byte till nytt statistikverktyg och är rättat i tabell 7.2.

Tabell 7.3

Långtidssjukfrånvaro, 2020-2022¹⁶⁵

Andel (%) av total sjukfrånvaro

	Kvinnor			Män			Totalt		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Andel	52,1	50,0	48,6	36,6	37,5	39,3	48,5	47,0	46,3

Källa: HR-analys, Palasso (2023).

Arbetsmiljörisker

Arbetsförmedlingen identifierade fyra arbetsmiljörisker som har stått till grund för ett antal åtgärder under året.

- Risk för psykosocial ohälsa i och med det hybrida arbetssättet
- Risk för fysisk ohälsa i och med det hybrida arbetssättet
- Risk för psykosocial ohälsa på grund av bristande IT-system/lösningar, samt
- Risk för psykosocial ohälsa på grund av hot från kund

Efter att ha arbetat med det hybrida arbetssättet under en period syns inte någonting som tyder på att den psykosociala eller fysiska ohälsan ökar i myndigheten.

Arbetsgivaren bedömer att det hybrida arbetssättet i sig, inte bidrar till den svagt negativa trend som syns i sjukfrånvaron för 2022, men att det är för tidigt att säga hur det kommer påverka medarbetares hälsa över tid.

Då risken för psykosocial ohälsa på grund av bristande IT-system/lösningar fortsatt bedöms som en utmaning har ett flertal tvärfunktionella samarbeten samt åtgärder påbörjats. Arbete pågår med att kommunicera och förbättra bristande IT-system och IT-lösningar.

Hot från kund bedöms varken vara vanligt förekommande, eller över tid påverka sjukfrånvaro eller bristande engagemang på arbetsplatsen.

Rapporterade incidenter

Antalet inrapporterade incidenter under 2022 har ökat med 5 procent. Ökningen bedöms inte vara något som föranleder någon särskild åtgärd.

7.2.4 Medarbetarskap och chefskap

De framtagna medarbetar- och chefskriterierna syftar till att främja samarbete och ökat ansvarstagande för måluppfyllelse, tillika att skapa utvecklingsvilja, öppenhet och tillit. Arbetet med att implementera kriterierna är i sin slutfas. Ett särskilt fokus läggs på att skapa goda förutsättningar för prestation genom ett ledarskap som pekar ut riktning, undanröjer hinder och skapar delaktighet i samspel med ett medarbetarskap som innebär ansvarstagande, anpassning till förändring och initiativtagande till utveckling, samt genom att stärka chefers förmåga att sätta och följa upp mål, leda på distans, samt genom planering och tydliga prioriteringar skapa balans mellan krav och resurser. Uppföljning av kriteriernas effekt görs via Tema OSA-undersökning, se avsnitt 7.2.3.

¹⁶⁵ I årsredovisningen 2021 redovisades felaktiga uppgifter för långtidssjukfrånvaro 2020 och 2021. Felet upptäcktes vid byte till nytt statistikverktyg och är rättat i tabell 7.3.

I och med att distansarbete blir allt vanligare förändras arbetsförutsättningarna, vilket ökar behovet av distansledarskap och digital kompetens bland myndighetens chefer och medarbetare. En satsning för att höja den generella digitala kompetensen hos myndighetens samtliga anställda är det ESF-finansierade kompetens- och utvecklingsprojektet ”Demokratisk digitalisering” som genomfördes under fjärde kvartalet 2022.

Utöver de återkommande ledarskapsprogrammen¹⁶⁶ har följande åtgärder vidtagits för att upprätthålla en god chefsförsörjning:

- Uppstart av chefsförsörjningsprogram för sektionschefer som har direkt ledarskap med sikte på indirekt ledarskap.
- Fortsatt digitalt och lättillgängligt chefsstöd med podcasten ”Chefskap i fokus”. Syftet är att lyfta aktuella teman kring ledarskap och chefers arbetssituation.
- En pilot i form av ett mentorsprogram för myndighetens chefer har genomförts. Preliminära resultat visar att piloten varit mycket uppskattad hos de deltagande cheferna.
- Ett fortgående arbete med att fastställa rutiner och arbetssätt med externa leverantörer för exempelvis ledningsgruppsutveckling och chefscoaching.

7.2.5 God förvaltning

En förutsättning för god förvaltning är att myndigheten har en förvaltningskultur där medarbetare har god insikt i statstjänstemannarollen och den statliga värdegrunden, samt att regelbunden uppföljning av kvalitet med återkoppling och lärande utförs. Det görs ett kontinuerligt arbete kring att identifiera brister kopplade till kompetens samt att vid behov ta fram och genomföra lämpliga aktiviteter. För att utveckla verksamheten genomför myndigheten löpande utbildnings- och informationsinsatser för att öka kompetensen inom området god förvaltning¹⁶⁷. Se avsnitt 3.4 för en beskrivning av viktiga åtgärder som genomförts under året.

¹⁶⁶ Vilka inkluderar: introduktionsprogram för chefer, ledarskapsprogram för nya chefer, chefsförsörjningsprogram för potentiella nya chefer, utvecklande ledarskap.

¹⁶⁷ Arbetsförmedlingen (2022), *Arbetsförmedlingen verksamhetsplan 2022, Version 1.0*, Af-2021/0011 6302.

8 Övriga åiterrapporter i enlighet med regleringsbrev

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrev för 2022 uppdraget att redovisa myndighetens bidrag till genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken.¹⁶⁸

I skrivelsen *Nationell strategi för hållbar och regional utveckling i hela landet 2021 - 2030* (2020/21:133) nämns *likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välvärd i hela landet* som ett av de fyra strategiska områdena. Ett viktigt bidrag till området är införandet av Arbetsförmedlingens tjänster för spontana fysiska kundbesök på Statens servicecenters servicekontor. Det är ett led i att fortsatt utveckla den statliga närvaron och service i hela landet. Från och med 1 december 2021 erbjuds Arbetsförmedlingens tjänster vid samtliga servicekontor i landet. Det har inneburit en ökad tillgänglighet för våra kunder vid spontanbesök, med avseende på öppettider och antal orter där spontana kundmöten är möjliga jämfört med innan införandet. Under 2022 hade servicekontoren i genomsnitt hanterat cirka 33 000 spontana arbetsförmedlingsärenden per månad.

Det andra strategiska området där myndigheten har bidragit är *kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet*. Arbetsförmedlingen erbjuder flera digitala vägledningstjänster för arbetssökande och arbetsgivare, som är tillgängliga, oberoende av geografisk placering. Arbetssökande får insikter kring olika yrkesområden och karriärvägar, lön, lediga jobb, regionala prognoser och arbetsgivare. Arbetsgivare får förslag på lämpliga rekryteringstjänster som myndigheten kan erbjuda, baserat på kriterier som arbetsmarknadsprognoser, geografisk placering och kunskapskrav. Arbetsförmedlingen kan även erbjuda olika digitala rekryteringsstöd.

En viktig del i arbetet med kompetensförsörjning är upphandling och erbjudande av arbetsmarknadsutbildningar för att möta kompetensbehovet inom bristyrken och skapa förutsättningar för företag att fortsätta växa.

Arbetsförmedlingen har digitaliserat intresseanmälningar för anställning med stöd till arbetsgivare.¹⁶⁹ Detta har gjort det enklare för företagen att kontakta Arbetsförmedlingen med en intresseanmälan, lämna in rätt uppgifter samt att företagens ärenden hanteras på ett mer enhetligt sätt.

Ett viktigt bidrag från Arbetsförmedlingen i det regionala utvecklingsarbetet är det kunskapsunderlag som myndigheten tar fram för att beskriva och analysera de regionala arbetsmarknaderna. Myndigheten har breddat sitt arbete med det regionala kompetensförsörjningsarbetet genom ytterligare regionala prognoser och analyser under de senaste åren. Sedan 2021 publiceras regionala prognoser¹⁷⁰ för

¹⁶⁸ Utgångspunkter för rapporteringen ska vara regeringens skrivelse *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030* (2020/21:133) samt regeringens proposition *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder* (2017/18:179).

¹⁶⁹ Se även avsnitt 3.2.3.

¹⁷⁰ Rapporten heter *Regionala Utsikter*.

arbetsmarknadsutvecklingen två gånger per år. Under 2022 har Arbetsförmedlingen även presenterat nya regionala yrkesprognoser. Yrkesprognoserna är en viktig källa till kunskap om de regionala arbetsmarknaderna för många regionala aktörer och används i stor utsträckning som underlag för planering av insatser kring kompetensförsörjning. Under året har dessutom en ny produkt tagits fram som presenterar arbetsmarknadsstatistik på kommunal och länsnivå en gång per kvartal. Arbetsförmedlingens ordinarie vecko- och månadsverksamhetsstatistik är också möjlig att bryta ner på kommunnivå. Sammantaget bidrar regionala prognoser och analyser samt regional statistik till en bättre helhetsbild av de regionala kompetensbehoven och de regionala förutsättningarna på arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingens regionala verksamheter samverkar och för dialog med både kommuner, regioner och länsstyrelser, vilket sker i varierande utsträckning. I vissa fall finns upprättade överenskommelser för exempelvis arbete med kompetensförsörjning. Det kan handla om allt från validering till olika projekt för att tillsammans möta utmaningarna inom området. Ett exempel är upprättande av branschforum tillsammans med regionerna, i syfte att stärka arbetet med landsbygdens kompetensförsörjning kopplat till specifika branscher i ett enskilt län. Myndigheten har även samverkan på nationell nivå med andra myndigheter som arbetar inom kompetensförsörjning och där den regionala aspekten finns med på agendan.

De tredje och fjärde strategiska områdena är *innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i landet* samt *tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet*. En stor del av det som redan har nämnts ovan kan kategoriseras även under dessa områden, i och med myndighetens digitala utvecklingsarbete. Arbetsförmedlingen arbetar även med att tillgängliggöra mer data till andra intressenter, exempelvis från sina analyser och prognoser. Genom det får andra aktörer i hela landet möjligheter att utveckla sina datadrivna metoder. Myndighetens nya riktlinjer med visst distansarbete för sina medarbetare möjliggör för längre avstånd mellan arbetsplatsen och hemmet. Det i sin tur skapar bättre förutsättningar för människor att bosätta sig på orter som tidigare inte var möjligt.

Arbetsförmedlingen har även arbetat aktivt för att bidra till arbetet med miljö- och klimatmål för regional utveckling. Genom det arbetet bidrar myndigheten till Agenda 2030, Sveriges miljö- och klimatmål samt en regional hållbar utveckling. Myndighetens policy är digitalt först, vilket leder till en minskning av utsläpp från tjänsteresor genom att prioritera distansmöten i stället för fysiska möten och välja färd sätt med låga koldioxidutsläpp. Detta medför även att medarbetarna, i större utsträckning, kan arbeta på lika villkor oavsett placering i landet.

9 Ekonomi

Arbetsförmedlingens verksamhet finansieras huvudsakligen genom förvaltningsanslag och sakanslag. Det finns även verksamhet som Arbetsförmedlingen bedriver som finansieras med avgifter och bidrag.

9.1 Förvaltningsverksamheten

Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag för 2022 om 7 869 mnkr var i nivå med intäkterna för 2021, men något högre jämfört med 2020. Myndigheten hade ett anslagssparande med sig inför 2022 om 218 miljoner kronor. De 50 miljoner kronor som tillfördes anslaget i vårändringsbudgeten för införandet av etableringsjobb nyttjades inte eftersom programmet ännu inte startat. Förutom förvaltningsanslag disponerade myndigheten även avgifter och bidrag. Bidragen kommer från Försäkringskassan och Samordningsförbunden för rehabiliteringssamverkan. Därutöver fick myndigheten även medel från EU genom Europeiska Socialfonden för projektet Kickstart React-EU¹⁷¹.

Tabell 9.1

Verksamhetens intäkter (miljoner kronor), 2020-2022

	2020	2021	2022
Intäkter av anslag	8 111	8 330	8 363
Arbetsmarknadspolitiska prog.1:3	30	42	34
Lönebidrag och Samhall m.m. 1:4	566	552	460
Förvaltningsanslag 1:1	7 515	7 736	7 869
Övriga intäkter	677	716	716
Avgiftsintäkter och andra ersättningar	45	34	37
Bidragsintäkter	631	682	629
Finansiella intäkter	1		9
Summa intäkter	8 788	9 046	9 037

Källa: Arbetsförmedlingen, Tajma och Raindance

9.1.1 Kostnadsförbrukning per ärendeslag och ärende

Verksamhetens kostnader fördelas på olika ärenden och ärendeslag, se tabell 9.2. Arbetsförmedlingens verksamhet fördelas på tre ärendeslag: *matchning*, *rusta* och *säkerställa*. Dessa ärendeslag delas i sin tur in i ärenden. Med ärende avses tjänster som lämnar myndigheten eller på annat sätt blir tillgängliga för myndighetens kunder, det vill säga tjänster som riktar sig till arbetssökande eller arbetsgivare.¹⁷²

¹⁷¹ Vilka intäktsslag som har finansierat verksamheten framgår mer detaljerad i "Noter och tilläggsupplysningar" i den finansiella redovisningen

¹⁷² Gränsdragningarna mellan ärendeslag är inte alltid självklara. Såväl arbetssökande som arbetsgivare rör sig mellan dessa huvuduppdrag och mellan ärendeslag inom uppdragen. Indelningen i ärendeslag utgår inte heller från målgrupper.

Tabell 9.2

Fördelning av verksamhetens kostnader per ärendeslag och ärende, 2020-2022¹⁷³

Ärendeslagets andel (%) av totala förvaltningskostnader samt förvaltningskostnader i mnkr

	2020		2021		2022	
	Andel	Förvaltningskostnad	Andel	Förvaltningskostnad	Andel	Förvaltningskostnad
Matchning	35,3	3 094	33,1	2 967	33,4	3 017
- Varav infrastruktur för matchning	1,9	169	2,1	192	2,4	213
- Varav rekryteringstjänster till arbetsgivare	7,2	629	6,5	578	8,0	727
- Varav tjänster för att söka arbete	26,2	2 296	24,5	2 196	23,0	2 077
Rusta	29,5	2 581	32,2	2 881	30,7	2 772
- Varav program och aktiviteter med aktivitetsstöd	6,4	562	10,1	903	8,1	729
- Varav Subventionerade anställningar	9,2	806	10,6	947	11,7	1 062
- Varav rustande/stärkande insatser	13,8	1 213	11,5	1 030	10,8	980
Säkerställa arbetslöshetsförsäkringen	2,0	179	3,2	289	2,3	211
Övrigt	23,0	2 016	21,1	1 887	21,9	1 977
- Varav ledning	4,3	375	3,9	345	3,7	335
- Varav andra funktioner	11,5	1 006	10,2	917	9,9	891
- Varav huvudkontoret	7,3	636	7,0	625	8,3	750
Utbildning för anställda	10,2	893	10,4	926	11,8	1 066
Totala förvaltningskostnader	100	8 764	100	8 950	100	9 042

Källa: Arbetsförmedlingen, Tajma och Raindance

Myndigheten har andelsmässigt lagt lika mycket resurser på matchning jämfört med 2021. Det har skett en viss omfördelning av den nedlagda tiden inom ärendeslaget. Detta främst genom att tiden som lagts på *tjänster för att söka arbete* har minskat till förmån för *infrastruktur för matchning* samt *rekryteringstjänster till arbetsgivare*. Att den nedlagda tiden på *infrastruktur för matchning* har fortsatt att öka under 2022 förklaras i hög grad av att myndigheten fortsatt styra en större del av sina resurser mot utvecklingen av digitala lösningar. Nedlagd tid på *rekryteringstjänster för arbetsgivare* minskade 2021 jämfört med 2020 som en del av den anpassning av myndighetens verksamhet inom ramen för reformeringsarbetet, det vill säga att en större del av matchningen och därmed arbetsgivararbetet görs av fristående aktörer. Dock har den nedlagda tiden ökat under 2022 jämfört föregående år, vilket visar på att arbetsgivare har fortsatt behov av stöd av myndigheten med att rekrytera medarbetare. Nedgången i tiden som lagts på *tjänster för att söka arbete* hänger

¹⁷³ Med anledning av den stora variationen i användning av tidredovisning inom myndigheten redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning, läs mer om tidsredovisning i Appendix avsnitt 12.2.3. Siffrorna för 2020 och 2021 har justerats något då beräkningsmetoden för ärendet "Infrastruktur för matchning" har förändrats under 2022 jämfört med tidigare år. Denna förändring påverkar även de andra ärende och ärendeslagens andelar av den totalt nedlagda arbetstiden och därmed även dess förvaltningskostnad. Av verksamhetens kostnader på 9 076 mnkr enligt resultaträkningen har kostnader om 34 miljoner kronor för arbetsmarknadspolitiska program dragits av för 2022.

samman med att antalet nyinskrivna minskade under 2022 jämfört med året innan. Till exempel har antalet kontakter som hanterats av personligt distansmöte minskat.

Det har även skett en viss omfördelning inom ärendeslaget *Rusta*, främst genom att tiden som lagts på ärendena *program och aktiviteter med aktivitetsstöd* samt *rustande/stärkande insatser* har minskat till förmån för *subventionerade anställningar*. Subventionerade anställningar är ett av verktygen myndigheten har för att bryta långtidsarbetslösheten vilket har varit en prioriterad styrning för myndigheten innevarande år.

Nedlagd tid inom ärendeslaget *Säkerställa arbetslöshetsförsäkringen* har minskat jämfört med 2021 men ökat jämfört med 2020. Att den nedlagda tiden har ökat jämfört med 2020 förklaras av att kontrollfunktionen var tillfälligt stoppad under pandemiåret 2020. Den nedlagda tiden har dock minskat jämfört med 2021 vilket förklaras av färre inskrivna arbetssökande vilket ger färre aktivitetsrapporter att granska, färre programdeltagare samt att kontrollfunktionen fått en handlingskorrigerande effekt vilket gör att färre beslut om åtgärder för programdeltagare fattats.

Utöver tid som lagts på de olika ärendeslagen som beskrivits ovan redovisas även tid för aktiviteter vid huvudkontoret, andra funktioner utanför huvudkontoret och ledning utanför huvudkontoret. Tid som läggs inom området "Övrigt", dvs. ledning- och stödfunktioner, fördelas inte ut på de övriga ärendeslagen. Nedlagd tid inom området hade tidigare minskat mellan 2020 och 2021 men har andelsmässigt av totalt nedlagd tid under 2022 ökat något jämfört med 2021. Det har även skett en omfördelning inom området jämfört med föregående år, vilket förklaras av att mer tid har lagts på att utveckla verksamheten i takt med reformeringsuppdraget. Som en del av reformeringsuppdraget har det även lagts mer tid på kontrollverksamheten, vilket har utmynnat i att mer arbetstid har lagts på att handlägga återkrav av program och insatser. Myndigheten har även behövt lägga mer tid på att rekrytera medarbetare till verksamheten.

9.1.2 Styckkostnadsutveckling per ärendeslag och ärende¹⁷⁴

Myndighetens samlade effektivitet analyseras och bedöms bland annat utifrån utvecklingen av de redovisade ärendenas styckkostnad. Givet låg användning av tidsredovisning är det utmanande att analysera myndighetens produktivitet och effektivitet. Detta framgår även i kapitel 19 Intern styrning och kontroll.

Resursförbrukningen för nya och pågående beslut om program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning har minskat med 19 procent för 2022 jämfört med 2021, se tabell 9.3. Antalet beslut minskar i en liknande omfattning. Det innebär att

¹⁷⁴ Myndigheten beräknar styckkostnader för två ärenden, program och aktiviteter med aktivitetsstöd samt subventionerade anställningar. Det är inom dessa ärenden som myndigheten hanterar ett stort antal ärende och betraktas som verksamhetens väsentliga prestationer. Program och aktiviteter med aktivitetsstöd samt subventionerade anställningar är grundläggande i myndighetens arbete med att ge stöd till de som behöver stöd för att komma i arbete. Flera andra delar av myndighetens verksamhet är på olika sätt förutsättningskapande för beslut om program och subventionerade anställningar. Andel av gemensamma kostnader har inte fördelats på dessa ärenden. Utöver den del av förvaltningskostnaderna som läggs på dessa ärenden så avser en betydande del av Arbetsförmedlingens samlade anslag kostnader för dessa ärenden i form av kostnader för aktivitetsstöd (1:2 ap. 1) och programmedel (bl.a. 1:3 ap. 1, 1:4 ap. 1 och 1:13 ap. 1).

styckkostnaden för att handlägga program och aktiviteter är kvar på samma nivå som föregående år.

Tabell 9.3

Beslut om program, förvaltningskostnad samt styckkostnad per beslut, 2020-2022¹⁷⁵¹⁷⁶

Totalt antal nya och pågående beslut om program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning, samt förvaltningskostnad (mnkr) och styckkostnad (kr/beslut)

Program och aktiviteter	2020	2021	2022
Beslut	641 529	756 495	607 781
- varav kvinnor	303 339	359 046	295 205
- varav män	338 191	397 449	312 576
Förvaltningskostnad	562	903	729
Styckkostnad	877	1 194	1 199

Källor: Arbetsförmedlingen, Tajma, Raindance och Datalagret. Uppgifter om tillgängliga personalresurser, förvaltningskostnad, styckkostnad samt ersättning är inte möjliga att redovisa uppdelat på kön.

Styckkostnaden för att handlägga subventionerade anställningar har ökat över åren, se tabell 9.4. De ökade styckkostnaderna ligger emellertid i paritet med kostnadsökningen mellan åren. Det har krävts mer resurser för att handlägga subventionerade anställningar. Det kan delvis förklaras av att det är fler arbetsmoment som har krävts för handläggning av sådana beslut. Ett sådant exempel är arbetsplatsbesök som tidigare år inte var lämpligt på grund av pandemin.

Tabell 9.4

Beslut om subventionerad anställning, förvaltningskostnad samt styckkostnad per beslut, 2020-2022¹⁷⁷

Totalt antal nya och pågående beslut om subventionerad anställning, samt förvaltningskostnad (mnkr) och styckkostnad (kr/beslut)

Subventionerade anställningar	2020	2021	2022
Beslut	223 610	234 514	225 783
- varav kvinnor	87 055	93 198	90 862
- varav män	136 555	141 316	134 921
Förvaltningskostnad	806	947	1 062
Styckkostnad	3 605	4 038	4 704

Källor: Arbetsförmedlingen, Tajma, Raindance och Datalagret. Uppgifter om förvaltningskostnad och styckkostnad är inte möjliga att redovisa uppdelat på kön.

¹⁷⁵ Förvaltningskostnad och styckkostnad för 2020 och 2021 har justerats något då beräkningsmetoden för ärendet "Infrastruktur för matchning" har förändrats under 2022 jämfört med tidigare år. Denna förändring påverkar även de andra ärende och ärendeslagens andelar av den totalt nedlagda arbetstiden och därmed även dess förvaltningskostnad

¹⁷⁶ Antal nya och pågående beslut om program skiljer sig i jämförelse med Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021. Anledningen till detta är att i tidigare årsredovisningar räknades aktiviteten arbetspraktik och stöd till start av näringsverksamhet bort om både en aktivitet och ett programbeslut startade under samma månad. Nu medräknas samtliga program och aktiviteter med för dessa två program.

¹⁷⁷ Förvaltningskostnad och styckkostnad för 2020 och 2021 har justerats något då beräkningsmetoden för ärendet "Infrastruktur för matchning" har förändrats under 2022 jämfört med tidigare år. Denna förändring påverkar även de andra ärende och ärendeslagens andelar av den totalt nedlagda arbetstiden och därmed även dess förvaltningskostnad.

9.2 Transfereringsverksamheten

Den största delen av Arbetsförmedlingens tilldelade medel avser transfereringar enligt myndighetens uppdrag. Transfereringsverksamheten var mindre omfattande under 2022 jämfört med 2021. Utvecklingen för transfereringsverksamheten redovisas i tabell 9.5. Myndigheten har överskridit bemyndiganderamen för anslaget 1:4 Lönebidrag m.m. med 926 miljoner kronor under 2022. Närmare beskrivning kommer i efterföljande avsnitt.

9.2.1 Utgifter per anslagspost¹⁷⁸

Ett sammantaget anslagssparande om 14 144 miljoner kronor uppstod för transfereringsverksamheten, se tabell 9.5. 5 655 miljoner kronor, 40 procent av det sammantagna anslagssparandet, avser anslaget 1:2 ap.2 Arbetslöshetsersättning. Det beror på att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden innebar att färre personer fick ersättning från en arbetslöshetskassa än vad anslaget var dimensionerat för.

Tabell 9.5

Utgifter för transfereringsverksamheten, 2020-2022¹⁷⁹

Utgifter i miljoner kronor

UO	Anslag		2020	Andel (%) 2020	2021	Andel (%) 2021	2022	Andel (%) 2022
14	1:2 ap. 1	Aktivitetsstöd	13 464	19,8	19 501	26,3	16 459	27,9
14	1:2 ap. 2	Bidrag till arbetslöshetsersättning	24 369	35,9	21 230	28,6	14 356	24,3
14	1:2 ap. 3	Statliga ålderspensionsavgifter	3 991	5,9	4 693	6,3	3 827	6,5
14	1:3 ap. 1	Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	7 197	10,6	11 375	15,4	7 079	12,0
14	1:3 ap. 2	Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala ök.	48	0,1	24	0,0	19	0,0
14	1:3 ap. 3	Främjande- och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	31	0,0	26	0,0	40	0,1
14	1:4 ap. 1	Lönebidrag m.m.	12 747	18,8	12 612	17	12 281	20,8
14	1:13 ap.1	Nystartsjobb	3 733	5,5	3 385	4,6	3 978	6,7
14	1:13 ap.2	Stöd för yrkesintroduktions anställningar	26	0	15	0	16	0,0
14	1:13 ap.3	Etableringsjobb	0	0,0	0	0,0	0	0,0
14	1:13 ap.4	Statliga ålderspensionsavgifter	0	0,0	0	0,0	8	0,0
14	1:14 ap.1	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	2 288	3,4	1 347	1,8	1 011	1,7
Totala utgifter för transfereringar			67 894	100	74 251	100	59 074	100
Totala anslag för transfereringar (disponibelt belopp)			77 422		85 603		73 218	
Anslagssparande (+) / utnyttjande av anslagskredit (-)			9 528		11 352		14 144	

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance.

För anslagen 1:2 ap.1 Aktivitetsstöd och 1:3 ap.1 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser blev anslagssparandet 2 841 respektive 1 985 miljoner kronor. Det motsvarar 20 respektive 14 procent av sammantaget anslagssparande, vilket förklaras

¹⁷⁸ Årets anslagssparande redovisas under kapitel 17.1 Redovisning mot anslag.

¹⁷⁹ Utfall för 1:3 ap.1 för året 2021 ändras från 11 418 till 11 375 tkr.

av sena besked om ändrade förutsättningar som påverkade anslagsnivåerna 2022.¹⁸⁰ Att utifrån sent ändrade ekonomiska förutsättningar styra om verksamheten under innevarande år har inte varit möjligt.

Det totala antalet deltagare med aktivitetsstöd, både inom och utanför ramprogrammen var lägre under 2022 jämfört med 2021 och utfallet på anslaget 1:2 ap.1 blev därmed också lägre. Utfallet på anslaget 1:3 ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser var också lägre jämfört med 2021. Den främsta orsaken var att extratjänsterna fasades ut, men även att kostnaderna för matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning var lägre till följd av färre deltagare.

Ett anslagssparande om 1 776 miljoner kronor redovisas på anslag 1:4 ap.1 Lönebidrag m.m., vilket motsvarar 13 procent av sammantaget anslagssparande. Antalet deltagare var något lägre under 2022 jämfört med 2021 och därmed lägre utfall, se vidare avsnitt 3.2.3.

Ett anslagssparande om 1 342 miljoner kronor redovisas för 1:13 ap.1 Nystartsjobb vilket motsvarar 9 procent av sammantaget anslagssparande. Trots att antalet deltagare ökade jämfört med 2021 svarade det inte mot den ökade tilldelningen på anslaget.

Starten av etableringsjobb¹⁸¹ har fördröjts och inga anvisningar skedde under 2022. Det innebär att anslaget inte användes under året, vilket ger ett anslagssparande om 317 miljoner kronor för anslag 1:13 ap.3. Ett anslagssparande om 185 miljoner kronor redovisas på 1:14 ap.1 Etableringsersättning. Det beror på färre deltagare i etableringsprogrammet än vad anslaget dimensionerats för.

Bemyndiganderamen för anslaget 1:4 Lönebidrag m.m. har överskridits med 926 miljoner kronor under 2022. Myndigheten har under 2022 haft utmaningar med uppföljningssystemet för bemyndiganderamen. Rutiner kring kommunikation om beslut om tillgången från tidigare avsteg från intern instruktion har inte fungerat tillfredställande. Under pandemiåren tillämpades ett tillfälligt regelverk vilket medgav kortare beslutsperioder vid beslut om lönebidrag jämfört med tidigare år då det inte var lämpligt med arbetsplatsbesök under denna period. Från och med april 2022 upphörde det tillfälliga regelverket vilket innebar att myndighetens åtagande för lönebidragsbeslut blev längre. Men på grund av utmaningarna med

¹⁸⁰ Bedömt nyttjande av anslagskrediten 2021 (som skulle ha minskat tillgängliga medel 2022) uppstod inte till följd av en förstärkning i form av att delar av överskottet för arbetslöshetsersättningen 2021 flyttades till anslaget för aktivitetsstöd i slutet av 2021. Anslaget för aktivitetsstöd 2022 förstärktes därtill i regleringsbrevet för 2022 jämfört med vad som tidigare aviserats, som en följd av att extratjänsterna fasas ut. Regeringen fattade beslut om de ändrade förutsättningarna den 3 november 2021 och myndighetens regleringsbrev beslutades den 22 december.

¹⁸¹ Etableringsjobb är en ny form av subventionerad anställning som ska göra det enklare för nyanlända och långtidsarbetslösa att få ett arbete. Införandet av etableringsjobb har slutförts och förordningen trädde i kraft den 1 september 2022. Inom ramen för arbetet med införandet har en process för hantering av etableringsjobben såväl som ett systemstöd och ett handläggarsstöd tagits fram. För att myndigheten ska kunna fatta beslut om insatsen återstår att arbetsmarknadens parter tar fram en överenskommelse och kollektivavtal som ligger till grund för stödet.

uppföljningssystemet upptäcktes inte de ökande åtagande till följd av längre lönebidragsbeslut. Se vidare kapitel 19 Intern styrning och kontroll.

9.2.2 Ersättningar till deltagare, leverantörer och arbetsgivare

För program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning uppgick den sammanlagda ersättningen 2022 till deltagare och leverantörer till 22,2 miljarder kronor, se tabell 9.6.

Tabell 9.6

Ersättning till deltagare och leverantörer för program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning, 2020-2022

Ersättning i miljoner kronor

	Ersättning till deltagare			Ersättning till leverantörer		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ramprogram:						
Jobb- och utvecklingsgarantin	11 135	12 973	12 672	1 944	2 675	2 706
Jobbgaranti för ungdomar	828	1 057	598	344	569	331
Etableringsprogrammet	2 256	1 307	955	309	230	221
Summa ramprogrammen	14 219	15 337	14 225	2 597	3 474	3 258
Program utanför ramprogrammen:						
Arbetsmarknadsutbildning	258	680	411	372	774	482
Arbetspraktik	87	128	86			
Förberedande insatser*	1 072	4 127	2 486	589	1 689	954
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	2	2	2			
Start av näringsverksamhet	179	638	334	9	13	4
Validering	0,4	1,2	0,4	2	5	2
Summa program utanför ramprogrammen	1 598	5 576	3 319	972	2 481	1 442
Totalt	15 871	20 913	17 544	3 569	5 955	4 700

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance. Uppgiften är inte möjlig att redovisa uppdelad på kön. * Förberedande insatser inkluderar aktiviteter inom vägledning och platsförmedling, kartläggning, fördjupad kartläggning och vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förberedande utbildning.

Totalt har ersättningarna till upphandlade leverantörer minskat jämfört med 2021, se tabell 9.7. Den största förändringen är skiftet inom matchningstjänsterna där rusta och matcha under 2022 stod för en betydligt högre andel av ersättningar till leverantörer än stöd och matchning. Även antalet leverantörer har förändrats under 2022 i takt med att rusta och matcha implementerades i hela landet 2021 och att stöd och matchning avslutats. Täckningen av leverantörer har varit god, cirka 99 procent av de arbetssökande har haft tillgång till en leverantör inom pendlingsavstånd. I åtta leveransområden har det saknats leverantör, där har myndigheten tagit fram lokala lösningar för att leverera tjänsten i egen regi. Av de totala utbetalningarna till leverantörer för rusta och matcha under 2022 utgjorde den periodiska

grundersättningen 54 procent (1 161 miljoner) och resultatersättningen (inklusive snabbhetspremie och tilläggsersättning) 46 procent (1 006 miljoner).¹⁸²

Tabell 9.7

Leverantörer och ersättning till leverantörer, 2020-2022*Antal leverantörer och ersättning i miljoner kronor*

	Antalet leverantörer			Leverantörskostnader		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Rusta och matcha	37	87	173	26	329	2 168
Stöd och matchning	200	193	164	1 341	2 877	408
Summa matchningstjänster	237	280	337	1 368	3 206	2 576
Aktivitetsbaserade utredningsplatser	3	6	6	44	45	35
Arbetsintegrerande övningsplatser			42			10
Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning	2	2	2	102	124	100
Introduktion till arbete	7	6	7	155	245	237
Karriärsvägledning		3	9		5	15
Validering	18	21	18	5	7	4
Yrkessvenska B	7	7	9	43	46	10
Summa övriga upphandlade tjänster	37	45	93	350	473	411
Arbetsmarknadsutbildning	54	62	61	867	1 282	967
Förberedande utbildning	51	57	57	645	671	477
Summa utbildningar	105	119	118	1 512	1 954	1 444
Totalsumma	379	444	548	3 230	5 632	4 431

Källor: Arbetsförmedlingen, Datalager och Raindance

Ersättningen till arbetsgivare för subventionerade anställningar har minskat under 2022, se tabell 9.8. Det förklaras främst av att extratjänster fasades ut i början av året. Däremot ökade ersättningen till arbetsgivare avseende nystartsjobb jämfört med året innan.

¹⁸² På grund av villkoret för utbetalning av resultatersättning, där en deltagare måste ha uppnått minst fyra månader i arbete eller studier, samt viss eftersläpning för registrering och utbetalning av resultatersättning är det högst sannolikt att andelen av ersättningen för resultat kommer öka.

Tabell 9.8

Ersättning till arbetsgivare för subventionerade anställningar, 2020-2022*Ersättning i miljoner kronor*

	Ersättning till arbetsgivare		
	2020	2021	2022
Extratjänster	1 980	3 656	1 627
Introduktionsjobb	900	1 249	1 296
Lönebidrag för anställning	3 995	4 298	4 427
Lönebidrag för trygghet i anställning	5 397	5 330	5 067
Lönebidrag för utveckling i anställning	1 945	1 713	1 692
Moderna beredskapsjobb	6		
Nystartsjobb	3 733	3 385	3 978
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	328	321	292
Yrkesintroduktionsanställning	39	23	28
Totalt	18 323	19 975	18 407

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance.

10 Sammanställning väsentliga uppgifter

I enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning samt uppgifter om låneram, anslagskredit samt vissa nyckeltal.

Belopp i tusental kronor	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram hos Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	625 000	800 000	849 000	800 000	855 000
- utnyttjad låneram	489 201	485 762	570 821	726 784	740 072
Krediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljad kredit	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
- maximalt utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Ränta på konto i Riksgäldskontoret					
- räntekostnader	3 412	0	405	1 770	2 792
- ränteintäkter	8 600	1	398	1 939	3 101
Totala avgiftsintäkter					
- beräknade enligt regleringsbrev	9 000	7 600	8 035	7 672	367
- Myndighetens totala avgiftsintäkter	37 089	33 776	45 234	71 758	65 007
Anslagskredit/anslagssparande					
Anslagskredit, förvaltningsanslaget	235 837	235 463	436 328	381 043	252 069
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslagskredit, övriga anslag	3 464 169	3 999 566	3 675 668	3 718 442	4 586 622
Utnyttjad	0	0	0	1 389 114	536 195
Anslagssparande, förvaltningsanslaget	205 631	218 052	108 970	78 181	94 336
Anslagssparande, övriga anslag	14 145 161	11 396 146	9 527 819	1 624 905	2 184 877
Tilldelade bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:3:1	6 650 000	14 300 000	9 454 000	8 990 000	8 245 000
Utestående åtaganden ¹⁸³	5 098 136	4 822 743	4 919 912	2 412 396	6 949 869
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:3:5	0	0	0	1 000 000	1 000 000
Utestående åtaganden	0	0	0	99 201	186 824
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:4:1	14 000 000	15 000 000	16 000 000	15 000 000	13 400 000
Utestående åtaganden ¹⁸⁴	14 926 135	10 159 257	11 463 287	13 361 916	13 156 642
Personal					
- antal årsarbetskrafter	10 832	10 240	9 671	10 705	12 726
- medeltal anställda	10 952	11 087	10 735	12 257	14 064
Driftkostnad per årsarbetskraft	821	853	879	826	747
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-899	81 977	4 137	-80 909	-39 198
Balanserad kapitalförändring	155 091	73 114	68 976	149 886	189 084

¹⁸³ Utestående åtaganden Uo 14:1:3:1 för 2020 skiljer sig från Årsredovisningen 2020 till grund av förändrade redovisningsprinciper.

¹⁸⁴ Överskridande av bemyndigande för anslagsposten 1:4 ap.1 förklaras i not 48 under kapitlet "Noter och tilläggsupplysningar".

11 Styrelse och organisation

Arbetsförmedlingen leds av en styrelse. Styrelsen har fullt ansvar för verksamheten, och generaldirektören är ansvarig inför styrelsen. Per den 31 december 2022 hade styrelsen följande ledamöter:

Anders Ferbe	Ordförande
Maria Mindhammar	Generaldirektör Arbetsförmedlingen
Hans Lindblad , ledamot	
Anna Wallin Krasse , ledamot	Verkställande direktör
Petra Sernulf , ledamot	Chefsjurist
Roger Fredriksson , ledamot	Kommunalråd, Ronneby kommun
Boel Godner , ledamot	Kommunalråd, Södertälje kommun
Staffan Furusten , ledamot	Professor

Personalföreträdare under 2022 har varit:

Helén Justegård (Saco), **Åsa Johansson** (ST), och **Ulf Törnkvist** (adj. SEKO).

Under 2022 lämnade följande ledamot Arbetsförmedlingens styrelse: Ulrica Messing

Ersättningar och förmåner till styrelseledamöter och ledande befattningshavare 2022

Styrelseledamot/ledande befattningshavare	Period	Ersättning och förmåner
Maria Mindhammar <i>Förmån</i>	2022-01-01 – 2022-12-31	2 245 266 kr 177 497 kr
Lars Lööv	2022-01-01 – 2022-12-31	1 395 582 kr
Anders Ferbe <i>Förmån</i>	2022-01-01 – 2022-12-31	150 000 kr 250 kr
Petra Sernulf	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Hans Lindblad	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Anna Wallin Krasse	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Roger Fredriksson	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Boel Godner	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Staffan Furusten	2022-01-01 – 2022-12-31	75 000 kr
Ledamöter i styrelsen del av året Ulrica Messing	2022-01-01 – 2022-10-23	60 887 kr

Styrelsens övriga uppdrag

Styrelseledamot/ledande befattningshavare	
Maria Mindhammar	
Lars Lööv	
Anders Ferbe	Råd och Rön AB, ledamot fr.o.m juni 2022 Rädda Barnen välfärd AB, ledamot fr.o.m. okt 2022 Rädda Barnen serviceaktiebolag, ledamot fr.o.m. okt 2022 Rädda Barnen Vård och Omsorg AB, ledamot fr.o.m. okt 2022
Hans Lindblad	Nordiska investeringsbanken, ledamot Riksgäldskontoret, ledamot t.o.m. januari 2022 Resolutionsdelegationen, ordf. t.o.m. januari 2022 Fondtorgsnämnden, ledamot fr.o.m. juni 2022 Högskolan Väst, ordf. SNS Förtroenderåd, ledamot
Anna Wallin Krasse	Premium snacks production AB , suppleant, 220608- Krasse & Co, suppleant
Petra Sernulf	LFV Holding AB, ledamot Avisec Critical Communications AB, ledamot Bo Lindeberg Förvaltning AB, suppleant
Boel Godner	Migrationsverkets insynsråd, ledamot KPA Tjänstepension, ledamot Söderenergi AB , ordf. SYVAB, vice ordf. Telge AB, vice ordf.
Roger Fredriksson	Ronneby Helsobrunn AB, Ordf VisitBlekinge AB(svb), ledamot
Staffan Furusten	
Ulrica Messing (i styrelsen tom 231023	SOS Alarm ,ordf. Porthouse Interior AB, ledamot

Organisation

Arbetsförmedlingen leds av en styrelse, och generaldirektören är myndighetschefen. Vid myndigheten finns en överdirektör som är generaldirektörens ställföreträdare. Myndigheten består av en internrevision, två staber, enheten Styrning och Uppföljning, sex avdelningar och tre verksamhetsområden (organisationen per 221231).

Direktörer och chefer för staber, avdelningar och verksamhetsområden samt enheten Styrning och uppföljning, utgör tillsammans med generaldirektören och överdirektören Arbetsförmedlingens ledningsgrupp.

12 Appendix

I avsnittet återfinns en beskrivning av hur Arbetsförmedlingen hanterar de grunder som resultatredovisningen vilar på. Här redovisas också de huvudsakliga förändringarna i resultatredovisningen jämfört med 2021. Därtill ges en beskrivning av huvudkällorna i resultatredovisningen.

12.1 Redovisning av uppgifter/data och dokumentation av grunder

Redovisning av numeriska uppgifter/data sker i löpande text samt i tabeller och figurer. Tabeller ska i princip kunna läsas självständigt men kommenteras i regel i anslutande text. Uppgifter/data redovisas i regel i minst treårsserier. I några fall har vi inte kunnat ta fram jämförbara underlag eller så saknas underlag för tidigare år, vilket då anges i anslutning till detta. I de fall vi har kommenterande text till en figur och tabell, är tabellens tidsserie den fullständiga redovisningen och i den tillhörande texten kommenteras huvudsakligen årets resultat. I de fall definitioner eller beräkningar har ändrats från föregående år kommenteras detta. Föregående årsresultat är också justerat i konsekvens med detta för att skapa jämförbarhet.

I resultatredovisningen anges källan till uppgifter, antingen genom en fotnot eller som referens i anslutning till text, tabell eller figur. Arbetsförmedlingen har upprättat en bakomliggande dokumentation, genom vilka källor kan återfinnas, och där bakomliggande beräkningar, metoder och dataskript beskrivs.

12.1.1 Mått för måluppfyllelse

Sedan 2017 redovisar Arbetsförmedlingen sin måluppfyllelse i årsredovisningen som andel unika (enskilda) individer som övergår till arbete och studier någon gång under året. Anledning till att myndigheten valt detta sätt att redovisa sina resultat (måluppfyllelse) är att vi anser att detta ger en mer rättvisande bild av resultatet. Måttet har ett externt resultatperspektiv och tar sin utgångspunkt i unika individer. I myndighetens interna styrning och uppföljning används i stället ett omsättningsmått. Omsättningsmålet har ett internt produktionsperspektiv och handlar om antalet händelser under ett år där varje unik individ kan ha ett antal händelser. Nedan framgår hur de två olika måtten beräknas.

$$\text{Övergångar till arbete för perioden } X = \frac{\text{Antal unika individer i målgrupp } Y \text{ med en övergång till arbete någon gång under perioden } X}{\text{Antal unika individer som tillhörde målgruppen } Y \text{ någon gång under perioden } X}$$

$$\text{Omsättning till arbete per månad} = \frac{\text{Antal personer med arbete som status den sista i månaden bland individer i målgrupp } Z}{\text{Antal individer som tillhörde målgruppen } Z \text{ vid ingången av månaden}}$$

Det finns flera skillnader mellan måtten. Övergångsmåttet kan redovisas för *vilken tidsperiod man vill*. Det innebär alltså att andelen övergångar till arbete under ett år avser det totala antalet unika individer i målgruppen som haft övergång till arbete under året i förhållande till det totala antalet unika individer i målgruppen under

året. Omsättningsmättet redovisas alltid som *genomsnitt per månad* oavsett uppföljningsperiod. På årsbasis beräknas omsättningsmättet därför som ett viktat medelvärde av de 12 månadsutfallen. Skillnaden i definition av resultat innebär att övergångsmättet redovisar *antalet unika individer* i målgruppen som haft en övergång till arbete. Omsättningsmättet redovisar i stället *antal personer med arbete som status den sista i månaden* för personer i målgruppen. Har en individ haft två övergångar till arbete under perioden räknas den individen endast en gång i resultatet och ingår endast en gång i målgruppen när det gäller övergångsmättet. Om övergången till arbete sker vid två olika månader kommer det dock generera ett resultat i omsättningsmättet vid två tillfällen. Skillnaderna i definitionerna av resultat speglar de olika perspektiven, där övergångsmättet har ett externt resultatperspektiv medan omsättningsmättet har ett internt produktionsperspektiv.¹⁸⁵

För att bedöma resultatet 2022 är utgångspunkten de fastställda målnivåerna för verksamhetsstyrningen (myndighetens verksamhetsplan, bilaga 5). I verksamhetsplanen är målnivåer och mått definierade på månadsbasis. För 2022 fastställdes följande målnivåer vilka bedömningar av resultatuppfyllelse i årsredovisningen 2022 görs mot:

- Omsättningen till arbete och studier ska uppgå till minst 4,9 procent. Omräknat till unika övergångar till arbete motsvarar det en nivå på 26,8 procent.
- Omsättning till arbete eller studier för arbetssökande med funktionsnedsättning ska minst uppgå till 5,0. Omräknat till unika övergångar till arbete motsvarar det en nivå på 24,1 procent.
- Omsättningen till reguljära studier bland inskrivna utan fullständig gymnasieutbildning ska uppgå till minst 1,1 procent. Omräknat till övergångar motsvarar det 6,5 procent.
- Genomsnittligt antal deltagare i särskilda insatser för arbetssökande med funktionsnedsättning ska minst uppgå till 67 500 personer/månad.
- Genomsnittligt antal deltagare i nystartsjobb ska minst uppgå till 30 000 personer/månad*.
- Genomsnittligt antal deltagare i introduktionsjobb ska minst uppgå till 5 900 personer/månad.
- Genomsnittligt antal deltagare i matchningstjänster ska minst uppgå till 78 000 personer/månad*.
- Genomsnittligt antal deltagare i arbetsmarknadsutbildning ska minst uppgå till 8 000 personer/månad.
- Genomsnittligt antal anvisningar till att söka reguljära studier ska minst uppgå till 1330 personer/månad. Genomsnittligt antal deltagare i vägledande- och studiemotiverande insatser ska minst uppgå till 5 500 personer/månad.
- Antal deltagare i matchningstjänster från ramprogrammen ska minst uppgå till 53 700 personer/månad.
- Antal deltagare i arbetsmarknadsutbildning från ramprogrammen ska minst uppgå till 4 500 personer/månad.

¹⁸⁵ För en mer detaljerad beskrivning av måtten och skillnaderna mellan måtten, se Arbetsförmedlingen (2023), *Förttydliganden av måtten övergångar till arbete och omsättning till arbete*, Af-2022/01112738.

- Andel av nya beslut om särskilda insatser till arbetssökande med funktionsnedsättning som går till kvinnor ska minst uppgå till 42 procent. Andel av nya beslut om nystartsjobb som går till kvinnor ska minst uppgå till 33 procent.
- Andel av nya beslut om arbetsmarknadsutbildning som går till kvinnor ska minst uppgå till 35 procent.
- Andel av nya beslut om matchningstjänster som går till kvinnor ska minst uppgå till 46 procent.
- Andel kvalitetsgranskade arbetsgivarsstöd utan avvikelse ska minst uppgå till 85 procent. Andel kvalitetsgranskade stöd till arbetssökande utan avvikelse ska tydligt förbättras under året.
- Andelen i arbete 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsutbildning ska uppgå till 38 procent.
- Andelen i arbete efter avslutad matchningstjänst ska uppgå till 45 procent.
- Andel kvalitetsgranskade arbetsgivarsstöd utan avvikelse ska minst uppgå till 85 procent.
- Andel kvalitetsgranskade stöd till arbetssökande utan avvikelse ska tydligt förbättras under året.
- Antal ärenden som handläggs i BÅR ska öka väsentligt under året.

* För dessa mål görs även jämförelse med nivåerna i utgiftsprognoserna för 2022. Inga av dessa nivåer har uppnåtts.

12.2 Huvudkällor i resultatredovisningen

12.2.1 Datalager och verksamhetssystem

Arbetsförmedlingens datalager är en databas som samlar information från flera produktionssystem i syfte att sammanställa rapporter och statistik. Informationen i datalagret används för att ta fram och sammanställa verksamhetsstatistik.

I datalagret finns bland annat information om:

- Arbetssökande: bakgrundsdata såsom utbildningsnivå, sökt yrke, sökandekategori och geografiskt sökområde inklusive händelser (förändring i status, programbeslut etcetera.).
- Arbetsgivare: bakgrundsdata såsom storlek, arbetsgivarklass och näringsgren.
- Program/ärenden; bakgrundsdata såsom start- och slutdatum, avbrott, programkod och anordnare.

Arbetsförmedlingens datalager är en stor och komplex databas där data under tiden mellan två uttagstillfällen kan skilja sig. Detta kan bero på skäl som kan förklaras men ofta är orsakssambanden till dessa förändringar för komplexa att utreda orsaken till. Detta medför att statistiken i undantagsfall kan skilja sig från föregående årsredovisning. Vid marginella förändringar kommenteras inte anledningen till detta inte i fotnot i anslutning till uppgiften. Vid större förändringar som beror på exempelvis kända systemförändringar eller förändringar av definitioner kommenteras alltid anledningen till förändringen i anslutning till uppgiften.

12.2.2 Kundundersökningar

Arbetsförmedlingen använder sig av urvalsundersökningar för att samla in data som inte kan eller är svåra att erhålla via registerdata. Sökandeundersökningen är en urvalsundersökning som omfattar öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen i minst tre månader. Totalurvalet 2022 var 16 400 arbetssökande (2021: 16 800). Svarsfrekvensen uppgick till 48 procent (2021: 59 procent) och antalet svarande var 7 963 (2020: 9 950).

Arbetsgivarundersökningen är en urvalsundersökning som omfattar arbetsgivare anmält ledig tjänst (order) till Arbetsförmedlingen som avrapporterats under den senaste månaden. Totalurvalet för 2022 var 14 200 (2021: 14 400) och svarsfrekvensen var 37 procent (2020: 44 procent). Antalet svar uppgick under 2022 till 5 251 (2021: 6 273).

12.2.3 Arbetsförmedlingens tidredovisning

Den 1 oktober 2018 införde Arbetsförmedlingen tidredovisningssystemet Tajma. Tidredovisningen bygger huvudsakligen på uppföljning från detta system. I Tajma redovisar medarbetarna sin arbetade tid på olika aktiviteter som består av en eller flera arbetsuppgifter. Tiden redovisas per dag och vecka. Varje aktivitet i tidredovisningen är kopplad till ett ärende och ett ärende är i sin tur kopplad till ett ärendeslag. För att få fram kostnaden per ärende multipliceras myndighetens totala förvaltningskostnad med andel tid som är nedlagd per ärende. Arbetsförmedlingen redovisar nedlagd tid enligt följande sju olika ärende samt fyra kategorier i årsredovisningen.

Matchning

- *Tillhandahålla infrastruktur för matchning* - Bland annat arbete med att tillhandahålla nuvarande och kommande matchningsinstrument.
- *Rekryteringstjänster arbetsgivare* - Exempelvis allmänt arbete med arbetsgivare, branschråd och ackvirering.
- *Tjänster för att söka arbete* - Arbete kopplat till inskrivning, arbetsmarknadspolitisk bedömning, handlingsplan, matchningsarbetsarbete etc.

Rusta

- *Program och aktiviteter med aktivitetsstöd* - Arbete med att förbereda, fatta beslut, anvisa och följa upp program och aktiviteter med aktivitetsstöd.
- *Subventionerade anställningar* - Arbete med att förbereda, fatta beslut, anvisa och följa upp anställningar med stöd.
- *Rustande/stärkande insatser* - Arbete med att rusta arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden, utöver program och anställningsstöd.

Säkerställa arbetslöshetsförsäkring

- Främst arbete med att följa upp arbetssökande utifrån regelverket för aktivitetsstöd.

Övrigt

- *Ledning* - Tid för som läggs på tydliga ledningsuppgifter.
- *Andra funktioner* - Exempelvis assistenter och fackligt arbete.

- *Huvudkontoret* - All tid för personal inom de olika funktionerna på myndighetens huvudkontor.

Utbildning för anställda

- Tid som läggs på kompetensutveckling.

Viktning (uppräknig) av redovisad tid

Användningen av Tajma är låg och uppgick under 2022 till 30 procent (2020: 34 procent, 2021: 34 procent). Det finns även en signifikant variation i användning mellan myndighetens avdelningar. Detta innebär att myndighetens uppföljning inom området blir osäker och det finns en betydande risk för snedvridning av hur myndighetens medarbetare fördelar sin arbetstid.

Därför redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden har bedömts ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter. Det är dock värt att notera att de viktade värdena är behäftade med osäkerhet vilket innebär att resultatet behöver tolkas med viss försiktighet.

Metod för viktning (uppräknig)

- Inrapporterade timmar hämtas för alla avdelningar samt för samtliga ärendeslag från tidredovisningssystemet Tajma. För avdelningar viktas inrapporterade timmar per ärendeslag upp med inversen av svarsfrekvensen. Svarsfrekvensen beräknas, för alla avdelningar, genom att dividera antalet aktiva användare av Tajma med antalet anställda inom respektive avdelning. De viktade timmarna summeras till ett nytt antal totala timmar.

Viktningen av inrapporterade timmar innebär att svarsfrekvensen, för varje avdelning, blir 100 procent. Detta innebär implicit ett antagande om att den tid som är rapporterad på olika aktiviteter motsvarar den faktiska nedlagda tiden på dessa aktiviteter.

13 Finansiell redovisning

13.1 Tillämpade redovisningsprinciper med mera

13.1.1 Allmänt

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) och anslagsförordningen (2011:223) i dessa förordningars senaste lydelse jämte Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till dessa förordningar.

13.1.2 Redovisnings- och värderingsprinciper

Arbetsförmedlingen redovisar kostnader för köp av utbildningar och köp av tjänster från kompletterande aktörer. Dessa tjänster anslagsavräknas i enlighet med 12 § p. 2 anslagsförordningen (2011:223). Det innebär att köp av utbildning och köp av tjänster redovisas mot anslag det budgetår som kostnaderna hänförs till och redovisas i transfereringsavsnittet.

Kassamässig anslagsavräkning enligt 12 § p. 1 i anslagsförordningen (2011:223) har tillämpats för arbetsmarknadspolitiska program exklusive transfereringar till enskild.

Köp av AUB (Arbetsmarknadsutbildningar) från inomstatliga myndigheter redovisas under verksamhetens kostnader och således även i verksamhetsutfallet.

När det gäller återkrav av bidrag redovisar Arbetsförmedlingen återkraven kostnadsmissigt men reglering mot anslag sker kassamässigt.

Arbetsförmedlingen har beslutat att förändra redovisningsprincipen för värdering av osäkra fordringar. Fordringar där 30 dagar passerat sedan förfallodag värderas utifrån kravets ålder i kombination med inbetalningshistoriken. En genomsnittlig procentsats baserad på tre års utfall används. Fordringar där särskilda förutsättningar finns bedöms individuellt. Fordringar med andra myndigheter, kommuner och regioner som motpart, skrivs ej ned.

Försäkringskassan ansvarar för utbetalning av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning. Arbetsförmedlingen har dispositionsrätt till berörda anslag och betalar bidrag till Försäkringskassan. Det innebär att de bidrag som Arbetsförmedlingen lämnar till Försäkringskassan ingår i kolumnen *Nettoutgifter* i anslagsredovisningen och i resultaträkningen under transfereringar på raden *Lämnade bidrag* och i not 11 på raden *Periodisering Lämnade bidrag, inomstatliga*. Motsvarande anslagsintäkt finns på raden *Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag*.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har båda fordringar avseende återkrav av aktivitetsstöd och etableringsersättning i sin bokföring. Arbetsförmedlingen gentemot Försäkringskassan och Försäkringskassan gentemot den försäkrade.

Arbetsförmedlingen redovisar sin del, inklusive värdereglering, i balansräkningen på raden *Fordringar hos andra myndigheter*.

De bidrag som Arbetsförmedlingen erhåller från andra myndigheter till myndighetens egen förvaltning återfinns i resultaträkningen under verksamhetens intäkter på raden *Intäkter av bidrag*. De bidrag som Arbetsförmedlingen erhåller från andra myndigheter för transfereringar återfinns i resultaträkningen under transfereringar på raden *Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag*.

I enlighet med det som framgår under övriga bestämmelser punkt 7 i regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen redovisas de ekonomiska åtagandena för resultatbaserade matchningstjänster med prognostiserade belopp av vad som faktiskt bedöms leda till ett infriande. Övriga program och insatser redovisas utifrån samma principer som tidigare år.

Anpassning av myndighetens huvudkontor och kontorsnät

Under 2019 tog Arbetsförmedlingen ett verksamhetsbeslut om att avveckla 132 kontor.

För åren 2019 & 2020 har avsättningar gjorts gällande hyra för lokaler som inte kommer att användas. Under 2019 gjordes avsättningar för 35 kontor vilket återfördes i sin helhet under 2020. Under 2020 gjordes avsättningar för 21 av de kontor som då fått beslut om nedläggning. Av dessa kvarstår avsättning för 1 kontor att återföras under 2023.

Ansvarsförbindelser

Arbetsförmedlingen har i år inga pågående rättstvister. Därav redovisas inga ansvarsförbindelser, det vill säga möjliga förpliktelser, för året. Ansvarsförbindelser redovisas i anslutning till balansräkningen och i not.

Lån för verksamhetsinvesteringar

Lån ska tas upp för anläggningstillgångar som är färdigställda och som har levererats till myndigheten under perioden. För anläggningstillgångar som är under uppförande ska lån tas upp för utgifter som uppkommit i verksamheten och som bedöms ingå i anskaffningsvärdet. Det innebär att i not 23 & 24, avseende lån och krediter i Riksgäldskontoret, ingår även det preliminära beloppet men i not 13 & 14, avseende anläggningstillgångar, är bara faktiska kostnader upptagna.

13.1.3 Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket

I Arbetsförmedlingens regleringsbrev, under Övriga bestämmelser, finns följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

”Arbetsförmedlingen får under anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslaget 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar och anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, fatta beslut som innebär ekonomiska åtaganden som medför framtida behov av anslag utan särskilt bemyndigande.”

Arbetsförmedlingen har utestående åtaganden på anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslaget 1:13 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar samt anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, där det inte finns några krav på bemyndiganderedovisning.

13.1.4 Brytdag

Den löpande bokföringen av perioden 1 januari till 31 december 2022 har avslutats den 5 januari 2023 som är gemensam brytdag för staten vid räkenskapsåret 2022.

13.1.5 Datalager och verksamhetssystem

Arbetsförmedlingens datalager är en databas som samlar information från flera produktionssystem i syfte att sammanställa rapporter och statistik. Informationen i datalagret används för att ta fram och sammanställa verksamhetsstatistik. I datalagret finns bland annat information om:

- Arbetsökande: bakgrundsdata såsom utbildningsnivå, sökt yrke, sökandekategori och geografiskt sökområde inklusive händelser (förändring i status, programbeslut etcetera.).
- Arbetsgivare: bakgrundsdata såsom storlek, arbetsgivarklass och näringsgren.
- Program/ärenden; bakgrundsdata såsom start- och slutdatum, avbrott, programkod och anordnare.

Arbetsförmedlingens datalager är en stor och komplex databas där data under tiden mellan två uttagstillfällen kan skilja sig. Detta kan bero på skäl som kan förklaras men ofta är orsakssambanden till dessa förändringar för komplexa att utreda orsaken till. Detta medför att statistiken i undantagsfall kan skilja sig från föregående årsredovisning. Vid marginella förändringar kommenteras inte anledningen till detta inte i fotnot i anslutning till uppgiften. Vid större förändringar som beror på exempelvis kända systemförändringar eller förändringar av definitioner kommenteras alltid anledningen till förändringen i anslutning till uppgiften.

13.1.6 Periodavgränsningsposter

Upplupna intäkter och kostnader och förutbetalda intäkter och kostnader periodiseras när kostnaden eller intäkten överstiger 50 tkr. Skadestånd periodiseras i sin helhet oavsett belopp.

På grund av svårigheter att följa upp och redovisa vilka leverantörskostnader avseende köpta tjänster och utbildningar (transferering) som har genomförts men inte fakturerats detta år har en annan metod använts för att få fram underlag för delar av periodiseringen. Mer information finns i 19.3.1 under Redovisning och rapportering. Den nya metoden har inneburit att vissa upplupna kostnader har fått uppskattats.

13.1.7 Värdering av omsättningstillgångar

Tillgångar har värderats till lägsta värdets princip, det vill säga det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

13.1.8 Värdering av anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har värderats till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna baseras på tillgångarnas nyttjandeperiod.

13.1.9 Värderingar av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar som bedöms som osäkra bokförs som befarad förlust.

Skulder har upptagits till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta är omräknade till Riksbankens växelkurs på balansdagen.

14 Resultaträkning

Belopp anges i tusentals kronor			
Verksamhetens intäkter	Not	2022	2021
Intäkter av anslag	1	8 362 820	8 329 867
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	37 089	33 776
Intäkter av bidrag	3	628 597	682 431
Finansiella intäkter	4	8 771	374
Summa verksamhetens intäkter		9 037 276	9 046 448
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-6 883 097	-6 828 746
Kostnader för lokaler	6	-562 737	-555 454
Övriga driftkostnader	7	-1 445 957	-1 352 211
Finansiella kostnader	8	-3 603	-331
Avskrivningar och nedskrivningar		-180 588	-255 432
Summa verksamhetens kostnader		-9 075 982	-8 992 174
Verksamhetsutfall		-38 705	54 274
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		37 305	18 085
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-37 305	-18 085
Saldo uppbördsverksamhet	9	0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		58 578 967	73 612 803
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		936 393	58 175
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		-2 146	-3 269
Finansiella intäkter		1 290	1 326
Finansiella kostnader		0	0
Lämnade bidrag	10	-59 476 697	-73 641 333
Saldo transfereringar	11	37 807	27 703
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	12	-899	81 977

15 Balansräkning

TILLGÅNGAR (Belopp anges i tusentals kronor)			
Immateriella anläggningstillgångar	Not	2022-12-31	2021-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		289 994	233 320
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		30 109	80 157
Summa immateriella anläggningstillgångar	13	320 103	313 477
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		47 874	74 981
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		126 379	81 827
Summa materiella anläggningstillgångar	14	174 253	156 808
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		200	200
Summa finansiella anläggningstillgångar	15	200	200
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		11 607	16 820
Fordringar hos andra myndigheter		419 510	350 461
Övriga kortfristiga fordringar		58 119	31 220
Summa kortfristiga fordringar	16	489 236	398 501
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		271 522	248 562
Upplupna bidragsintäkter		142 047	33 934
Övriga upplupna intäkter		992	30 046
Summa periodavgränsningsposter	17	414 561	312 542
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		325 931	33 406
Summa avräkning med statsverket	18	325 931	33 406
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	19	982 870	1 009 966
Kassa, postgiro och bank		47 195	39 887
Summa kassa och bank		1 030 065	1 049 853
SUMMA TILLGÅNGAR		2 754 350	2 264 788

KAPITAL OCH SKULDER (Belopp anges i tusentals kronor)			
Myndighetskapital	Not	2022-12-31	2021-12-31
Statskapital		2 448	172
Balanserad kapitalförändring		155 091	73 114
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-899	81 977
Summa myndighetskapital	20	156 640	155 263
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	4 288	3 974
Övriga avsättningar	22	77 787	78 550
Summa avsättningar		82 075	82 524
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	23	340 409	320 870
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	24	148 792	164 892
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	25	144 390	130 046
Leverantörsskulder	26	782 382	327 776
Övriga kortfristiga skulder	27	159 961	138 843
Summa skulder m.m.		1 575 934	1 082 426
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		797 897	917 249
Oförbrukade bidrag		136 176	25 135
Övriga förutbetalda intäkter		5 628	2 192
Summa periodavgränsningsposter	28	939 700	944 575
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 754 350	2 264 788
Ansvarsförbindelser			
1. Statliga garantier för lån och krediter		Inga	Inga
2. Övriga ansvarsförbindelser, Pågående rättsliga tvister	29	0	2 939

16 Finansieringsanalys

Belopp anges i tusentals kronor	Not	2022	2021
DRIFT			
Kostnader	30	-8 861 264	-8 772 426
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		8 362 820	8 329 867
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	31	37 764	33 707
Intäkter av bidrag		628 597	682 431
Övriga intäkter		8 770	374
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		9 037 951	9 046 379
Ökning (-) minskning (+) av lager		0	
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar	32	10 527	-57 901
Ökning (+) minskning (-) av kortfristiga skulder	33	-172 618	258 862
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		14 596	474 914
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-87 995	-37 543
Investeringar i immateriella tillgångar		-150 351	-121 654
Summa investeringsutgifter		-238 346	-159 197
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		-219 385	82 922
- amorteringar		-199 846	-258 059
Kreditiv från Riksgäldskontoret		-16 100	90 077
Ökning av statskapital med medel från statens budget		2 276	0
Försäljning av anläggningstillgångar		-1 566	-495
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		4 149	-85 555
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-2 273	6 007
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL INVESTERINGAR		-236 470	-238 745
UPPBÖRDSVERKSAMHET (EAK, EU)			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		37 305	18 085
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		1 074	-982
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		38 380	17 103
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-37 305	-18 085
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		1 074	-982

TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag	-59 476 698		-73 641 333
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	455 730		-43 521
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-59 020 968	-73 684 854
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	58 578 967		73 612 804
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag	936 393		58 175
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-856		-1 943
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		59 514 504	73 669 036
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL			
TRANSFERERINGSVERKSAMHET		493 539	-15 818
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		272 736	219 369
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1 083 260	863 891
Ökning (+) minskning (-) av kassa och bank		7 307	-3 409
Ökning (+) minskning (-) av tillgodohavande Riksgäldskontoret		-27 096	186 941
Ökning (+) minskning (-) av avräkning med statsverket		292 525	35 837
Summa förändring av likvida medel		272 736	219 369
Likvida medel vid årets slut		1 355 996	1 083 260

17 Anslagsredovisning

17.1 Redovisning mot anslag

Anslag (Belopp anges i tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivnet	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Nettoutgifter	Utgående överföringsbelopp
1:1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader		218 052	7 861 253	0		0	8 079 305	-7 873 674	205 631
Uo 14 1:1:1 Förvaltningskostnader för AF	34	218 052	7 861 253	0		0	8 079 305	-7 873 674	205 631
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd		7 278 043	43 137 597	0		-7 278 043	43 137 597	-34 641 546	8 496 051
Uo 14 1:2:1 Aktivitetsstöd	35	371 618	19 300 165	0		-371 618	19 300 165	-16 459 140	2 841 025
Uo 14 1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	36	6 906 424	20 010 663	0		-6 906 424	20 010 663	-14 355 637	5 655 026
Uo 14 1:2:3 Statliga ålderspensionsavgifter		0	3 826 769	0		0	3 826 769	-3 826 769	0
Uo 14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser		939 880	9 164 395	0		-939 880	9 164 395	-7 137 870	2 026 525
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	37	884 836	9 064 395	0		-884 836	9 064 395	-7 079 149	1 985 246
Uo 14 1:3:2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokal överenskommelse		727	20 000	0		-727	20 000	-19 135	865
Uo 14 1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	38	54 316	80 000	0		-54 316	80 000	-39 586	40 414
Uo 14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.		1 254 593	14 057 795	0		-1 254 593	14 057 795	-12 281 422	1 776 373
Uo 14 1:4:1 Lönebidrag m.m.	39	1 254 593	14 057 795	0		-1 254 593	14 057 795	-12 281 422	1 776 373
Uo 14 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar		1 595 081	5 662 685	0		-1 595 081	5 662 685	-4 001 665	1 661 020
Uo 14 1:13:1 Nystartsjobb	40	767 717	5 319 701	0		-767 717	5 319 701	-3 977 588	1 342 113
Uo 14 1:13:2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	41	13 364	17 984	0		-13 364	17 984	-15 927	2 057
Uo 14 1:13:3 Etableringsjobb	42	814 000	325 000	-8 150		-814 000	316 850	0	316 850
Uo 14 1:13:4 Statliga ålderspensionsavgifter		0	0	8 150		0	8 150	-8 150	0
Uo 14 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare		328 550	1 195 895	0		-328 550	1 195 895	-1 010 703	185 192
Uo 14 1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	43	328 550	1 195 895	0		-328 550	1 195 895	-1 010 703	185 192
Summa totalt		11 614 199	81 079 620	0		-11 396 147	81 297 672	-66 946 880	14 350 792

17.2 Finansiella villkor, anslagskredit (tkr)

Anslag	Beviljad anslagskredit	Utnyttjad anslagskredit
Uo 14 1:1:1 Arbetsförmedlingens Förvaltningskostnader (ram)	235 837	0
Uo 14 1:2:1 Aktivitetsstöd (ram)	965 008	0
Uo 14 1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning (ram)	1 000 533	0
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)	453 219	0
Uo 14 1:4:1 Lönebidrag m.m. (ram)	702 889	0
Uo 14 1:13:1 Nystartsjobb (ram)	265 985	0
Uo 14 1:13:2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ram)	899	0
Uo 14 1:13:3 Etableringsjobb (ram)	15 842	0
Uo 14 :14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ram)	59 794	0

17.3 Finansiella villkor, i övrigt (tkr)

Anslag	Not	Enligt regleringsbrev	Nettoutgifter	Saldo
Högstbestämningar				
Uo 14 1:1:1 Kompetenskartläggning till asylsökande (ram)	44	55 000	-1 733	53 267
Uo 14 1:1:1 Minska felaktiga utbetalningar (ram)	45	32 000		
Uo 14 1:2:1 Aktivitetsstöd (ram)	46	750 000	0	750 000
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)	46	750 000	0	750 000
Uo 14 1:3:1 Jobb för ungdomar	47	100 000	-76 541	23 459

17.4 Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel	Benämning	Beräknat belopp	Inkomster
2394 101	Övriga ränteinkomster	0	2
2811 104	Övriga inkomster av statens verksamhet	0	37 305*
	Saldo inkomstitlar	0	37 307

* Intäkter av andra ersättningar består av återbetalda anslagsmedel avseende främst Jobb för unga, Folkbildningsrådet samt Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering som utbetalats tidigare år. Här ingår även en bokning gällande ett överskott från Tjänsteexporten.

17.5 Redovisning mot bemyndiganden (tkr)

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år				Not
				2023	2024	2025-	Slutår	
Uo 14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser								
ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 650 000	4 822 743	5 098 136	4 671 562	426 573	0		
Villkor enligt regleringsbrev	6 650 000			6 330 688	298 353	20 959	2031	
Uo 14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.								
ap.1 Lönebidrag m.m.	14 000 000	10 159 257	14 926 135	9 594 659	3 795 922	1 535 555		48
Villkor enligt regleringsbrev	14 000 000			9 626 000	2 536 000	1 838 000	2026	
Summa	20 650 000	14 982 000	20 024 271	14 266 221	4 222 495	1 535 555		

"Arbetsförmedlingen får under anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, anslaget 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar samt anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare fatta beslut som innebär ekonomiska åtaganden som medför framtida behov av anslag utan särskilt bemyndigande."

Detta framgår från regleringsbrevet – Övriga bestämmelser.

Tilldelade bemyndiganderamar enligt regleringsbrev är indikativa.

18 Noter och tilläggsupplysningar

18.1 Resultaträkningen (tkr)

NOT 1 Intäkter av anslag	2022	2021
14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	33 850	42 028
14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	460 390	552 221
14 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader*	7 868 580	7 735 618
Intäkter av anslag	8 362 820	8 329 867

Samtliga ovanstående intäkter finansieras med medel från statens budget.

*Skillnaden mellan intäkter av anslag för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och utgifter för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader i anslagsredovisningen på 5,1 mnkr beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämelse till 16 § anslagsförordningen.

NOT 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021
Uthyrning av lokaler	23 395	7 133
- varav inomstatliga	22 183	5 966
Konsultuppdrag	7 464	14 723
- varav inomstatliga	2 972	1 078
- varav tjänsteexport	3 696	4 917
Övriga intäkter	6 230	11 920
- varav offentlighetsrättslig verksamhet	47	77
- varav inomstatliga	178	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	37 089	33 776

Konsultuppdrag, varav tjänsteexport är även den inomstatlig och avser SIDA.

Samtliga ovanstående avgiftsintäkter är fördelade enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

NOT 3 Intäkter av bidrag	2022	2021
Intäkter av bidrag	628 597	682 431
- varav inomstatliga	565 929	608 711
- varav periodisering	-115 963	-8 631

Största delen av bidragsintäkterna avser Rehabsamverkan från Försäkringskassan.

Förändringen i periodiseringar beror främst på periodisering av bidrag för Kickstart React EU med 88 897 tkr.

NOT 4 Finansiella intäkter	2022	2021
Ränteintäkter	88	302
- varav inomstatliga	3	2
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	8 600	1
Övriga finansiella intäkter	83	71
Finansiella intäkter	8 771	374

Riksgälden följer Riksbankens styrränta och från maj 2022 är räntan inte längre 0.

NOT 5 Kostnader för personal	2022	2021
Lönekostnader exkl. sociala avgifter	-4 542 242	-4 533 922
- varav arvode till styrelse och andra uppdragstagare	-670	-318
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier, övriga avgifter och kostnader	-2 340 855	-2 294 824
Kostnader för personal	-6 883 097	-6 828 746

NOT 6 Kostnader för lokaler	2022	2021
Kostnader för lokaler	-562 737	-555 454
- varav inomstatliga	-1 508	-1 486

Förändringen på posten Kostnader för lokaler består främst av indexhöjning. Av totalbeloppet avser 5,3 mnkr återföring av 2020 års avsättning.

NOT 7 Övriga driftkostnader	2022	2021
Övriga driftkostnader	-1 445 957	-1 352 211
Inköp av tjänster	-1 113 738	-1 104 249
Inköp av tjänster för transferering, arbetsmarknadsutbildning	-34 887	-41 357
Inköp av varor	-101 444	-67 178
Licensavgifter	-187 175	-161 513
Reparationer och underhåll	-47 360	-49 146
Resor, representation	-56 351	-24 056
Aktivering av immateriella kostnader	94 998	95 288

Ökningen av Övriga driftskostnader beror främst på ökningen av posten Inköp av varor samt att resor ökar efter en nedgång under pandemin. Förändringen av Inköp av tjänster för transferering, arbetsmarknadsutbildning beror på färre antal deltagare. Ökningen av posten Licensavgifter beror till stor del på att fler anställda nyttjar myndighetens "Masterdata plattform". Masterdata plattformen avser att samla myndighetens information från olika källsystem.

NOT 8 Finansiella kostnader	2022	2021
Räntekostnader lån i Riksgäldskontoret	-3 412	0
Övriga räntekostnader	-72	-288
- varav inomstatliga	-25	-7
Övriga finansiella kostnader	-119	-43
Finansiella kostnader	-3 603	-331

Riksgälden följer Riksbankens styrränta och från maj 2022 är räntan inte längre 0%.

NOT 9 Uppbördsverksamhet	2022	2021
Medel från EU	0	0
Intäkter av andra ersättningar	37 305	18 085
Medel som förts till och från statsbudgeten	-37 305	-18 085
Uppbördsverksamhet	0	0

Intäkter av andra ersättningar består av återbetalda anslagsmedel avseende främst Jobb för unga, Folkbildningsrådet samt Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering som utbetalats tidigare år. Under 2022 har det även skett en bokning på inkomsttitel gällandet ett överskott från Tjänsteexporten. Inleverans sker i mars 2023.

NOT 10	Lämnade bidrag	2022	2021
Uo 14:1:2	Aktivitetsstöd	-34 641 552	-45 424 698
	14:1:2:1 Aktivitetsstöd	-16 459 146	-19 501 468
	14:1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	-14 355 637	-21 230 380
	14:1:2:3 Statliga ålderspensionsavgifter	-3 826 769	-4 692 850
Uo 14:1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-7 140 404	-11 435 139
	14:1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-7 081 683	-11 385 183
	14:1:3:2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala överenskommelser	-19 135	-24 273
	14:1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	-39 586	-25 683
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-975 471</i>	<i>-1 911 055</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-2 876 082</i>	<i>-3 628 068</i>
Uo 14:1:4	Lönebidrag Samhall m.m.	-11 821 878	-12 060 680
	14:1:4:1 Lönebidrag Samhall m.m.	-11 821 878	-12 060 680
Uo 14:1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	-4 002 079	-3 399 511
	14:1:13:1 Nystartsjobb	-3 978 002	-3 384 855
	14:1:13:2 Yrkesintroduktionsanställningar	-15 927	-14 656
	14:1:13:4 Statliga ålderspensionsavgifter	-8 150	0
Uo 14:1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-1 010 703	-1 346 692
	14:1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-1 010 703	-1 346 692
	Samarbete med Försäkringskassan*	-54 090	-52 530
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-1 846</i>	<i>-3 571</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-40 648</i>	<i>-39 409</i>
	ESF-rådet*	-864 511	0
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-72 970</i>	<i>0</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-249 055</i>	<i>0</i>
	Samordningsuppdrag*	-17 157	-5 400
	Periodiseringar	143 581	107 636
	Konstaterade och befarade förluster	-67 904	-24 319
	Summa Lämnade bidrag	-59 476 697	-73 641 333

* Lämnade bidrag finansierade av andra myndigheter.

De tre största bidragsmottagarna som ingår i posten lämnade bidrag är Försäkringskassan 17 491 mnkr, Skatteverket 11 154 mnkr och Pensionsmyndigheten 3 835 mnkr.

Aktivitetsstöd har minskat med 3 042 mnkr, vilket förklaras av antalet deltagare både inom och utanför garantiprogrammen var lägre under 2022. Ersättning till arbetslöshetskassorna har minskat med 6 875 mnkr varav preliminärskatter för a-kassor 2 107 mnkr. Minskningen hänförs till en fortsatt positiv utveckling på arbetsmarknaden och därmed en minskad arbetslöshet.

Statliga ålderspensionsavgifter 14:1:2:3 har minskat med 866 mnkr till följd av lägre tilldelning av aktivitetsstöd och bidrag till arbetslöshetsersättning.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser har minskat med 4 304 mnkr främst eftersom extratjänsterna fasades ut och att kostnaderna för matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning var lägre till följd av färre deltagare.

Nystartsjobb har ökat med 593 mnkr, vilket förklaras av att antalet deltagare har ökat samt att ersättningsnivån har höjts.

Etableringsersättning har minskat med 336 mnkr, eftersom antalet deltagare i etableringsuppdraget har minskat.

Lämnade bidrag ESF-rådet består av bidrag från Kickstart React EU.

Konstaterade och befarade förluster har ökat med 44 mnkr. Det beror främst på att återkrav av etableringsersättning samt återkrav av bidrag till arbetsgivare har ökat, återkrav som sedan till viss del redovisats som befarade förluster.

Årets förändring av principer för värdegrerling påverkar befarade förluster med -17,8 mnkr, om samma principer hade använts även i år hade utfallet blivit -85,7 mnkr.

NOT 11 Transfereringar	2022	2021
Periodisering Lämnade bidrag, inomstatliga	43 878	28 026
Återkrav av bidrag	37 651	-1 839
Extern finansiering	-2 874	-3 277
Befarade förluster	-40 848	4 793
Summa Transfereringar	37 807	27 703

NOT 12 Årets kapitalförändring	2022	2021
Konstaterade och befarade förluster samt värdering	-40 848	4 793
Externfinansierade projekt per finansiär		
Försäkringskassan	-34 794	-1 371
Samordningsförbunden	15 947	4 705
Sida	651	-5 991
EU	-6 850	155
Resultat Tjänsteexport	0	-177
Erhållna bidrag för projektverksamhet, bl.a. ESF-rådet	-457	45 154
Övrigt		
Återkrav	22 254	1 637
Periodiseringsposter	43 198	33 072
Årets kapitalförändring	-899	81 977

Konstaterade och befarade förluster har ökat till följd av en ny redovisningsprincip för värdering av fordring, se kapitel 13.1.2 Redovisnings- och värderingsprinciper. Förändringen på posten Försäkringskassan härleds till en av Försäkringskassan obetald rekvisition. Hanteringen mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är kassamässig och inbetalningen regleras därför 2023.

18.2 Balansräkningen (tkr)

Med anläggningstillgång menas en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, t.ex. maskiner, inventarier och bilar. Tillgångens värde ska uppgå till 20 000 kr och ha en nyttjandeperiod på minst 3 år. I anskaffningsvärdet ingår kostnader för installation, transport, tull och motsvarande. Större anskaffningar av likartade tillgångar ska tillgångsredovisas när anskaffningsvärdet för den enskilda tillgången är 6 000 kr och den totala anskaffningen överstiger 1 000 000 kr. Förbättringsutgifter på annans fastighet ska ha en anskaffningskostnad på minst 100 000 kr. Immateriell anläggningstillgång bestående av helt eller delvis egenutvecklade it-system och program ska ha ett anskaffningsvärde på minst 5 000 000 kr. Tillämpad princip innebär att objekt som understiger det fastställda beloppet men som tillhör en fungerande enhet läggs ihop med övriga objekt och betraktas som en enhet.

De olika tillgångarnas nyttjandeperiod är:

- 3 år Persondatorer m.m.
- 5 år Bilar, möbler och övriga datorer
- 3–5 år Egenutvecklade och köpta it-system och program
- 5 år Förbättringsutgifter på annans fastighet

Planenlig avskrivning tillämpas, dvs. avskrivning görs fr.o.m. det datum när anläggningen tas i drift.

NOT 13 Immateriella anläggningstillgångar	2022-12-31	2021-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
Egenutvecklade it-system och program		
Ingående anskaffningsvärde	893 298	803 174
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	49 132	71 904
Omklassificering immateriella pågående ackumulerat	-19 499	0
Årets anskaffningar	149 101	115 283
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	144 453	113 764
Årets försäljningar/utrangeringar	-46 397	-25 159
Utgående anskaffningsvärde	976 503	893 298
Ingående ackumulerade avskrivningar	-659 978	-551 148
Årets avskrivningar	-68 304	-133 990
Årets försäljningar/utrangeringar	41 773	25 160
Utgående ackumulerade avskrivningar	-686 509	-659 978
Bokfört restvärde egenutvecklade it-system och program	289 994	233 320
Köpta it-system och program		
Ingående anskaffningsvärde	198 296	192 704
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	0	0
Årets anskaffningar	1 249	6 371
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-25 431	-779
Utgående anskaffningsvärde	174 114	198 296
Ingående ackumulerade avskrivningar	-118 139	-79 049
Årets avskrivningar	-33 982	-39 881
Årets försäljningar/utrangeringar	8 116	791
Utgående ackumulerade avskrivningar	-144 005	-118 139
Bokfört restvärde köpta it-system och program	30 109	80 157
Immateriella anläggningstillgångar	320 103	313 477

Omklassificeringar av immateriella beror på att initiativ inte har uppnått beloppsgränsen för lånefinansiering. Investeringar inom egenutvecklade IT-lösningar ökade under 2022 vilket kopplas mot myndighetens arbete med reformeringsuppdraget samt kanalflyttningen service på distans. Posten Årets försäljningar/utrangeringar gällande köpta IT-system och program hänför sig till tidigare satsningar som inte kommer integreras med ärendehandläggningssystem BÅR och övriga system inom Arbetsförmedlingens infrastruktur och därmed avvecklats.

Not 14 Materiella anläggningstillgångar	2022-12-31	2021-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	478 130	494 575
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	3 637	-
Omklassificering av anläggningstillgångar	0	2 785
Årets anskaffningar	4 095	12 234
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	0	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-14 401	-31 464
Utgående anskaffningsvärde	467 824	478 130
Ingående ackumulerade avskrivningar	-403 149	-396 398
Årets avskrivningar	-30 981	-36 154
Årets försäljningar/utrangeringar	14 180	29 403
Utgående ackumulerade avskrivningar	-419 950	-403 149
Bokfört restvärde förbättringsutgift på annans fastighet	47 874	74 981
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	36 911	444 030
Omklassificering av anläggningstillgångar	0	-2 785
Årets anskaffningar	2 362	25 309
Årets försäljningar/utrangeringar	-347	-40 369
Utgående anskaffningsvärde	38 926	426 185
Ingående ackumulerade avskrivningar	-36 181	-339 403
Årets avskrivningar	-377	-44 629
Årets försäljningar/utrangeringar	345	39 502
Utgående ackumulerade avskrivningar	-36 213	-344 530
Bokfört restvärde maskiner, inventarier, installationer mm*	2 713	81 655
Datorer		
Ingående anskaffningsvärde	295 330	-
Årets anskaffningar	78 262	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-69 401	-
Utgående anskaffningsvärde	304 191	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-245 654	-
Årets avskrivningar	-27 923	-
Årets försäljningar/utrangeringar	69 401	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-204 176	-
Bokfört restvärde datorer	100 015	-
Bilar & andra transportmedel		
Ingående anskaffningsvärde	5 986	-
Årets anskaffningar	1 980	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 541	-
Utgående anskaffningsvärde	5 425	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 520	-

Årets avskrivningar	-789	-
Årets försäljningar/utrangeringar	1 453	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 856	-
Bokfört restvärde bilar & andra transportmedel	2 569	-
Övriga inventarier, möbler mm.		
Ingående anskaffningsvärde	87 958	-
Årets anskaffningar	1 297	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 195	-
Utgående anskaffningsvärde	87 060	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-59 174	-
Årets avskrivningar	-11 410	-
Årets försäljningar/utrangeringar	2 158	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-68 426	-
Bokfört restvärde bilar & andra transportmedel	18 634	-
Konst		
Ingående anskaffningsvärde*	2 448	172
Årets anskaffning	0	0
Utgående anskaffningsvärde	2 448	172
Bokfört restvärde	2 448	172
Summa Maskiner, inventarier och installationer (inkl. datorer, bilar, övriga inventarier och konst)	126 379	81 827
Materiella anläggningstillgångar	174 253	156 808

Genom en ny förbättrad redovisningsplan har Arbetsförmedlingen möjlighet att redovisa per anläggningstyp från 2022. Det som 2021 redovisades under maskiner, inventarier, installationer mm är i år uppdelat efter anläggningstyp. Årets anskaffning av datorer uppgår till 78 262 tkr (21 798 tkr) varav 24 805 tkr beror på att planerade aktiviteter under 2021 inte kunde genomföras på grund av leveransproblem från leverantörer.

* Arbetsförmedlingen har tilldelats vårdansvar för statlig konst från Statens konstråd som de har köpt tidigare år och därför redovisas inget på årets anskaffning

NOT 15 Finansiella anläggningstillgångar	2022-12-31	2021-12-31
Anskaffningsvärde bostadsrätt	200	200
Tidigare värdeereglering bostadsrätt	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	200	200

NOT 16 Kortfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
Kundfordringar	11 607	16 820
Fordringar hos andra myndigheter	419 510	350 461
- varav återkrav	163 181	160 171
Övriga kortfristiga fordringar	58 119	31 220
- varav återkrav	57 960	31 411
Fordringar	489 236	398 501

De totala fordringarna har ökat från föregående år med ca 91 mnkr. Ökningen beror främst på att fordringar hos andra myndigheter ökat samt att principerna för värdeereglering har ändrats. Förändringen av principer för värdeereglering påverkar fordringarna med 15 mnkr. Ökningen för fordringar hos andra myndigheter beror främst på att fordran för moms har ökat med 38 mnkr. I posten Fordringar hos andra myndigheter ingår återkrav för aktivitetsstöd och etableringsersättning med 158 mnkr. Återkraven hanteras och värderas av Försäkringskassan. Fordran har tagits upp enligt Försäkringskassans värdering. I de totala fordringarna är de tre största utomstatliga kunderna två föreningar med återkrav på 5 429 tkr respektive 5 410 tkr samt ett skadeståndskrav enligt dom i tingsrätt till en privatperson 3 450 tkr. De tre största inomstatliga kunderna är Statens servicecenter 4 663 tkr, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 3 938 tkr och Statens institutionsstyrelse 429 tkr.

NOT 17 Periodavgränsningsposter, tillgångar	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda kostnader	143 382	127 215
- varav inomstatliga	60	0
Förutbetalda hyror	128 140	121 347
- varav inomstatliga	415	377
Upplupna bidragsintäkter	142 047	33 934
- varav inomstatliga	114 217	8 889
Övriga upplupna intäkter	992	30 046
- varav inomstatliga	992	1 114
Periodavgränsningsposter, tillgångar	414 561	312 542
Upplupna bidragsintäkter har ökat från föregående år och ökningen beror främst på Kickstart React EU som står för 103 077 tkr av ökningen.		
NOT 18 Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomstitel	-37 307	-18 310
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	37 307	18 310
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel		
Fordringar/skulder avseende uppbörd	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	59 073 206	74 207 053
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-59 073 206	-74 207 053
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-218 052	-108 970
Redovisat mot anslag	7 873 674	7 739 692
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-7 861 253	-7 848 774
Återbetalning av anslagsmedel		
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-205 631	-218 052
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	34 448	38 522
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-5 094	-4 074
Fordringar avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	29 354	34 448
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	217 010	68 017
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	3 734 297	2 637 482
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-62 484 998	-76 677 232
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	59 035 899	74 188 743
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	502 208	217 010
Avräkning med statsverket	325 931	33 406

NOT 19 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		2022-12-31	2021-12-31
Anslagsmedel		982 870	1 009 966
- varav intäkter av bidrag		36 398	37 897
Avgifter		0	0
Räntekontokredit	300 000		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		982 870	1 009 966

NOT 20 Förändring av myndighetskapital					
	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2021	172	261 740	-188 627	81 977	155 262
Ingående balans 2022	172	261 740	-188 627	81 977	155 262
Föregående års kapitalförändring	0	41 497	40 480	-81 977	0
Årets kapitalförändring	2 276			-899	0
Summa årets förändring	2 276	41 497	40 480	-899	83 354
Utgående balans 2022	2 448	303 237	-148 147	-899	156 639

NOT 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning		3 974	3 310
Årets pensionskostnad		2 448	2 679
Årets pensionsutbetalningar		-2 134	-2 015
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		4 288	3 974

Avsättning görs till arbetstagare som beviljats avgång med pensionsersättning enligt Trygghetsavtalets regler.

NOT 22 Övriga avsättningar		2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning		71 581	71 969
Årets avsättning		13 702	13 555
Årets utbetalningar		-8 278	-13 943
Lokalt aktivt omställningsarbete		77 005	71 581
Ingående avsättning		5 445	31 967
Årets avsättning		-5 384	-26 522
Årets utbetalningar		0	0
Omställning lokaler		61	5 445
Ingående avsättning		1 524	13 662
Årets avsättning		1	-10 686
Årets utbetalningar		-804	-1 452
Övriga avsättningar		721	1 524
Summa övriga avsättningar		77 787	78 550

I posten Omställning lokaler har ca 5,4 mnkr återförts i år. Kvarstående avsättning avser ett kontor där hyreskontraktet löper ut under 2023.

I posten Övriga avsättningar kvarstår endast avsättning för ett skadestånd, 721 tkr, som utbetalas årsvis fram till år 2026. 171 tkr utbetalades under 2022. Avsättningen för extra utbetalningar av tjänstepension har under året utbetalats med 633 tkr.

NOT 23 Lån i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Ingående balans	320 870	496 006
Årets nyupptagna lån	89 022	45 205
Omvandling kreditiv till lån	130 363	37 718
Årets amorteringar	-199 846	-258 059
Lån i Riksgäldskontoret	340 409	320 870
Beviljad låneram	625 000	
Utnyttjad låneram	489 201	
- Kreditiv för utvecklingskostnader	148 792	

Under posten Årets nyupptagna lån beror ökningen främst på investeringar som var planerade till 2021 men på grund av leveransproblem levererades 2022.

Under posten Omvandling kreditiv till lån består förändringen främst av fler färdigställda egenutvecklade it-system under 2022.

Under posten Kreditiv för utvecklingskostnader ingår det preliminära beloppet för december 2022 med 11 991 tkr

NOT 24 Övriga krediter i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	148 792	164 892

Övriga krediter består av kreditiv som tas upp medan utvecklingskostnader för egenutvecklat it-system pågår. I posten övriga krediter i Riksgäldskontoret ingår det preliminära beloppet för december 2022 med 11 991 tkr

NOT 25 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	144 390	130 046
Skatteverket, skuld arbetsgivaravgift	130 207	115 641
Skatteverket, skuld mervärdesskatt	183	149
Övrigt	14 000	14 256

NOT 26 Leverantörsskulder	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder	782 382	327 776

Leverantörsskulder har ökat med ca 455 mnkr. Det beror främst på att leverantörsskulden för rusta och matcha samt karriärvägledning ökat med ca 400 mnkr. Nytt faktureringsflöde för fristående aktörer leder till att leverantörsskulden för köpta tjänster ökar. De tre största leverantörerna är Atea Sverige AB 78 123 tkr, Crayon AB 25 578 tkr och EnRival AB 25 542 tkr.

NOT 27 Övriga kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
Övriga kortfristiga skulder	159 961	138 843
Skatteverket, skuld preliminärskatt	112 245	98 358
Your First Eures Job	47 320	39 988
Övrigt	396	497

NOT 28 Periodavgränsningsposter, skulder	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna löner	6 323	9 715
upplupna arbetsgivaravgifter på upplupna löner	1 957	3 007
upplupna premier avtalsförsäkringar på upplupna löner	1 069	1 679
Upplupna semesterlöner	320 149	339 356
upplupna arbetsgivaravgifter på upplupna semesterlöner	99 316	105 254
upplupna premier avtalsförsäkringar på upplupna semesterlöner	55 155	58 468
Övriga upplupna kostnader	313 928	399 769
- varav inomstatliga	9 254	9 315
Oförbrukade bidrag	136 175	25 135
- varav inomstatliga	134 974	23 710
Övriga oförbrukade medel	5 628	2 192
- varav inomstatliga	5 628	2 192
Periodavgränsningsposter, skulder	939 700	944 575

Minskade reserveringar i årets bokslut har lett till en minskning av posten övriga upplupna kostnader. Ökningen av oförbrukade bidrag beror till största delen på Kickstart React EU som står för 86 593 tkr av ökningen.

Förbrukningstakt på oförbrukade bidrag	
Inom 3 mån	29 817
4-12 mån	105 121
13-36 mån	1 237
mer än 36 mån	0
Totalt	136 175

NOT 29 Ansvarsförbindelser	2022-12-31	2021-12-31
Pågående rättsliga tvister	0	2 939

Arbetsförmedlingen har inga pågående tvister där myndigheten kan behöva betala motpartens krav eller rättegångskostnader.

18.3 Finansieringsanalys (tkr)

NOT 30 Kostnader	2022	2021
Kostnader enligt resultaträkningen	9 075 982	8 992 174
Justeringar:		
Avskrivningar och nedskrivningar	-180 588	-255 432
Realisationsförlust	15 721	1 643
Ej likviditetspåverkande poster		
Avsättningar	-49 851	34 041
Kostnader enligt finansieringsanalysen	8 861 264	8 772 426

NOT 31 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	37 089	33 775
Justeringar:		
Realisationsvinst	675	-68
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	37 764	33 707

NOT 32 Kortfristiga fordringar	2022	2021
Fordringar och periodavgränsningsposter enligt balansräkningen, IB	-711 043	-661 456
Fordringar och periodavgränsningsposter enligt balansräkningen, UB	903 797	711 043
Justeringar:		
Återkrav av bidrag och aktivitetsstöd, Transferering	-204 355	9 296
Återkrav skattereduktion, Uppbörd	1 074	-982
Kortfristiga fordringar	-10 527	57 901

NOT 33 Kortfristiga skulder	2022	2021
Skulder m.m. och periodavgränsningsposter enligt balansräkning, IB	-1 541 240	-1 329 188
Skulder m.m. och periodavgränsningsposter enligt balansräkning, UB	2 026 433	1 541 240
Justeringar:		
Upplupna kostnader, Transfereringar	-660 084	52 817
Upplupna kostnader, Investeringar	2 273	-6 007
Kortfristiga skulder	-172 618	258 862

18.4 Anslagsredovisningen

Nedan anges orsakerna till att utfallet avviker väsentligt mot tilldelat belopp.

Väsentlig avvikelse uppstår vid en avvikelse på 10 procent från årets tilldelning, liksom avvikelse på minst 100 mnkr även om det understiger 10 procent. Även bakgrunden till utökat utrymme genom tilläggsbeslut från regeringen anges. Väsentlig avvikelse för beställningsbemyndigande uppstår när utestående åtagande uppgår till mindre än 75 procent av bemyndigandet.

NOT 34 14:1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader (ramanslag) 14:1:1:1 Förvaltningskostnader för Arbetsförmedlingen (ram)

Enligt ett ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2022 daterat 2022-06-30, har anslaget ökat med 50 mnkr för införandet av Etableringsjobb. Myndigheten redovisar ett anslagssparande om 206 mnkr, vilket i huvudsak beror på lägre personalkostnader till följd av vakanser.

NOT 35 14:1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd (ramanslag) 14:1:2:1 Aktivitetsstöd (ram)

Anslaget har ett sparande på totalt 2 841 mnkr vilket förklaras genom sena besked om förändrade förutsättningar som påverkade anslagsnivåerna 2022. Det totala antalet deltagare med aktivitetsstöd, både inom och utanför ramprogrammen var lägre under 2022 jämfört med 2021 och utfallet på anslaget 1:2 ap.1 blev därmed också lägre. Under året har 10 mnkr betalats ut till arbetslöshetskassorna för att stärka kontrollarbetet och motverka felaktiga utbetalningar och fusk inom arbetslöshetsförsäkringen.

NOT 36 14:1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd (ramanslag) 14:1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning (ram)

Anslaget har ett sparande på totalt 5 655 mnkr och beror på att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden innebar att färre personer fick ersättning från en arbetslöshetskassa än vad anslaget var dimensionerat för.

**NOT 37 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ramanslag)
14.1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)**

Anslaget har ett sparande på totalt 1 985 mnkr. De främsta orsakerna var att extratjänsterna fasades ut och att kostnaderna för matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning var lägre till följd av färre deltagare.

**NOT 38 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ramanslag)
14.1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering (ram)**

Uppdraget under anslaget för myndigheten är att fördela ut statsbidrag till arbetsmarknadens parter i syfte att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden. För bidragsåret 2022 har Arbetsförmedlingen genomfört två utlysningar inom ramen för disponibla medel. 22 av 25 ansökningar beviljades till ett belopp på 39,6 miljoner kronor. Kvarstående medel för bidragsåret 2022 är 40,4 miljoner kronor.

**NOT 39 14:1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. (ramanslag)
14:1:4:1 Lönebidrag m.m. (ram)**

Anslagssparandet på 1 776 mnkr förklaras av färre beslut än föregående år. Lönebidragsanställningar är även en anställningsform som ställer höga krav på myndighetens beslutskapacitet, då det krävs kompetens och resurser för att genomföra dessa beslut.

**NOT 40 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:1 Nystartsjobb (ram)**

Anslaget fick ett sparande om totalt 1 342 mnkr. Trots att antalet deltagare ökade jämfört med 2021 svarade det inte mot den ökade tilldelningen på anslaget. Den höjda ersättningsnivån från och med 1 april 2022 påverkade utfallet först under andra halvåret.

**NOT 41 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ram)**

Det har varit fler deltagare i programmet men anslagstilldelningen nås inte. Anslagssparandet blir 2 mnkr.

**NOT 42 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:3 Etableringsjobb (ram)**

Starten av etableringsjobb har fördröjts och inga anvisningar skedde under 2022. Det innebär att anslaget inte användes under året vilket resulterar i ett anslagssparande om 317 mnkr.

**NOT 43 14:1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ramanslag)
14:1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ram)**

Anslaget avser etableringsersättning som utbetalas till de nyanlända. Ersättningen är en rättighet varför anslagsbelastningen kommer att påverkas av antalet nyanlända som omfattas av lagstiftningen. Anslagssparandet beror på att antalet deltagare i etableringsuppdraget var färre än vad anslaget dimensionerats för. Anslaget dimensioneras enligt Migrationsverkets planeringsantagande.

NOT 44 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får högst 55 000 tkr användas för att erbjuda kompetenskartläggning till asylsökande. Bokförda kostnader under året uppgår till 1 733 tkr.

NOT 45 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får 32 000 tkr endast användas för att finansiera insatser, återrapportering och uppdrag kopplade till det övergripande målet om minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och Arbetsförmedlingens deltagande i uppdrag för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Arbetsförmedlingen har använt mer än 32 000 tkr under 2022 och arbetet beskrivs mer i resultatredovisningen kapitel 5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar.

NOT 46 Finansiella villkor, i övrigt

Enligt regleringsbrev 2021-12-22 finns en utbytbarhet mellan 14:1:2:1 och 14:1:3:1 på 750 000 tkr. Den möjligheten har inte nyttjats under 2022, eftersom behovet inte har uppstått. Båda anslagsposterna redovisar ett anslagssparande under 2022.

NOT 47 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får högst 100 000 tkr användas för bidrag till kommunerna för att skapa jobb för ungdomar. Kommuner kan vid behov använda medel för sommarjobb under sommarmånaderna. Bokförda kostnader under året uppgår till 76 541 tkr där 43 504 tkr avser jobb för unga och 33 037 tkr avser sommarjobb.

18.5 Bemyndigande

**NOT 48 14:1:4 Lönebidrag och Samhall mm.
14:1:4:1 Lönebidrag mm.**

Bemyndiganderamen för anslaget 1:4 Lönebidrag m.m. har överskridits med 926 miljoner kronor under 2022. Under pandemiåren tillämpades ett tillfälligt regelverk vilket medförde kortare beslutsperioder för beslut om lönebidrag under denna period då det inte var lämpligt att genomföra arbetsplatsbesök. Från och med april 2022 upphörde det tillfälliga regelverket vilket medfört att längre beslut fattas och myndighetens åtagande för lönebidragsbeslut därmed ökade mer än tidigare.

19 Intern styrning och kontroll

Myndighetsledningen ansvarar enligt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. Vidare ska de säkerställa att det inom myndigheten finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en väl fungerande process samt årligen göra en bedömning. Processen ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen, det vill säga bedriver verksamheten effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas.

19.1 Arbetsförmedlingens process för intern styrning och kontroll

Processen för intern styrning och kontroll utgår från COSO-modellen¹⁸⁶ och består av totalt 24 delkomponenter som är fördelade under komponenterna intern miljö, riskhantering, åtgärder och kontroller, information och kommunikation samt uppföljning och utvärdering. Enligt generaldirektörens arbetsordning för Arbetsförmedlingen ansvarar alla chefer inom myndigheten för intern styrning och kontroll inom sin verksamhet. Chefer på flera nivåer ska årligen utvärdera och bedöma, samt lämna ett intygande om huruvida den egna verksamhetens interna styrning och kontroll är betryggande eller om det föreligger brister. Avdelningar, verksamhetsområden och staber direkt underställda generaldirektören har ett ansvar för att få delkomponenterna att fungera på myndighetsövergripande nivå inom sitt ansvarsområde. För att göra en bedömning av de 24 delkomponenterna används tre bedömningsnivåer; otillfredsställande, grundläggande och etablerad. Delkomponent som bedöms otillfredsställande utgör ett område som identifierats i behov av att åtgärdas. Grundläggande nivå visar att arbetet gått enligt plan. För att uppnå grundläggande nivå ska de delar av kriterierna som delkomponenten innefattas av tillämpas och spårbarhet ska finnas. För att uppnå etablerad nivå ska de delar av kriterierna som delkomponenten innefattas av, förutom att de tillämpas och spårbarhet finns, även utvärderas och utvecklas.

19.2 Övergripande utvärdering

Den utvärdering Arbetsförmedlingen gör av intern styrning och kontroll för 2022 ligger till grund för myndighetsledningens bedömning¹⁸⁷. Den sammantagna bedömningen baseras på fortlöpande uppföljningar, utvärderingar och rapporteringar från verksamheten, verksamhetens bedömningar enligt

¹⁸⁶ <https://www.coso.org>

¹⁸⁷ Arbetsförmedlingen (2022), *Preliminär bedömning av Intern styrning och kontroll*, Af-2022/0049 7412-3.

självskattningsmodellen och intyganden, iakttagelser från internrevisionen, Riksrevisionen samt från granskningar och yttranden från externa granskare.

19.3 Bedömning av intern styrning och kontroll 2022

Sammantaget bedöms myndighetens process för den interna styrningen och kontrollen för 2022 till stor del vara betryggande då det skett en del positiv utveckling under året som bidragit till att vissa delar av processen förstärkts. Samtidigt har det identifierats en del avvikelser och svagheter där vissa är av sådan allvarlig karaktär att myndigheten bedömer att det föreligger brist i den interna styrningen och kontrollen. Arbetsförmedlingen har brustit i sitt arbete med kontroll och uppföljning inom delkomponenterna redovisning och rapportering samt uppföljning av verksamhet och ekonomi vilket resulterat i att myndigheten överskridit sin bemyndiganderam för lönebidrag 1:4.

Bedömningen visar att det skett positiv utveckling inom delkomponenterna ledarskap, verksamhetsplanering samt organisation, roller och ansvar då dessa utvärderats och utvecklats och därmed bedöms de ligga på en etablerad nivå.

Inom området regelefterlevnad har det skett förbättringar och delkomponenten förflyttats från 2021 års bedömning otillfredsställande till grundläggande nivå. De viktigaste faktorerna till att bedömningen förändrats är att myndigheten har breddat uppföljningen av regelefterlevnad, ökad systematik i att hantera och åtgärda identifierade brister samt myndighetens arbete under året med två myndighetsrisker inom området gällande förvaltningskultur och kvalitet i ärendehandläggning.

19.3.1 Områden där det identifierats avvikelser och svagheter

Nedan beskrivs de områden där myndigheten har identifierat avvikelser och svagheter i intern styrning och kontroll, vilka kräver åtgärder i en fortsatt hantering.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Delkomponenten för detta område bedöms ligga på en otillfredsställande nivå och kräver därmed att åtgärder vidtas.

Bemyndiganderamen för anslaget 1:4 Lönebidrag m.m. har överskridits med 926 miljoner kronor under 2022. Myndighetens uppföljningssystem för bemyndiganderam har haft löpande brister under året. Från maj fram till hösten har inga rapporter kunnat inhämtas från uppföljningssystemet. (Se nedan avsnitt Redovisning och rapportering.) När information återigen börjat läsas in i uppföljningssystemet observerades ett tydligt trendbrott för beslutstakten av lönebidrag som särskilde sig från hur det har sett ut tidigare år för perioderna juli-oktober. Orsaken till trendbrottet analyserades inte i tillräcklig utsträckning. Eftersom osäkerheten kring trendbrottet och dess anledning var stor och att informationen i uppföljningssystem var bristfällig borde nödvändig eskalering gjorts direkt för att minska sannolikheten för ett överskridande av bemyndiganderamen. I samband med pandemin beslutade myndigheten om avsteg från den interna instruktionen, vilken reglerar längden på beslut för lönebidrag. Beslut om avsteg

upphörde sedan att gälla 31 mars 2022. Att dessa tillfälliga regler upphört kom då inte till känna för berörda parter i organisationen som ansvarar för uppföljning av verksamhet och ekonomi. Denna avsaknad av information bidrar ytterligare till att överskridandet av bemyndigande ramen inte upptäcktes i tid.

Redovisning och rapportering

Delkomponenten för detta område bedöms ligga på en otillfredsställande nivå och kräver därmed att åtgärder vidtas. Myndigheten har identifierat svårigheter med att följa upp och redovisa vilka leverantörskostnader som har genomförts men inte fakturerats, det vill säga det som ska periodiseras och bemyndigas. Detta gäller köpta tjänster för de arbetsmarknadspolitiska insatserna karriärvägledning och rusta och matcha som är fattade i det nya besluts- och ärendehanteringssystemet.

Under 2022 har implementering av besluts- och ärendehanteringssystemet fortsatt samtidigt som det pågått löpande utveckling av systemet. I samband med utvecklingen har problem uppstått där löpande förändringar gjorts i datastrukturen och där efterföljande system inte hunnit anpassats efter den nya strukturen. Vid utveckling av besluts- och ärendehanteringssystemet används en annan struktur på data som efterföljande system inte har hunnit anpassa sig efter. I slutet av året har en incident inträffat gällande överföring av information från det nya besluts- och ärendehanteringssystemet till olika uppföljningssystem där data som producerats i det nya formatet inte kunnat behandlas. I samband med upprättande av årsredovisningen har situationen hanterats på alternativt sätt. Fortsatta åtgärder vidtas under inledningen av 2023 för att hitta en varaktig lösning.

De problem med uppföljningssystemet som funnits under året med att inhämta rapporter för bemyndiganderam sammanföll med att avsteg från interna instruktionen för lönebidrag upphörde för att kunna fatta längre beslut. Detta fick konsekvensen av ett överskridande av bemyndiganderamen då den stora ökningen på bemyndigande upptäcktes för sent.

Effektivitet

Delkomponenten effektivitet bedömdes för år 2021 ligga på en otillfredsställande nivå och bedöms kvarstå på samma nivå även under 2022. Myndigheten behöver på flera sätt utveckla förmågan att följa upp effektiviteten. Det finns två särskilt viktiga områden som på sikt förväntas påverka i positiv riktning. Det ena handlar om att följa upp effekter av verksamhetsutveckling med IT-innehåll och det andra om att kunna följa upp och mäta tidsåtgång för olika arbetsmoment i tidredovisningssystemet.

Myndigheten har identifierat risker med att inte kunna prioritera de utvecklingsaktiviteter med IT-innehåll som ger mest nytta. Åtgärder för att minska risken är att införa systematik för att realisera och hämta hem beräknade nyttor, införa systematik för hur uppföljning av nyttohemtagning ska utföras samt att etablera flerårig strategisk prioritering av utveckling.

Det finns fortsatt stor utmaning i myndigheten att nyttja tidsredovisningens fulla potential i verksamhetens produktionsutveckling, både utifrån produktivitet och

effektivitet. Utmaningen har visat sig i att identifiera arbetsätt som är enhetligt som myndighetens medarbetare kan redovisa sin nedlagda arbetstid på.

Krishantering och beredskapsplanering

Delkomponenten för detta område bedöms ligga på en otillfredsställande nivå och kräver därmed att åtgärder vidtas. Den 1 oktober övergick myndigheten till att vara en beredskapsmyndighet i enlighet med förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ("beredskapsförordningen"). För att kunna hantera uppgifter inför och under höjd beredskap krävs en rad åtgärder vilka ännu inte är på plats. Förslaget om myndighetens krigsorganisation avses implementeras under 2023.

Intern styrning och kontroll

Då det har identifierats svagheter i delkomponenten redovisning och rapportering samt uppföljning av verksamhet och ekonomi som sammantaget bidrar till att fel inte upptäckts och heller inte hanterats bedömer myndigheten att det finns brister i den interna styrningen och kontrollen. Delkomponenten bedöms därmed ligga på en otillfredsställande nivå och kräver att åtgärder vidtas för kommande verksamhetsår.

19.4 Styrelsens överväganden

Styrelsens bedömning av myndighetens process för intern styrning och kontroll för 2022 visar att det skett positiv utveckling inom delkomponenterna ledarskap, verksamhetsplanering samt organisation, roller och ansvar då det inom dessa områden utvärderats och utvecklats. Vidare bedömer styrelsen också att den interna styrningen och kontrollen inom området regelefterlevnad har stärkts.

Bedömningen visar på svagheter inom vissa delar av processen gällande delkomponenterna effektivitet, redovisning och rapportering, krishantering och beredskapsplanering, uppföljning av verksamhet och ekonomi samt intern styrning och kontroll. Svagheterna är av varierad grad.

Styrelsens sammanvägda bedömning är att den interna styrningen och kontrollen i huvudsak är betryggande men då vissa av de identifierade svagheterna och dess konsekvenser är av sådan allvarlig karaktär är styrelsens bedömning att myndigheten har en brist i sin process för intern styrning och kontroll.

Styrelsen ser särskilt allvarligt på den konsekvens som resulterar i myndighetens överskridande av bemyndiganderamen för anslaget 1:4 Lönebidrag som konstaterades under december 2022. Orsaken till överskridandet är en kedja av incidenter där avsaknaden av ett fungerande digitalt system samt otillräcklig kontroll i olika led samspelat.

Styrelsen ser även allvarligt på att kommunikationen inom organisationen inte har säkerställts i samband med att beslut om avsteg från den interna instruktionen skulle upphöra. Myndigheten har inte identifierat de eventuella risker som kunde uppstå. Bristen på tydlighet i ansvarsområden har medfört att identifierade incidenter och avvikelser inte har omhändertagits och eskalerats i tid.

Styrelsens underskrift

Vi bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser enligt följande:

Arbetsförmedlingen har brustit i sitt arbete med kontroll och uppföljning inom delkomponenterna redovisning och rapportering samt uppföljning av verksamhet och ekonomi vilket resulterat i att myndigheten överskridit sin bemyndiganderam för lönebidrag 1:4.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

17 februari 2023

Anders Ferbe
Ordförande

Petra Sernulf

Hans Lindblad

Anna Wallin Krasse

Boel Godner

Roger Fredriksson

Staffan Furusten

Maria Mindhammar
Generaldirektör



ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

arbetsformedlingen.se